

**ETELÄ-POHJANMAAN
HYVINVOINTIALUEEN TILINPÄÄTÖS
1.1.-31.12.2024**

Sisällys

1	Hyvinvointialueen tilinpäätös	6
1.1	Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
1.1.1	Hyvinvointialuejohtajan katsaus	6
1.1.2	Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	19
1.1.4	Olenaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa	22
1.1.5	Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma (UTV-ohjelma)	23
1.1.6	Talousarviomuutoksen hyväksymisen jälkeen ilmenneet poikkeamat toteumassa	24
1.1.7	Kuusiolinna Terveys Oy:n kokonaisulkoistuksessa tapahtuneet muutokset	26
1.1.8	Kuusiolinna Terveys Oy:n palvelusopimuksen hinta vuonna 2024.....	27
1.1.9	Eskoon sosiaalipalveluiden kuntayhtymän ylijäämän jakaminen vuonna 2024.....	29
1.1.10	Ennakollinen talouden ohjauksen menettely	30
1.1.11	Hyvinvointialueen talouteen liittyvät arviointimenettelyn edellytykset.....	31
1.1.12	Hyvinvointialueen henkilöstö	33
1.1.13	Ympäristöasiat.....	36
1.1.14	Muut ei-taloudelliset asiat	38
1.1.15	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	38
1.1.16	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	41
1.2	Selonteko hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä	44
1.2.1	Sisäisen valvonnan järjestäminen	44
1.2.2	Sisäinen tarkastus	47
1.2.3	Riskienhallinnan järjestäminen	48
1.2.4	Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella	50
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	51
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	51
1.3.2	Toiminnan rahoitus	53
1.4	Tase ja sen tunnusluvut	55

1.5	Kokonaistulot ja -menot	58
1.6	Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous	59
1.6.1	Konsernin toiminnan ohjaus	59
1.6.2	Olennot konsernia koskevat tapahtumat	61
1.6.3	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	61
1.6.4	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	62
1.6.5	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	62
1.7	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	68
2	Talousarvion toteutuminen	70
2.1	Hyvinvointialuehallinto	73
2.2	Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialue (TESA).....	74
2.3	Perhe- ja sosiaalipalveluiden toimialueen toimintakertomus (PESO)	81
2.4	Ikäihmisten palvelualue.....	87
2.5	Pelastustoimi	94
2.6	Hallinto- ja strategiapalvelut	99
2.7	Hankkeet.....	102
2.8	Valtion rahoitus	108
2.9	Investointien toteutuminen	108
2.10	Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen	113
2.11	Rahoitusosan toteutuminen.....	113
2.12	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	115
3	Tilinpäätöslaskelmat.....	117
3.1	Tuloslaskelma	117
3.2	Rahoituslaskelma.....	118
3.3	Tase.....	119
3.4	Konsernilaskelmat	120
3.5	Konsernitase	121
4	Tilinpäätöksen liitetiedot	123
4.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	123
4.2	Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat.....	124
4.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	125
4.3.1	Toimintatuotot tehtäväalueittain	125
4.3.2	Valtion rahoitus	126
4.3.3	Palvelujen ostot eriteltynä.....	126

4.3.4	Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä.....	126
4.3.5	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista...	127
4.3.6	Selvitys olennaisista kuluihin sisältyvistä pakollisten varauksien muutoksista ...	128
4.3.7	Selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä eristä	128
4.3.8	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	129
4.3.9	Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät olennaiset tuotot, jotka saatu osuuksista muissa yhtiöistä 129	
4.3.10	Erittely poistoeron muutoksista	129
4.4	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	130
4.4.1	Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma- alennukset	130
4.4.2	Eräkohtainen erittely aineettomien hyödykkeiden muutoksista	130
4.4.3	Eräkohtainen erittely aineellisten hyödykkeiden muutoksista	130
4.4.4	Maa- ja vesialueiden arvoon aktivoidut ei palautettavat liittymismaksut.....	131
4.4.5	Sijoitukset, osakkeet	131
4.4.6	Sijoitukset, joukkovelkainakirjat, muut laina- ja muut saamiset	131
4.4.7	Erittely poistoerosta	132
4.4.8	Omistukset muissa yhteisöissä	132
4.4.9	Saamisten erittely.....	133
4.4.10	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät.....	133
4.5	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	134
4.5.1	Oman pääoman erittely	134
4.5.2	Edellisten tilikausien yli-/alijäämän ja tuloksenkäsittelyerät.....	135
4.5.3	Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät 1.1.2030 tai sen jälkeen	135
4.5.4	Erittely pakollisista varauksista.....	135
4.5.5	Vieraan pääoman erittely	136
4.5.6	Sekkilimiitti erittely	136
4.5.7	Taseen ulkopuoliset velat.....	136
4.5.8	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	137

5	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	137
5.1	Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin.....	137
5.2	Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita	137
5.3	Vakuudet.....	138
5.4	Vuokravastuut.....	138
5.5	Vastuusitoumukset	139
5.6	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	139
5.7	Suojaustarkoituksessa tehtyjen koronvaihtosopimukset.....	140
5.8	Pakollisiin varauksiin kirjatut koronvaihtosopimukset	142
6	Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot.....	143
6.1	Henkilöstön lukumäärä	143
6.2	Henkilöstökulut	143
6.3	Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	143
6.4	Tilintarkastajien palkkiot.....	144
6.5	Hyvinvointialueen ja intressitahojen väliset liiketoimet	144
7	Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat	145
8	Allekirjoitukset ja merkinnät.....	151

1 Hyvinvointialueen tilinpäätös

Hyvinvointialuelain 117 §:n mukaan hyvinvointialueen tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutusvertailu ja toimintakertomus. Sellaisen hyvinvointialueen, joka tytäryhteisöineen muodostaa konsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös (hyvinvointialue laki 118 §). Liikelaitokset sisältyvät hyvinvointialueiden tilinpäätöslaskelmiin.

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen toinen operatiivinen toimintavuosi 2024 on takana. Vuosi oli haastava, eikä vähiten talouden näkökulmasta. Sinällään hyvinvointialueen toiminnan kehittäminen (mm. digipalvelut) ja yhdenmukaistaminen eteni haasteista huolimatta suotuisasti. On syytä edelleen muistaa, että hyvinvointialue on koko Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella toimiva noin 10 000 henkilön organisaatio. Näin ollen on selvää, että muutosprosessi ja edeltävien organisaatioiden organisaatiokulttuureista poisoppiminen ei tapahdu hetkessä. Tämä työ tulee kestämään pitkään, kuten aikaisempien kuntaliitostenkin osalta on huomattu.

Loppuvuoden talousarviomuutokseen nähden toimintakulut ylittyivät 6,8 milj. euroa. Lopulta vuoden 2024 alijäämäksi muodostui 62,05 milj. euroa. Yhteensä kattamatonta alijäämää kahdelta ensimmäiseltä toimintavuodelta on 106,3 milj. euroa. Käytännössä on siis selvää, että Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue ei kykene kattamaan ensimmäisten toimintavuosien alijäämää, lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa, vuoden 2026 loppuun mennessä. Tilinpäätöksen laadinnan aikana on aloitettu myös lisärahoituksen hakemiseen tähtäävät toimenpiteet.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma UTV1 hyväksyttiin vain osittain ja ohjelma jo sinällään oli riittämätön. Erityisen haastavaksi ovat osoittautuneet palveluverkkoon tehtävät muutokset, vaikkakin mm. kiirevastaanottoihin liittyvät muutokset ja ikäihmisten palvelujen kehittämissuunnitelma hyväksyttiin aluevaltuustossa kertomusvuonna. Ehdollinen lainanottovaltuus vuosille 2025–2028 johti siihen, että uudistus-, tuottavuus ja vaikuttavuusohjelmalle ryhdyttiin jo kertomusvuonna tekemään jatkoa nk. UTV2- ohjelmalla. Tämän ohjelman käsittelyprosessi on tätä kirjoitettaessa vielä keskeneräinen. Sinällään haasteet näyttävät paljolti samoina kuin UTV1- ohjelmankin kohdalla.

Tulevaisuuden tehokas palveluverkko edellyttää Etelä-Pohjanmaalla niin uusia kiinteistöinvestointeja kuin suuresta osin kiinteistöistä luopumistakin. Kertomusvuoden lopulla valmistuivat Seinäjoen perhekeskuksen tilat Seinäjoen rautatieaseman välittömään

läheisyyteen. Kyseessä on todennäköisesti pitkään aikaan merkittävin hyvinvointialueen investointi. Ko. kohteen suunnittelu alkoi jo vuosia sitten Seinäjoen kaupungin toimesta. Tärkeää on se, että hyvinvointialueen henkilöstö voi työskennellä turvallisissa ja ajanmukaisissa tiloissa, vaikkakin myös laajasti toteutettu etätyö on tullut jäädäkseen. Loppuvuodesta 2024 päätöksenteossa oli myös merkittävä viranhaltijaorganisaation muutos, jonka toimeenpano tapahtuu alkuvuodesta 2025. Muutoksella pyritään hallinnon keventämiseen ja rakenteen yksinkertaistamiseen. Mm. hyvinvointialueen johtoryhmätasolla toimialuejohdon ja professiojohdon tehtävät yhdistettiin. Tehdyllä ratkaisulla on myös merkittäviä eurovaikutuksia. Samassa yhteydessä myös hallintosääntö viranhaltijaorganisaation osalta tarkistettiin. Koko organisaation esihenkilörakenne tullaan tarkastelemaan osana tätä työtä. Aluevaltuusto hyväksyi organisaatiomuutoksen palvelualueetasolle saakka, tästä eteenpäin organisaatorakenteesta päättää aluehallitus. Lisäksi valmistelussa loppuvuodesta 2024 lähtien on ollut myös luottamushenkilöorganisaation uudistaminen tulevaa, uutta valtuustokautta silmällä pitäen. Tässä valmistelussa kaikki valtuustoryhmät ovat olleet edustettuina.

Valtakunnallisesti vuonna 2025 on varmasti odotettavissa vilkas ja monipuolinen keskustelu hyvinvointialueiden rahoituksen perusteisiin liittyen. Tarvepohjaisen rahoituksen luotettavuus ja läpinäkyvyys hyvinvointialueiden välillä ei ole lainkaan riittävällä tasolla. Asia on huomattavan monimutkainen ja siihen liittyy mm. eri tietojärjestelmien toiminta ja se, miten tiedot siirtyvät Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen järjestelmiin, jonka pohjalta tarvepohjainen rahoitus jaetaan.

Lopuksi kiitän kaikkia luottamushenkilöitä, viranhaltijoita ja työntekijöitä yhteistyöstä kertomusvuonna 2024. Olisi miellyttävää ennustaa hyvinvointialueen kannalta helpompia vuosia, mutta realiteetit tunnustaen, Suomen talous ja maailmantilanne huomioiden, se on mahdotonta. Toivon, että Etelä-Pohjanmaalta löytyy kykyä katsoa tulevaisuuteen niin, että talouden realiteetit ja palvelutuotanto voidaan yhteensovittaa kestäväällä tavalla ja itse päätökset tehden.

Tero Järvinen

hyvinvointialuejohtaja

1.1.2 Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Toimielinorganisaatio

Aluevaltuusto

Aluevaltuusto on hyvinvointialueen ylin päättävä elin, jonka tehtävistä säädetään hyvinvointialuelaisissa. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuustossa on 59 aluevaltuutettua. Aluevaltuusto nimeää aluehallituksen ja muut toimielimet hyvinvointialueelle. Aluevaltuusto päättää muun muassa hyvinvointialuestrategiasta, hyvinvointialueen hallintosäännöstä sekä hyvinvointialueen talousarviosta. Toimivaltaa on siirretty hallintosäännön määräyksillä muille toimielimille tai viranhaltijoille. Aluevaltuuston toimikausi on lain mukaan neljän vuoden mittainen, mutta seuraavat aluevaalit järjestetään vuonna 2025.

Valtuuston kokoonpano vuoden 2024 lopussa:

Aluevaltuuston organisoituminen:

puheenjohtaja Paula Risikko, Kok.

1. varapuheenjohtaja Esko Lehtimäki, Kesk.
2. varapuheenjohtaja Risto Mattila, PS
3. varapuheenjohtaja Arne Heikkilä, SDP

Valtuutetut Suomen keskusta

Ahonen Esko, Ala-aho Ville, Anttila Lasse, Harjunpää Arja, Hautala Lasse, Hiironniemi Silja, Joensuu Antti, Jäätteenmäki Anneli, Kandolin Olavi, Keisala Juha-Pekka, Kujanpää-Mannila Mervi, Kurvinen Antti, Lehtimäki Esko, Niemistö Esa, Niemistö Jaakko, Oikari Pirkko, Ojaniemi Kati, Palmu Sari, Puoliväli-Oksala Jenni, Salomäki Sirpa, Sihto Paula, Tuuri-Tammela Helena, Ylinen Aki

Varavaltuutetut Suomen keskusta

Ketola Pirjo-Liisa, Rintala Esa, Ojanperä Harri, Pihlajamäki Jaakko, Mäki Juhani, Toivola Teppo, Liinamaa Tapio, Mikkilä Juha, Viitala Marko, Kananoja Reetta, Roumio Tiina, Koivuluoma Matti, Heinonen Henna Helmi, Ala-Mattinen Mika, Pasto Maarit, Tuuri Timo, Laitila Susanna, Aittoniemi Pirjo, Hakola Raija, Pajulammi Martti, Vihriälä Jukka, Koskimäki Olavi, Oja-Lipasti Sari

Valtuutetut Kansallinen Kokoomus

Aila Mikko, Hakala Marko, Kankaanpää Jari, Keskinen Sami, Koivula Riitta, Koskela Harri, Kuula Sami, Kärnä Elina, Lahtinen Helena, Pukkinen Jaakko, Pöntinen Kai, Rajala Lasse, Ridanpää-Taittonen Annu, Risikko Paula, Salonen Harri, Sankelo Janne, Vistbacka Raimo

Varavaltuutetut Kansallinen Kokoomus

Ahopelto Antti, Paananen Urpo, Vaahtoniemi Jussi, Niemi Anne, Joensuu Jukka, Luhtala Jesse, Myllymäki Anna-Liisa, Koivuniemi Kyösti, Tamsi Satu, Latvala Jarmo, Rajakorpi Harri, Pöytälaakso Niclas, Saarinen Anneli, Kankaanpää Mauri, Varila Riikka, Ahokas Noora

Valtuutetut Perussuomalaiset

Ala-Riihimäki Jarkko, Juurakko Petri, Kangasluoma Riitta, Mattila Risto, Rahkola Helena, Vainionpää Marko

Varavaltuutetut Perussuomalaiset

Rajamäki Heidi, Vallin Jouni, Santala Heikki, Palomäki Seppo, Kamppinen Aapo, Haapamäki Jari, Puronvarsi Esa, Kiukkonen Olli

Valtuutetut Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue

Heikkilä Aarne, Kivikangas Emma, Parkkamäki Margit, Penttilä Sirkka, Varmola Tapio, Wallin Harry

Varavaltuutetut Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue

Ahonen Anne, Syrjälä Sirpa, Parkkonen Voitto, Norrena Tanja (9.9.2024 saakka), Lehtola Eetu, Kivimäki Riitta

Valtuutetut Suomen Kristillisdemokraatit

Malmi Hanna-Liisa, Nummensalo Kati, Ruotsala Lasse

Varavaltuutetut Suomen Kristillisdemokraatit

Heikkilä Ville, Syväjärvi Jaana, Rantanen Kimmo

Valtuutettu Vasemmistoliitto

Knuuttila Antti

Varavaltuutetut Vasemmistoliitto

Ketola Olli

Valtuutettu Vapauden liitto (lakkautettu 20.11.2024)

Ilkka Tiainen (16.12.2024 alkaen)

Rämäkkö Heli (16.12.2024 saakka)

Varavaltuutetut Vapauden liitto (lakkautettu 20.11.2024)

Tiainen Ilkka (Valta kuuluu kansalle VKK), Yli-Kaatiala Johanna (sit.)

Valtuutettu Omavarainen Etelä-Pohjanmaa (perustettu 15.12.2024)

Tiainen Ilkka

Varavaltuutettu Omavarainen Etelä-Pohjanmaa (perustettu 15.12.2024)

Yli-Kaatiala Johanna (sit.)

Valtuutettu Vihreä liitto

Kuisti Jenni

Varavaltuutetut Vihreä liitto

Jokipii Mikko, Ojajärvi Tuomas

Valtuutettu

Kattelus-Kilpeläinen Piia

Aluevaltuuston kokouksia vuonna 2024: 8

Käsitellyjä asioita: 152

Aluehallitus

Aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Aluehallituksessa on 13 aluevaltuuston valitsemaa jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee aluehallituksen puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Aluehallituksessa on yksilöasioiden jaosto, jossa on yhdeksän aluevaltuuston valitsemaa jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä määrää esittelijän. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Aluehallitus voi järjestäytyä myös muihin jaostoihin. Muut jaostot ovat valmistelevia toimielimiä, ellei aluevaltuusto toisin päättä. Aluehallitus päättää muiden jaostojen jäsenmäärästä, nimeää jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen sekä valitsee jaoston puheenjohtajan sekä määrää esittelijän. Jaoston jäseniksi, ei kuitenkaan puheenjohtajaksi, voidaan valita muitakin kuin aluehallituksen jäseniä ja varajäseniä.

Aluehallituksen organisoituminen:

puheenjohtaja Lasse Hautala, Kesk.

1. varapuheenjohtaja Sami Keskinen, Kok.

2. varapuheenjohtaja Anneli Jäätteenmäki, Kesk.

Jäsen (varajäsen), puolue

Lasse Hautala (Sari Oja-Lipasti), Kesk., Sami Keskinen (Liisa Ala-Käkelä), Kok., Anneli Jäätteenmäki (Tiina Roumio), Kesk. Lasse Anttila (Juha Mikkilä), Kesk., Esko Ahonen (Aki Ylinen), Kesk., Paula Sihto (Esa Rintala), Kesk., Helena Tuuri-Tammela (Jenni Puoliväli-Oksala), Kesk., Jaakko Pukkinen, (Antti Ahopelto), Kok., Kai Pöntinen, (Anna-Maija Renko), Kok., Elina Kärnä, (Jesse Luhtala), Kok., Marko Vainionpää, (Harri Koskela), PS, Riitta Kangasluoma (Jenni Sippola), PS, Sirkka Penttilä (Margit Parkkamäki), SDP

Aluehallituksen kokouksia vuonna 2024: 17

Käsitellyjä asioita: 384

Yksilöjaosto**Yksilöjaoston organisoituminen:**

puheenjohtaja Margit Parkkamäki, SDP

varapuheenjohtaja Paula Sihto, Kesk.

Jäsen (varajäsen), puolue

Margit Parkkamäki (Sirkka Penttilä), SDP, Paula Sihto (Karri Kallio), Kesk., Marko Viitala (Sari Riskumäki), Kesk., Henna Helmi Heinonen (Tarja Tapanainen), Kesk., Jukka Joensuu (Ilmari Ylä-Autio), Kok., Noora Ahokas (Minna Vienola), Kok., Outi Rintamäki (Rami Puro), Kok., Jouni Vallin (Leena Kurikka), PS, Lasse Ruotsala (Ville Heikkilä), KD

Yksilöjaoston kokouksia vuonna 2023: 11

Käsitellyjä asioita: 246

Lautakunnat

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella on neljä lautakuntaa; yhdyspintatyön sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta (13 jäsentä), henkilöstö- ja kehittämislautakunta (13 jäsentä), talous- ja investointilautakunta (13 jäsentä), turvallisuuslautakunta (13 jäsentä). Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Yhdyspintatyön sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Lautakunnan organisoituminen:

puheenjohtaja Lasse Rajala, Kok.

varapuheenjohtaja Risto Mattila, PS

Jäsen (varajäsen), puolue

Lasse Rajala (Jarmo Latvala), Kok., Risto Mattila (Heikki Santala), PS, Esa Rintala (Martti Pajulammi), Kesk., Esa Niemistö (Mika Ala-Mattinen), Kesk., Tapio Liinamaa, (Pekka Pyylampi), Kesk., Pirkko Oikari (Marita Kunnari), Kesk., Jenni Puoliväli-Oksala (Pirjo Aittoniemi), Kesk., Arja Harjunpää (Arja Hirvimäki), Kesk., Harri Salonen (Mauri Kankaanpää), Kok., Annu Ridanpää-Taittonen (Sanna Försti), Kok., Anne Niemi (Anneli Saarinen), Kok., Helena Rahkola (Jaana Kuusisto), PS, Tanja Norrena (9.9.2024 saakka), Sirpa Syrjälä (9.9.2024 alkaen) (Niina Ylinen), SDP

Yhdyspintatyön ja terveyden ja hyvinvoinnin jaoston kokoukset vuonna 2024: 8

Käsitellyjä asioita: 77

Henkilöstö- ja kehittämislautakunta

Lautakunnan organisoituminen:

puheenjohtaja Sari Palmu, Kesk.

varapuheenjohtaja Kati Nummensalo, KD

Jäsen (varajäsen), puolue

Sari Palmu (Riikka Mänty), Kesk., Kati Nummensalo (Hanna-Liisa Malmi), KD, Ville Ala-aho (Mikko Männikkö), Kesk., Jaakko Pihlajamäki (Maarit Pasto), Kesk., Matti Koivuluoma (Timo Tuuri), Kesk., Silja Hiironniemi (Ukko Nurminen), Kesk., Mervi Kujanpää-Mannila (Lotta Iso-Tuisku), Kesk., Jari Kankaanpää (Johanna Keski-Jyrä), Kok., Marko Hakala (Kyösti Koivuniemi), Kok., Susanna Suokko (Niclas Pöytälaakso), Kok., Jarkko Ala-Riihimäki (Seppo Palomäki), PS, Heidi Rajamäki (Raili Varo), PS, Emma Kivikangas (Riitta Kivimäki), SDP

Henkilöstö- ja kehittämislautakunnan kokoukset vuonna 2023: 10

Käsitellyjä asioita: 111

Talous- ja investointilautakunta

Talous- ja investointilautakunnan organisoituminen:

puheenjohtaja Jaakko Niemistö, KESK

varapuheenjohtaja Harri Koskela, PS

Jäsen (varajäsen), puolue

Jaakko Niemistö (Anne Saari), Kesk., Harri Koskela (Jari Haapamäki), PS, Antti Joensuu (Ari Niemelä), Kesk., Juha-Pekka Keisala (Jukka Vihriälä), Kesk., Pirjo-Liisa Ketola (Hanna Holtinkoski), Kesk., Sirpa Salomäki (Maarit Pasto), Kesk., Mikko Aila (Kirsi Jönkkäri), Kok., Riikka Varila (Reija Kaskimäki), Kok., Satu Ylisiurua-Hemminki (Julia Lehtinen), Kok., Anna-Liisa Myllymäki (Urpo Paananen), Kok., Anne Matokangas (Aapo Kamppinen), PS, Tapio Varmola (Erkki Kuusikko), SDP, Olli Ketola (Ari Elomaa) Vas.

Talous- ja investointilautakunnan kokoukset vuonna 2024: 9

Käsitellyjä asioita: 102

Turvallisuuslautakunta

Turvallisuuslautakunnan organisoituminen:

puheenjohtaja Raimo Vistbacka, Kok.

varapuheenjohtaja Kati Ojaniemi, Kesk.

Jäsen (varajäsen), puolue

Raimo Vistbacka (Juho Raumanni), Kok., Kati Ojaniemi (Juha Julmala), Kesk., Teppo Toivola (Helli Kitinoja), Kesk., Juhani Mäki (Raija Hakola), Kesk., Aki Ylinen (Mikko Kuivinen), Kesk., Susanna Laitila (Louna Yli-Hemminki), Kesk., Reetta Kananoja (Pekka Hella), Kesk., Sami Kuula (Jussi Vaahtoniemi), Kok., Helena Lahtinen (Riitta Maunula-Craycroft), Kok., Satu Tamsi (Tiina Ala-Rantala), Kok., Erja Gadd (Olli Kiukkonen), PS, Petri Juurakko, (Esa Puronvarsi), PS, Heli Rämäkkö (16.12.2024 saakka), Ilkka Tiainen (16.12.2024 lähtien), (Johanna Yli-Kaatiala), VL (Ari Elomaa) Vas.

Turvallisuuslautakunnan kokoukset vuonna 2024: 6

Käsitellyjä asioita: 58

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on seitsemän jäsentä. Lautakunta huolehtii lain mukaisesti hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, arvioi hyvinvointialueen toiminnan ja talouden tavoitteita, tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta ja valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tarkastuslautakunta tekee aluevaltuustolle esityksen siitä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja myöntää tilivelvollisille vastuuvapaus.

Tarkastuslautakunnan organisoituminen:

puheenjohtaja Olavi Kandolin, Kesk.

varapuheenjohtaja Riitta Koivula, Kok.

Jäsen (varajäsen), puolue

Olavi Kandolin (Tapio Höykinpuro), Kesk., Riitta Koivula (Pasi Poukka), Kok., Harri Ojanperä, (Olavi Koskimäki), Kesk., Päivi Nummijoki, (Satu Taskinen), Kesk., Vesa Takala (Hanna-Maria Kortesoja), Kok., Jukka Pekka Matintupa (Enni Einola), SDP, Anna Granlund (Laura Ala-Kokko), Vihr.

Tarkastuslautakunnan kokoukset vuonna 2024: 11

Käsitellyjä asioita: 107

Aluevaalilautakunta

Aluevaalilautakunnassa on viisi jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Aluevaltuuston nimeämän aluevaalilautakunnan tehtävänä on muun muassa aluevaalien ehdokasasettelun vahvistaminen ja aluevaalien vaalituloksen vahvistaminen.

Aluevaalilautakunnan organisoituminen:

puheenjohtaja Marjo Aho, Kesk.

varapuheenjohtaja Anna-Leena Sorvisto, Kok.

Jäsen, puolue

Marjo Aho, Kesk., Anna-Leena Sorvisto, Kok., Petri Saunamäki, PS, Tapani Kivimäki, SDP, Veijo Jousmäki, KD

Varajäsen, puolue

1. varajäsen: ilmoitetaan myöhemmin, Vas., 2. varajäsen: Henna Salo, Vihr., 3. varajäsen: Heli Rämäkkö (16.12.2024 saakka), VL, 4. varajäsen: Jouni Mäkynen, Kesk., 5. varajäsen: Markku Muilu, Kok.

Vaikuttamistoimielimet

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiä ovat vammais- ja vanhusneuvosto sekä nuorisovaltuusto. Vaikuttamistoimielimet nimeää aluehallitus aluevaltuuston toimikauden ajaksi. Aluehallitus myös hyväksyy vaikuttamistoimielimille toimintasäännön.

Vammaisneuvosto

Vammaisneuvoston organisoituminen:

Puheenjohtaja Juhana Mäkitöyli

sihteeri Mika Ala-Mattinen

Alavus: Olli Ahtola, varajäsen: Ritva Peltomäki, varajäsen: Antti Mäntylä

Evijärvi: Päivi Kultalahti, varajäsen: Paula Puotinen

Ilmajoki: Jaana Mesiäislehto-Mäntypuro, varajäsen: Ritva Raivio, varajäsen: Kalervo Viljamaa

Isojoki: Saara Herrala, varajäsen: Anna-Liisa Saari, varajäsen: Tiina Pitkähoski

Isokyrö: Katri Soisalo, varajäsen: Maria Luhtala, varajäsen: Sinikka Uusi-Viitala

Järvi-Pohjanmaa (Alajärvi, Lappajärvi, Vimpeli): Mika Ala-Mattinen, varajäsen: Anja Rentola, varajäsen: Jukka Pekka Finnilä

Karjajoki: Arja Harjunpää, varajäsen: Susanna Saari

Kauhajoki: Tuomas Koivuniemi, varajäsen: Pekka Kuusela

Kauhava: Tuija Paasovaara

Kuortane: Mari Kuha, varajäsen: Anne Pihlajamäki, varajäsen: Annukka Salminen

Kurikka: Timo Kivistö, varajäsen: Eija Mäntymäki, varajäsen: Katri Saarela

Lapua: Katja Manu-Alalantela, varajäsen: Kari Alasaari, varajäsen: Soile Sinnemäki

Seinäjoki: Juhana Mäkitöyli, varajäsen: Mervi Räsänen, varajäsen: Jenni Louhivesi

Soini: Eija Korpela, varajäsen: Pekka Päivärinta, varajäsen: Katriina Lehtonen

Teuva: Paula Käkelä, varajäsen: Anneli Hangasluoma, varajäsen: Irma Harjula

Ähtäri: Petri Lamminaho, varajäsen: Anu Huhtinen, varajäsen: Virpi Kanth

Vammaisneuvoston kokoukset vuonna 2024: 3

Käsitellyjä asioita:25

Vanhusneuvosto

Vanhusneuvoston organisoituminen:

puheenjohtaja Paavo Latva-Rasku

varapuheenjohtaja Reijo Pitkähkoski

Alavus: Pirkko Kallio, varajäsen: Hilikka Vehkamäki, varajäsen: Raija Piippo

Evijärvi: Paula Puotinen; varajäsen: Päivi Kultalahti

Ilmajoki: Maire Syväoja, varajäsen: Eero Mäkynen, varajäsen: Sirkka-Liisa Hakala-Rahko

Isojoki: Tiina Pitkähkoski, varajäsen: Anna-Liisa Saari, varajäsen: Saara Herrala

Isokyrö: Marja Trofast, varajäsen: Väinö Pollari, varajäsen: Juhani Leskelä

Järvi-Pohjanmaa (Alajärvi, Lappajärvi, Vimpeli): Erkki Ammesmäki, Maire Hämeenniemi,
varajäsen: Sisko Halonen, varajäsen: Lilja Lantela

Karijoki: Susanna Saari, varajäsen: Arja Harjunpää

Kauhajoki: Heikki Järviluoma, varajäsen: Hilikka Puisto

Kauhava: Anna-Liisa Niemi, varajäsen: Erkki M. Peltola, varajäsen: Seppo Ruotsala

Kuortane: Heikki Immonen

Kurikka: Matti Piitulainen, varajäsen: Marketta Harri, varajäsen: Pekka Mannila

Lapua: Paavo Latva-Rasku, varajäsen: Pirkko Kuusisaari, varajäsen: Marja Linkoaho

Seinäjoki: Reijo Pitkähkoski, varajäsen: Marja-Liisa Ristimäki, varajäsen: Jorma Olli

Soini: Jorma Turpela, varajäsen: Pekka Päivärinta, varajäsen: Katriina Lehtonen

Teuva: Irma Harjula, varajäsen: Leena Sahakangas, varajäsen: Paula Käkälä
Ähtäri: Marjatta Hattara, varajäsen: Eira Vanhatupa, varajäsen: Esa Leppävuori

Vanhusneuvoston kokoukset vuonna 2024: 6

Käsiteltyjä asioita: 43

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuuston organisoituminen kaudelle 2024-2025:

Puheenjohtaja Eetu Setälä

Varapuheenjohtaja Emma Kero

Toinen varapuheenjohtaja Joel Aho

Sihteeri Harri Heikkilä

Varasihteeri Vilhelmiina Försti

Alajärvi: Anniina Etula, varajäsen: Oona Maunuksela

Alavus: Daniel Keto, varajäsen: Vili Kiviniemi

Evijärvi: Rasmus Latukka, varajäsen: Silja Kultalahti

Ilmajoki: Eveliina Salovaara, varajäsen: Samuel Hannuksela

Isojoki: Ei nimettyä edustajaa

Isokyrö: Karoliina Pakkala, varajäsen: Matilda Pispala

Karjajoki: Emma Uuro, varajäsen: Juho Honkanen

Kauhajoki: Akseli Hautala, varajäsen: Fanni Villanen

Kauhava: Eerika Hiljanen, varajäsen: Elli Pulkkinen

Kuortane: Sandra Fiel, varajäsen: Vili Niemelä

Kurikka: Pulmu Kriikkula, varajäsen: Miia Kohtala

Lappajärvi: Ada Hyvärinen, varajäsen Mai Kankaanpää 21.10.2024 lähtien

Lapua: Emma Kero, varajäsen: Diana Magyari

Seinäjoki: Mirella Wallin, varajäsen: Ei nimettyä varajäsentä

Soini: Joel Aho, varajäsen: Chantte Katajamäki

Teuva: Jenna Santikko (07/2024 saakka), varajäsen: Luka Kesti (07/2024 saakka), Sara Tuisku, varajäsen Siiri Heikkilä 4.10.2024 lähtien

Vimpeli: Juho Timo, varajäsen: Aada Mustapuro

Ähtäri: Liisi Santala, varajäsen: Silja Keisala

Vapaille paikoille valitut edustajat:

Eetu Setälä, Onerva Niemi, Harri Heikkilä, Vilhelmiina Försti, Thomsan Alanen, Aaro Leppänen ja Eero Honkanen.

Vapaiden paikkojen varajäsenet kutsumajärjestyksessä:

Lia Järvelä, Alekski Hautamäki, Minttu Uusimäki, Ville Penttinen, Essi Hannuksela, Iida Haavisto ja Konsta Hernesniemi.

Nuorisovaltuuston ohjaavana aikuisena toimii kehittämissuunnittelija Anna Nurmela.

Nuorisovaltuuston kokoukset vuonna 2024: 9

Käsiteltyjä asioita: 111

Tilivelvolliset viranhaltijat

Hyvinvointialueesta annetun lain 611/2021 4:n luvun 22§:n mukaan aluevaltuuston tehtävänä on tilivelvollisten nimeäminen. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tilivelvollisia ovat aluehallitus, yksilöjaosto, lautakunnat ja alla luetellut viranhaltijat.

Hyvinvointialuejohtaja Tero Järvinen, lääketieteen professiojohtaja Kirsti Kähärä, hoitotieteen professiojohtaja Kaija-Riitta Suonsyrjä, sosiaalityön professiojohtaja Tanja Penninkangas, terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialuejohtaja Tiina Perä, terveys- ja sairaalapalveluiden toimialueylihoitaja Carita Liljamo, perhe- ja sosiaalipalveluiden toimialuejohtaja Päivi Saukko, ikäihmisten palveluiden toimialuejohtaja Tarja Palomäki, pelastustoimen toimialuejohtaja, pelastusjohtaja Harri Setälä, hallinto- ja strategiapalveluiden toimialuejohtaja Tommi Niemi, lähiterveyspalveluiden palvelualuejohtaja Pauliina Pippola, 24/7-palveluiden ja sitä tukevien palveluiden palvelualuejohtaja Heidi Rautiainen, operatiivisten palveluiden palvelualuejohtaja Saku Leinonen, medisiinisten palvelujen palvelualuejohtaja Heli Hiekkänen, kuntoutuspalveluiden palvelualuejohtaja Aki Vainionpää, mielenterveys- ja riippuvaishoidon palveluiden palvelualuejohtaja Antero Lassila, diagnostiikkakeskuksen palvelualuejohtaja Pasi Ruuttula 20.12.2024 asti ja Jaana Kauppila 21.12.-31.12.2024, perheiden palveluiden palvelualuejohtaja Satu Mäki-Fossi, vammaisten palveluiden palvelualuejohtaja Kristiina Keppo, työikäisten palveluiden palvelualuejohtaja Jutta Paavola, ikäihmisten asiakasohjauksen palvelualuejohtaja Mirva Ämmälä, ikäihmisten toimintakyvyn tuen palvelut palvelualuejohtaja Johanna Koivuniemi, kotihoidon palvelualuejohtaja Katri Nikkola, ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelualuejohtaja Mervi Latomäki, hallintojohtaja Regina Ollilla,

henkilöstöjohtaja Terhi Haapala, talousjohtaja Anu Helin, kehitysjohtaja Petra Anttila, tietohallintojohtaja Ari Pätsi, tukipalvelujohtaja Jari Hakala, viestintäjohtaja Anna Lindholm, riskienhallinnan pelastuspäällikkö Jani Välimaa, pelastustoiminnan pelastuspäällikkö Keijo Kangastie, resurssienhallinnan pelastuspäällikkö Petri Järvensivu ja tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminnan ensivasteen pelastuspäällikkö Ville Kultalahti.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Vuosi 2024 on ollut julkiselle taloudelle vaikea. Alijäämä heikkenee 4,2 prosenttiin BKT:sta ja velkasuhde kasvaa yli 82 prosenttiin. Alijäämä alkaa parantua vuodesta 2025 alkaen hitaasti suurista sopeutustoimista huolimatta, sillä suuret hankinnat lisäävät samalla menoja. Velkaantumismuutos alkaa myös hidastua vuodesta 2025 alkaen.

Julkisen talouden alijäämä heikkeni 4,2 prosenttiin vuonna 2024 heikon suhdanteen, varautumismenojen kasvun sekä aiempien vuosien nopean inflaation vaikutusten takia. Verotulot kasvoivat edelleen, vaikkakin vaimeasti. Rahoitusasemaa heikensi myös työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen. Suuren alijäämän ja mm. puolustushankintojen rahoituksen takia julkinen velka nousee v. 2024 nopeasti yli 82 prosenttiin.

Vuonna 2025 alijäämä paranee 35 prosenttiin. Vaikka menoja kasvattavat suuret puolustushankinnat, vähentävät hallitusohjelmassa ja kevään 2024 kehysriihessä päätetyt sopeutustoimet menoja ja lisäävät tuloja merkittävästi. Tulevina vuosina rahoitusasema paranee edelleen asteittain ja asettuu 2,0 prosenttiin vuonna 2029. Julkinen velka nousee v. 2024 yli 82 prosenttiin. Velkasuhde kasvaa reilut 5 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Nopeaa kasvua selittää velkaa kerryttävien sektoreiden alijäämäisyys, heikko suhdannetilanne sekä F-35-hävittäjien hankinta, joka ei vielä näy alijäämässä mutta rahoitetaan jo. Lisäksi tilastoitua velkaa kasvattaa mm. ARA-korkotukilainakannan kasvu. Vuonna 2025 velkasuhteen kasvu hidastuu, kun säästötoimet alkavat vaikuttaa ja taloustilanne parantuu. Tämän jälkeen velkasuhteen kasvu hidastuu edelleen ja velkasuhde on ennustejakson lopussa vuonna 2029 noin 87 prosenttia.

Pitkällä aikavälillä julkisen talouden tulojen ja menojen välillä vallitsee epätasapaino eli kestävyysvaje. Kestävyysvaje arvio kertoo, kuinka paljon julkista taloutta olisi vahvistettava lähitulevaisuudessa, jotta julkinen talous olisi pitkän aikavälin tasapainossa.

Valtiovarainministeriö arvioi, että kestävyysvaje on noin 1,5 % suhteessa BKT:hen eli n. 5 mrd. euroa vuoden 2029 tasolla. Verrattuna edelliseen ennusteeseen arvio kestävyysvajeen suuruudesta on pienentynyt noin 0,5 prosenttiyksikköä. Kestävyysvaje arvioon vaikuttavat päivitetty väestöskenaario ja ennustemuutokset.

Julkisyhteisöjen alasektoreista valtionhallinto on alijäämäisin. Valtion taloustilanne heikkenee vuonna 2025, vaikka silloin tehdään myös mittavia sopeutustoimia. Menot kasvavat muun muassa maanpuolustuksen ja rajaturvallisuuden tarpeiden vuoksi. Verotulojen kasvu on ollut hidasta, mutta veronkorotusten myötä kasvu piristyy. Korkomenot kasvavat edelleen korkojen nousun ja velan kasvun takia. Vaikka valtion taloudellinen asema paranee ennustejakson aikana, se jää edelleen selvästi alijäämäiseksi.

Paikallishallinnon kohdalla alijäämä pysyy noin 1,1 prosentissa vuonna 2024 ja paranee vuonna 2025 0,7 prosenttiin. Kuntahallinnon alijäämä syvenee vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun määräaikaiset valtionosuusleikkaukset hidastavat kuntien saamia tulonsiirtoja. Hyvinvointialueiden menojen kasvu hidastuu selvästi vuonna 2025 ja valtion rahoituksen kasvu parantaa alueiden rahoitusasemaa. Sopeutustarpeet alueilla ovat kuitenkin edelleen suuret, vaikka sopeutustoimia on meneillään paljon. Sosiaaliturvarahastojen arvioidaan olevan ylijäämäisiä vuonna 2024 yhteensä 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Ylijäämä kasvaa tulevina ennustevuosina 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Työeläkelaitokset pysyvät ylijäämäisinä läpi ennustekauden erityisesti omaisuustulojen kasvun myötä. Työeläkelaitosten eläkemenojen kasvu oli vuonna 2024 nopeaa, mutta ensi vuonna kasvu hidastuu inflaation laantumisen ansiosta. Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema paranee ennustekauden aikana tasapainoon. Vuoden 2024 syventynyttä alijäämää selittää pääosin työttömyysvakuutusmaksujen lasku.

Etelä-Pohjanmaan näkökulma

Etelä-Pohjanmaan väkiluku oli vuoden 2024 lopulla Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 189 937 henkeä, alittaen 190 000 hengen rajan. Väkiluku on vähentynyt nyt 12 vuonna peräkkäin ja vuonna 2024 väestö kasvoi Seinäjoella, Ilmajoella ja Lapualla. Lapualla väkiluku kasvoi ensi kertaa vuoden 2014 jälkeen.

Maakunnan jokaisessa kunnassa oli nyt kolmantena vuonna peräkkäin tilanne, että kuolleita oli vuoden aikana enemmän kuin syntyneitä eli väestönkasvu oli pelkästään muuttoliikkeen varassa myös väestöään kasvattaneissa kunnissa. Väestö väheni määrällisesti eniten Kurikassa (-250 henkeä) ja suhteellisesti eniten Soinissa (-palvelualueen 3,8 %).

Etelä-Pohjanmaan nettomaassamuutto oli vuoden 2024 aikana tappiollista 791 henkeä, mutta nettosiirtolaisuus oli voitollista 1 229 henkeä. Nettosiirtolaisuus ylitti toisena vuonna peräkkäin tuhannen hengen rajan.

Valtiokonttorin julkaisemien tilinpäätösarvioiden 2024 mukaan (5.2.2025) Etelä-Pohjanmaan kuntien asukasta kohti laskettu vuosikate oli 460 euroa ja Manner-Suomessa 575 euroa.

Asukasta kohti laskettu tilikauden tulos oli Etelä-Pohjanmaalla 85 euroa ja Manner-Suomessa 191 euroa. Etelä-Pohjanmaalla sekä tilikauden tulos että vuosikate olivat vuonna 2024 paremmat kuin vuotta aiemmin.

Etelä-Pohjanmaalla 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2024 aikana keskimäärin 72,9 prosenttia eli kolme prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työllisiä oli keskimäärin 84 000 henkeä eli 4 000 vähemmän kuin edellisvuonna.

TEM:n työnvälitystilaston mukaan Etelä-Pohjanmaan keskimääräinen työttömyysaste oli vuonna 2024 7,6 prosenttia. Kunnista pienin työttömyysaste oli Evijärvellä (4,5 %) ja suurin Alavudella (9,4 %). Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 10,8 %.

Etelä-Pohjanmaalla oli vuoden 2024 aikana keskimäärin 6 531 työtöntä (ml. lomautetut). Heistä nuoria, alle 25-vuotiaita, oli keskimäärin 904. Pitkäaikaistyöttömiä oli keskimäärin 1 562 henkeä.

Lähde: Etelä-Pohjanmaan liitto

Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueiden menokehitys hidastuu selvästi vuonna 2025 ja valtion rahoituksen kasvu parantaa alueiden rahoitusasemaa. Sopeutustarpeet alueilla ovat kuitenkin edelleen suuret. Hyvinvointialueiden menojen kasvu vuonna 2024 hidastui selvästi ja alueiden taloudellinen tilanne on vakautunut. Epäsuhta rahoituksen ja menojen välillä kuitenkin säilyy vielä ennallaan. Menot ylittävät tulot vielä selvästi ja alueiden kirjanpidollinen tulos on selvästi alijäämäinen. Myös sektorin kansantalouden tilinpidon mukainen rahoitusasema on -0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2025 sektorin rahoitusasema kohenee -0,1 prosenttiin. Paraneminen johtuu erityisesti valtion rahoituksen kasvusta, mutta rahoitusasemaa parantaa myös menojen kasvua hidastavat sopeutustoimet. Alueet ovat valmistelleet talousarvioihinsa merkittäviä sopeutustoimia, joista ennusteeseen tässä vaiheessa on huomioitu n. 0,5 mrd. euron vaikutus vuonna 2025. Alueiden kirjanpidollinen tulos on hieman ylijäämäinen tai tasapainossa. Seuraavina vuosina sektorin rahoitusasema heikkenee hieman menojen kasvun takia sekä siksi, että ennusteessa valtion rahoituksena on kehyksiin varattu summa, jonka määrä laskee vuonna 2028. Alueiden kulutusmenot kasvavat vuonna 2025 reilun 2 prosenttia, kun vuonna 2024 kasvun arvioidaan olevan noin viisi prosenttia. Menojen kasvua hidastaa hallituksen tekemät muutokset alueiden tehtäviin sekä alueiden itse tekemät sopeutustoimet. Alueiden palkankorotusten on oletettu seuraavan yleisen ansiotason kasvua, jonka lisäksi oletetaan maksettavan sovittujen palkkaohjelmien korotukset vuoteen 2027 saakka. Oletus

palkankorotusten suuruudesta perustuu vakiintuneeseen ennustekäytäntöön. Sopimuskausi on päätymässä, ja uudet korotukset voivat olla oletettua suurempia tai pienempiä. Alueiden investoinnit ovat v. 2024 vielä korkealla tasolla, mutta jatkossa niiden taso hieman pienenee. Tiedossa on kuitenkin suuria investointihankkeita, jotka pitävät investointitason korkeana myös seuraavina vuosina. Hyvinvointialueiden tärkein tulonlähde on valtion rahoitus sekä paljon pienemmässä määrin asiakasmaksut. Valtion rahoitus kasvaa v. 2025 selvästi, kun vuoden 2023 tietoihin perustuva jälkikäteistarkistus lisää rahoitukseen. Ennusteessa seuraavina vuosina jälkikäteistarkistuksen määrä perustuu valtion budjetissa ja menokehitysissä tehtyihin varauksiin, joiden taso laskee vuonna 2028. Jos alueiden menot kehittyisivät ennustetun mukaisesti, olisi jälkikäteistarkistus suurempi. Asiakasmaksuja korotetaan laajasti vuonna 2025.

Hyvinvointialueilla on edelleen mittavat sopeutusvaateet, jotta ne pystyvät kattamaan kahtena ensimmäisenä vuonna kertyneet alijäämät. Ennusteessa on arvioitu sopeutustoimien määrää tässä vaiheessa alustavien talousarvio- ja muiden tietojen perusteella. Sopeutustoimien määrä voi osoittautua arviota suuremmaksi tai pienemmäksi. Alueiden toimintaa vaikeuttaa myös henkilöstöpula, joka voi yhtäältä johtaa palveluostojen ja kulujen kasvuun, ja toisaalta hidastaa henkilöstömenojen kasvua ja heikentää palvelujen saatavuutta. Riskiä sisältyy myös palkkaneuvottelujen tuloksiin.

1.1.4 Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa

Hyvinvointialue teki vuonna 2023 yli 45 miljoonaa euroa alijäämää. Jos hyvinvointialueen tilinpäätöksessä on kertynyttä alijäämää, se on katettava enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, toisin sanoen kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna.

Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä. Jos alijäämää ei ole katettu lain mukaisessa aikataulussa, alue voi joutua arviointimenettelyyn.

18.12.2023 § 135 aluevaltuuston hyväksymä talousarvio vuodelle 2024 osoitti 35,61 miljoonan euron alijäämää. Hyvinvointialue sai valtioneuvostolta 25.1.2024 ehdollisen päätöksen lainanottovaltuuden muuttamisesta vuodelle 2024. Päätöksen mukaisesti hyvinvointialue laatii ja toimittaa valtiovarainministeriölle 15.3.2024 mennessä päivitetyn uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn pitkällä aikavälillä ja turvaa lakisääteiset palvelut. Ohjelman tuli sisältää palvelujen taloudellisuutta ja tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja niiden mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset sekä kokonaistaloutta kuvaavat laskelmat, kuten tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmaennusteet, talouden tunnusluvut sekä niiden tavoitearvot. Valtiovarainministeriö voi hylätä ohjelman tai

edellyttää ohjelman täydentämistä, jos on todennäköistä, että toimenpiteet eivät ole riittäviä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Ilmoitus ohjelman hylkäämisestä tai tarpeesta täydentää ohjelmaa tuli antaa hyvinvointialueelle 5.4.2024 mennessä.

Aluevaltuusto hyväksyi 11.3.2024 § 19 muutostalousarvion vuodelle 2024, joka osoitti 11,87 miljoonan euron alijäämää. Hyvinvointialueella käytiin muutosneuvottelut, jotka aluehallitus päätti 5.2.2024. Muutosneuvotteluiden tulokset sekä aiemmin päätöksenteossa ollut uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman vaikutukset koottiin talousarviomuutokseen.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue sai 5.4.2024 tiedon, että lainanottovaltuuden ehdot ovat täyttyneet. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuudeksi määriteltiin vuodelle 2024 82 407 000 euroa.

1.1.5 Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma (UTV-ohjelma)

Aluevaltuusto hyväksyi 9.10.2023 uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman (UTV-ohjelma) vuosille 2024–2026. UTV-ohjelma kokonaisuus pitää sisällään kaksi kokonaisuutta; 56 miljoonan euron kustannussäästöt vuosille 2024–2026 ja lähes 14 miljoonan euron valtionavustuksen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen.

Tammikuussa 2024 hyvinvointialueen saama ehdollinen päätös lainanottovaltuuden muuttamisesta vuodelle 2024 sisälsi ehdon, että hyvinvointialueen tuli päivittää 9.10.2023 aluevaltuustossa hyväksytty UTV-ohjelma ja varmistaa lainanhoitokyky. UTV-ohjelman päivitys hyväksyttiin aluevaltuustossa 11.3.2024.

UTV-ohjelman ja kokonaisvaltaisen taloustietoisuuden juurruttaminen organisaatioon käynnistyi koko henkilöstölle ja esihenkilöille suunnatulla Taloustaitaja-valmennuksella. Koulutukset kestivät marraskuusta 2023 maaliskuulle 2024. Yhtenä koulutuskokonaisuutena oli muun muassa UTV-ohjelma.

Koulutuskokonaisuutta seurasivat toimialuekohtaiset Taloustaitaja-tunnit, jotka käynnistyivät huhtikuussa (heinä- ja elokuussa olivat tauolla). Taloustaitaja-tunteja toteutettiin vuonna 2024 talous-, henkilöstö- ja hankintapalveluiden yhteistyönä yhdessä toimialueiden kanssa.

Toimialuekohtaisissa kuukausittaisissa Taloustaitaja-tunneissa (2 h) käytiin läpi

- hyvinvointialueen taloustilanne
- toimialuekohtainen taloustilanne
- palvelualuekohtainen taloustilanne
- tulojen toteutuminen koko hyvinvointialuetasoisesti
- tulojen toteutuminen toimialuetasoisesti
- koko organisaation keskeiset henkilöstöhallinnolliset tunnusluvut

- toimialuekohtaiset keskeiset henkilöstöhallinnolliset tunnusluvut
- ajankohtaiset asiat hankintapalveluista

Toimialue määritteli Taloustaitaja-tuntien osallistujat. Pääsääntöisesti toimialueiden johtoryhmän jäsenet osallistuivat tunneille. Tämän lisäksi kuukausittain järjestettiin UTV-ohjelman toimenpiteiden raportointipalaverit. Palaveriin osallistuivat hyvinvointialueen johtoryhmä, palvelualuejohtajia sekä UTV-ohjelman toimenpiteitä edistävät ja toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen liittyvien projektien muut vastuuhenkilöt. Palaverissa käytiin läpi UTV-ohjelman toimenpiteiden edistyminen. Eri toimialueiden vastuuhenkilöt esittelivät toimenpiteiden edistämistä ja edistymistä. Lisäksi palaverissa keskityttiin toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen liittyviin toimenpiteisiin, joita rahoitetaan valtionavustuksen kautta.

UTV-ohjelman raportointi valtiovarainministeriölle lainanottovaltuusehtojen mukaisesti

Hyvinvointialue laati UTV-ohjelmaa varten yksityiskohtaisen raportointilomakkeen, joka oli käytössä kesään 2024 asti. Keväällä valtiovarainministeriö laati kaikille hyvinvointialueille yhteisen muutosohjelmien raportointilomakkeen, joka otettiin käyttöön hyvinvointialueella loppukesästä. Hyvinvointialue raportoi muutosohjelman toteutumisesta valtiovarainministeriölle vuoden 2024 lainanottovaltuuspäätöksen mukaisesti (1–6 kk/2024, raportoitu 15.9.2024 mennessä). Puolivuosisraportointi osoitti noin 2,8 miljoonan euron kokonaissäästöjä. Alkuperäinen UTV-ohjelma tavoitteli 15 250 300 euron säästöjä vuodelle 2024. Tammikuussa 2025 hyvinvointialue raportoi valtiovarainministeriölle vuoden 2024 osalta kokonaissäästöjen määräksi 8 541 000 euroa.

Lainanottovaltuusehtojen mukaisten raportointien lisäksi hyvinvointialue raportoi osavuositarkastusten yhteydessä UTV2-ohjelman toteutumista.

1.1.6 Talousarviomuutoksen hyväksymisen jälkeen ilmenneet poikkeamat toteumassa

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 16.12. § 137 vuoden 2024 talousarvion muuttamisen. Muutos tehtiin lokakuun ennusteen perusteella, jolloin näytti, että hyvinvointialue tekee 58,1 milj. euron alijäämän. Muutoksen yhteydessä hyväksyttiin sitovat toimintakatetavoitteet toimialueittain.

Aluehallitus esitti kokouksessaan 10.3.2025 aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyisi kokouksessaan 31.3. sitovien toimintakatetavoitteiden ylitykset ja alitukset seuraavasti:

- hyvinvointialuehallinto ylitys 2,34 milj. euroa

- Terveys- ja sairaanhoitopalvelut alitus 0,09 milj. euroa
- Perhe- ja sosiaalipalvelut ylitys 1,42 milj. euroa
- Ikäihmisten palvelut ylitys 0,43 milj. euroa
- Hallinto- ja strategiapalvelut alitus 2,02 milj. euroa ja
- Hankkeet alitus 0,02 milj. euroa

Ylitykset hyvinvointialuehallinnossa johtuvat lomapalkkavarauksen muutoksen ennustettua korkeammasta toteumasta sekä potilasvakuutuksen loppulaskun ennakoitua suuremmasta toteumasta. Perhe- ja sosiaalipalveluissa ylitys johtuu asiakaspalveluiden ostojen ja vammaisille annettujen avustusten ennustetta suuremmasta toteumasta. Ikäihmisten palveluissa ylitystä on tulossa henkilöstökuluissa ja asiakaspalveluiden ostossa. Hallinto- ja strategiapalveluissa asiantuntijapalveluiden ostot ja vuokrat ovat suurimmat määrärahojen alitukseen johtaneet erät.

Kaiken kaikkiaan toimintakate toteutui 1,9 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Toimintatuotot ylittyvät 4,96 milj. euroa ja toimintakulut 6,83 milj. euroa. Valtion rahoituksen lopullinen toteuma on 0,1 milj. euroa talousarviota matalampi johtuen vuoden aikana tulleista muutoksista rahoituslaskelmiin. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 0,19 milj. euroa ennusteen perusteella laadittua talousarviota heikompina.

Poistot ja arvonalentumiset toteutuivat yhteensä 0,43 milj. euroa talousarvionmuutosta suurempina. Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,37 milj. euroa ennustettua pienempinä, mutta tilinpäätöksessä tehtiin alaskirjaus B-rakennuksen suunnittelukuluista 0,8 milj. euroa, joka heikentää toteumaa.

Kokonaisuudessaan tilikauden alijäämä on toteutumassa 2,59 milj. euroa suurempana kuin loppuvuoden ennusteen perusteella laadittu talousarvionmuutos oli.

Investointien toteumat jäivät suunnittelusta. Tähän vaikutti muun muassa se, että vuoden 2024 lainanottovaltuuden ehdot saatiin täytettyä niin, että valtuus ja lupa investointien tekemiseen oli käytössä vasta keväällä 2024.

Laiteinvestointeja tehtiin 4,43 milj. euroa suunniteltua vähemmän. ICT-investointeja tehtiin 0,3 milj. euroa suunniteltua enemmän. Osa näistä investoinneista oli sellaisia, jotka eivät ehtineet toteutua vuonna 2023, vaan ovat vuoden 2024 toteumissa mukana.

Kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin liittyvät investoinnit alittuivat 1,05 milj. euroa. Suurin yksittäinen alitus on Seinäjoen perhekeskukseen varatuissa järjestelmäinvestoinneissa. Näiden toteumia tulee toteutumaan vielä vuoden 2025 puolella.

Rakentamiseen liittyvät investoinnit alittuvat 3,15 milj. eurolla. Suurimmat alitukset ovat Toimitilat 2040 -hankkeen varauksessa ja rakennuksiin liittyvissä peruskorjauksissa. Peruskorjausten toteuttamiseen vaikutti lainanottovaltuusaikataulun venyminen kevääseen.

Muissa investoinneissa Seinäjoen perhekeskuksen kokonaisuuteen liittyvä varaus ylittyi 3,7 milj. eurolla. Vastaavasti vuonna 2023 varaus alittui 5,46 milj. eurolla, joten kokonaisuudessaan pysyttiin lainanottovaltuudessa.

Aluehallitus esitti 12.3.2025 jatkuneessa kokouksessaan yllä kuvattujen määrärahamuutosten hyväksymistä aluevaltuustolle.

Kokouksen jälkeen tilintarkastuksen yhteydessä tuli ilmi korjauksia, jotka vaikuttivat kolmen toimialueen lukuihin. Korjausten jälkeiset toimintakatteiden muutokset ovat näiden osalta seuraavat:

- Terveys- ja sairaanhoitopalvelut ylitys 0,14 milj. euroa
- Perhe- ja sosiaalipalvelut ylitys 1,85 milj. euroa
- Ikäihmisten palvelut ylitys 0,9 milj. euroa

Kokonaisuudessaan toimintakate toteutui 3,19 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana.

1.1.7 Kuusiolinna Terveys Oy:n kokonaisulkoistuksessa tapahtuneet muutokset

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto 30.10.2023 § 100 päätti irtisanoa Kuusiokuntien alueen kokonaisulkoistusta koskevan palvelusopimuksen kokonaisuudessaan liitteineen sisältäen tilojen käyttöoikeussopimuksen 1.1.2026 lukien voimaanpanolain 29 §:n nojalla.

Sopimuksen irtisanomista koskevan päätöksen jälkeen hyvinvointialue, Kuusiolinna Terveys Oy ja edellä mainitun emoyhtiö Pihlajalinna Terveys Oy (jäljempänä Osapuolet) neuvottelivat siitä, että sopimuksen sisältämä palvelukokonaisuus otetaan hyvinvointialueen toiminnaksi asteittain irtisanomisaikana.

Osapuolten välisissä neuvotteluissa päädyttiin ratkaisuun, että erikoissairaanhoidon osuus pl. psykiatria siirtyy hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2024 alkaen. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus teki asiasta päätöksen 25.3.2024 §122.

Erikoissairaanhoidon irrottamista koskien osapuolet sopivat, että palvelusopimuksen kokonaishinnasta vähennetään vastaava osuus, mikä on ollut 2023 palvelusopimuksen erikoissairaanhoidon osuuden hinnanmäärittelyn pohjana. Tämä summa on ollut 32,3 milj. euroa ja tästä summasta on muutosliitteessä vähennetty psykiatrian erikoissairaanhoidon osuus, jolloin palvelusopimuksesta irrotettiin 29,97 milj. euroa. Näin ollen hyvinvointialueen Kuusiolinnalle maksama palvelusopimuksen mukainen korvaus väheni edellä mainitulla

määrällä. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto 16.12.2024 § 137 teki asiasta talousarvion muutoksen.

Erikoissairaanhoidon irrottamisen yhteydessä osapuolten välillä allekirjoitettiin muutosliite, jonka tarkoituksena on estää osaoptimointi. Tähän liittyen hyvinvointialueelle muodostui oikeus laskuttaa perusterveydenhuollon vuodeosastoista sakkopäivälaskuja, mikäli Kuusiokuntien alueen potilaat kuormittavat hyvinvointialueen osastoja. Lisäksi yhteispäivystyksen osalta sovittiin erillinen maksukäytäntö, mikäli Kuusiokuntien alueen potilaiden yhteispäivystyksen käyttö lisääntyy yli 5 %:lla vuoteen 2023 verrattuna.

Muita tähän sopimuskokonaisuuteen liittyviä sopimusmuutoksia ei tapahtunut vuoden 2024 aikana.

Tilikauden päättymisen jälkeen osapuolet ovat sopineet psykiatrian siirtymisestä hyvinvointialueen tuottamisvastuulle 1.2.2025 alkaen. Tässä yhteydessä Kuusiolinnasta siirtyi 15 työntekijää hyvinvointialueelle. Lisäksi suun terveydenhuollon osalta on tehty päätös, että se siirtyy hyvinvointialueen tuottamisvastuulle 1.4.2025 alkaen. Tässä yhteydessä hyvinvointialueelle siirtyy n. 23 työntekijää.

1.1.8 Kuusiolinnassa Terveys Oy:n palvelusopimuksen hinta vuonna 2024

Alavuden kaupunki, Kuortaneen kunta, Soinin kunta ja Ähtärin kaupunki ovat tehneet sopimuksen Kuusiolinnassa Terveys Oy:n kanssa sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta yhteensä noin 25 000 asukkaalle. Sote-ulkoistus sisältää perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon. Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalouden (KuusSote) on toiminut ulkoistuksen järjestämistahona ja kuntayhtymä on vastannut mm. tehtävistä, johon kuuluu julkisen vallan käyttöä.

Vuoden 2023 alusta sote-palvelujen järjestämistä vastuu siirtyy Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Jatkossa sopimusosapuolina ovat Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue ja Kuusiolinnassa Terveys Oy. Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalouden (KuusSoten) toiminta ja henkilöstö siirtyi Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

Kuusiokuntien palvelusopimuksen hinnan määrittäminen

Palvelusopimuksen mukainen alustava hinta on määritelty edeltävän vuoden lopussa seuraavalle vuodelle. Palvelusopimuksen lopullinen hinta on kuluvan vuoden osalta tarkennettu vuoden lopussa, kun hinnan määrittämiseen tarvittavat tiedot on saatu.

Kuntien sote-kustannukset ja samalla talousarvion nettomenojen raami on määritelty palvelusopimuksessa ja sopimuksen liitteenä olevassa vastuunjakotaulukossa. Tämän lisäksi Kuntayhtymän osakaskunnista Alavus, Soini ja Ähtäri tekivät Pihlajalinnan kanssa osakekaupat loppuvuodesta 2020, jonka yhteydessä laadittiin tulkintapöytäkirja, jonka kuntayhtymän yhtymähallitus on omalta osaltaan hyväksynyt. Pihlajalinnassa ei laskuta kuntayhtymää

laskennallisella alv:lla 2020 alkaen sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon osalta. Kuortane teki osakekaupat vuonna 2021, muut loppuvuodesta 2019.

Tuotettavien palveluiden vuosihinta on kiinteä (alv 0 %). Hinta ensimmäiselle sopimusvuodelle 2016 on määräytynyt Alavuden kaupungin, Kuortaneen kunnan ja Ähtärin kaupungin osalta vuoden 2015 ja Soinin kunnan osalta vuoden 2017 talousarvioon vuoden 2016 kunnan sote-nettomenojen perusteella.

Sote-nettomenot sisältävät sosiaalitoimen, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon nettokustannukset siten, että tilaajatahojen sote-menojen, palveluntuottajan laskutuksen, potilas- ja asiakasmaksujen ja sekä mahdollisten muiden tulojen jälkeen tilaajatahojen nettomenot ovat kiinteät palvelusopimuksen mukaisesti. Nettokustannus muodostuu palveluntuottajan laskutuksesta, tilaajakunnalle vastuunjakotaulukon perusteella jäävistä tuloista ja kuluista sekä tilaajakunnan palveluosioista saamasta alv-palautuksesta.

Lopulliset kuntakohtaiset hinnat ensimmäiselle vuodelle 2016 on tarkennettu vuoden 2015 toteutumien perusteella. Lisäksi erikoissairaanhoidon menojen arvioinnin osalta hinta vuodelle 2016 on määräytynyt vuosien 2013, 2014 ja 2015 keskiarvojen perusteella. Soinin kunta on ollut mukana hallinnollisesti kuntayhtymässä 1.1.2016 alkaen ja toiminnallisesti 1.1.2017 alkaen.

Hinnan ja sopimussakkojen tarkistaminen (palvelusopimus) 31.12.2018 saakka

Tilaajan nettokustannus toiselta sopimusvuodelta, alustavasti 1.1.2017-31.12.2017 väliseltä ajalta, on ensimmäisen sopimusvuoden nettokustannus korotettuna 2 %:lla ja tilaajatahojen nettokustannus kolmannelta sopimusvuodelta, alustavasti 1.1.-31.12.2018 väliseltä ajalta, on toisen sopimusvuoden nettokustannus korotettuna 2 %:lla.

Neljännän sopimusvuoden alusta (1.1.2019) alkaen

Neljännän sopimusvuoden alusta lähtien pohjana vuosittaiselle hinnan tarkistamiselle ovat julkisten menojen muutokset sekä väestön määrän ja ikärakenteen muutokset seuraavasti laskettuina:

Henkilöstökustannuksiin perustuva hinnan tarkistaminen

50 prosenttia hinnasta voidaan tarkistaa julkisten menojen hintaindeksin (2015=100) kuntatalouden tehtäväalueen 12, Sosiaali- ja terveystoimi, pistelukeman perusteella. Kunkin vuoden lokakuun lopussa käytettävissä olevaa viimeisintä indeksin pistelukemaa verrataan edellisen vuoden lokakuun lopun indeksin pistelukemaan, ja tämä muutosprosentti muodostaa 50 % hinnantarkistuksesta.

Väestön määrään perustuva hinnan tarkistaminen

15 % hinnasta voidaan tarkistaa tilaajakuntien (Alavus, Kuortane, Soini ja Ähtäri) väestön kokonaismäärän muutoksen perusteella. Kunkin vuoden lokakuun lopun väestömäärää

verrataan edellisen vuoden lokakuun lopun väestömäärään ja muutosprosentti muodostaa 15 % hinnantarkistuksesta. Väestömäärätiedot tarkistetaan Väestörekisterikeskuksesta.

Väestön ikääntymiseen perustuva hinnan tarkistaminen

35 % hinnasta voidaan tarkistaa tilaajakuntien (Alavus, Kuortane, Soini ja Ähtäri) yli 75-vuotiaiden määrän muutoksen perusteella. Kunkin vuoden lopun yli 75-vuotiaiden määrää verrataan edellisen vuoden lopun yli 75-vuotiaiden määrään ja muutosprosentti muodostaa 35 % hinnantarkistuksesta. Yli 75-vuotiaiden lukumäärätieto tarkistetaan Tilastokeskuksen tilastosta "Väestö alueittain iän ja sukupuolen mukaan", joka julkaistaan vuosittain maaliskuussa.

Erikoissairaanhoidon kustannusten tarkistaminen

Erikoissairaanhoidon organisointi-, kustannus- ja tuotantovastuun enimmäishintaa tarkistetaan toiselle ja kolmannelle sopimusvuodelle 2 % vuosittain. Erikoissairaanhoidon organisointi-, kustannus- ja tuotantovastuun enimmäishintaa tarkistetaan neljännen sopimusvuoden alusta vuosittain Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin taikka kyseisen sairaanhoitopiirin tilalle tulevan palveluiden järjestäjätahon kuntien keskimääräisen erikoissairaanhoidon asukaskohtaisen nettomenojen muutoksen perusteella. Keskimääräisten nettomenojen muutoksesta huomioidaan hinnantarkistuksessa 50 %.

Ensimmäinen muutos vuoden 2019 alusta tehdään vuosien 2016 ja 2017 lukujen % - muutoksen perusteella ja sen jälkeen aina vuoden alusta kahden edeltävän vuoden lukujen % -muutoksen perusteella.

Kuusiolinnan palvelusopimusta koskeva talousarvio laaditaan vuosittain ehdollisin tiedoin ja lukemat tarkentuvat vuoden aikana. Indeksikorotus vuodelle 2024 muun kuin erikoissairaanhoidon osalta on 2,84 %. Erikoissairaanhoidon osalta korotus on 0,16 %. Hinnan kokonaisuutos on -28,01 %, koska suurin osa erikoissairaanhoidosta irrotettiin sopimuksesta vuoden 2024 alusta.

Kuusiolinna Terveys Oy:n palvelujen osto vuonna 2024 on yhteensä 72 356 601,81 euroa.

1.1.9 Eskoon sosiaalipalveluiden kuntayhtymän ylijäämän jakaminen vuonna 2024

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä jaettiin Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueiden kesken hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alussa. Varat jaettiin tilikauden 2024 aikana. Tilikauden lopussa 31.12.2023 Pohjanmaan osuudeksi jäi 954 612,61 euroa ja lisäksi ylijäämän liikasuoritus 89 925,65 eli yhteensä 1 044 538,26 euroa. Tämä kirjattiin tilinpäätöksessä 2023 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen velaksi Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Velka maksettiin tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen tilikaudella 2024.

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän omistamat Loihteen osakkeet ovat vielä hyvinvointialueen hallussa. Nämä on tarkoitus myydä ja saatu vastike jakaa Pohjanmaan hyvinvointialueen ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen välillä.

1.1.10 Ennakollinen talouden ohjauksen menettely

Ennakollinen talouden ohjauksen menettely on hyvinvointialueen ja valtiovarainministeriön neuvottelumenettely, jonka tavoitteena on ehkäistä hyvinvointialueen talouden tilan vaarantumista. Valtiovarainministeriö voi käynnistää neuvottelumenettelyn hyvinvointialueen kanssa, jos:

- 1) 123 §:n 2 momentin mukaisesti laskettu hyvinvointialueen tilinpäätöksen konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 100 prosenttia tai konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on pienempi kuin yksi;
- 2) on ilmeistä, että ne toiminnan ja talouden muutoksiin kohdistuvat toimenpiteet, joita hyvinvointialueelta on edellytetty 15 §:n 3 momentin tai hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 26 §:n 1 momentin mukaisessa päätöksessä tai tämän lain 122 §:n mukaisessa menettelyssä, eivät ole toteutumassa eikä hyvinvointialue ole tehnyt päätöstä korvaavista toimenpiteistä;
- 3) talousarviossa- ja suunnitelmassa ei ole esitetty taloussuunnitelman tasapainon tai alijäämän kattamiseen tarvittavia yksilöityjä toimenpiteitä tai perusteita taikka talousarvio ja -suunnitelma ei ole 115 §:ssä säädetyn mukainen; tai
- 4) hyvinvointialueen talouskehitys on oleellisesti heikompaa kuin talousarviossa arvioidaan tai sitä ei voida arvioida esitettyjen tai raportoitujen tietojen perustella.

Sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö osallistuvat neuvottelumenettelyyn.

Neuvottelumenettelystä laaditaan valtiovarainministeriön johdolla asiakirja, jossa todetaan menettelyssä käsitellyt asiat ja se, mihin neuvotteluissa on päädytty, sekä hyvinvointialueelle annetut talouden tervehdyttämistä ja palvelujen järjestämisen turvaamista koskevat toimenpidesuositukset ja niiden toteuttamisen seuranta ja raportointiaikataulu. Asiakirja julkaistaan julkisessa tietoverkossa.

Lain soveltamisesta HUS-yhtymään sekä Helsingin kaupunkiin säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (615/2021). HUS-yhtymän neuvottelumenettelyyn osallistuvat myös Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki

1.1.11 Hyvinvointialueen talouteen liittyvät arviointimenettelyn edellytykset

Laki hyvinvointialueesta 29.6.2021/611

”Valtiovarainministeriö käynnistää päätöksellään 123 §:ssä tarkoitettujen edellytysten täytyessä tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 27 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveysministeriön aloitteen perusteella arviointimenettelyn, jossa valtio ja hyvinvointialue arvioivat hyvinvointialueen taloudellisia sekä sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseen liittyviä edellytyksiä selvittää tehtävistään (hyvinvointialueen arviointimenettely).

Arviointimenettelyä varten asetetaan arviointiryhmä, jonka jäsenet nimeävät valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja hyvinvointialue. Valtiovarainministeriö nimeää hyvinvointialuetta kuultuaan ryhmän puheenjohtajaksi hyvinvointialueelta ja ministeriöistä riippumattoman henkilön.

Arviointiryhmä tekee ehdotuksen hyvinvointialueen talouden tervehtyttämiseksi sekä sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen palvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi tarvittavista toiminnoista. Lisäksi arviointiryhmän on käsiteltävä hyvinvointialue- ja maakuntajakolain 6 §:ssä tarkoitettu ehdotus hyvinvointialueen muuttamisen vireillepanosta. Aluevaltuuston on käsiteltävä arviointiryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat aluevaltuuston päätöksiä toimenpiteistä. Toimenpiteistä raportoidaan neljännesvuosittain osavuosisikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä sekä 13 a §:ssä tarkoitetussa neuvottelussa.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toimenpiteiden toteutumisesta ja riittävydestä tilikaudella. Hyvinvointialueen on saatettava selvitys valtiovarainministeriön tietoon tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. (30.12.2024/1056)

Valtiovarainministeriö päättää arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten ja aluevaltuuston päätösten perusteella hyvinvointialue- ja maakuntajakolain 8 §:ssä tarkoitetun aluejakoselvittäjän asettamisesta selvittämään hyvinvointialueen muuttamista. Ratkaisu aluejakoselvityksen tarpeellisuudesta voidaan tehdä myös uutta arviointimenettelyä käynnistämättä, jos toimenpiteet eivät ole toteutuneet ja 123 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. (30.12.2024/1056)”

Valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, jos:

- 1) hyvinvointialue ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää 115 §:n 2 momentissa säädetyssä määräajassa;
- 2) hyvinvointialueen konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia kaksi tilikautta peräkkäin; vuosikate lasketaan ilman lisärahoitusta.

3) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin; tai

4) hyvinvointialueelle on myönnetty 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu lainanottovaltuus taikka kaksi kertaa kolmen peräkkäisen tilikauden aikana hyvinvointialueen rahoituksesta annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua lisärahoitusta.

Hyvinvointialueen viranomaisen toimivallan rajoittaminen eräissä tilanteissa

Sen jälkeen, kun valtiovarainministeriö on päättänyt hyvinvointialueen arviointimenettelyn käynnistämisestä, siihen saakka kunnes 122 §:n 4 momentissa tarkoitettu aluejakoselvittäjä on päätetty jättää asettamatta tai selvittäjän tekemästä esityksestä on tehty päätös taikka siihen saakka kun aluevaltuuston päättämät 122 §:n 3 momentissa tarkoitettut toimenpiteet jatkuvat, hyvinvointialueen viranomainen saa tehdä päätöksen, jolla olisi merkittäviä, pitkäaikaisia vaikutuksia hyvinvointialueen talouteen tai joka olisi 122 §:ssä tarkoitettun arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten vastainen, vain jollei päätöstä välttämättömistä syistä ja asian kiireellisyyden vuoksi voida lykätä.

Hyvinvointialueen on annettava 1 momentissa tarkoitettut päätökset valtiovarainministeriölle tiedoksi.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus tehdä 140 §:ssä säädetyillä perusteilla 139 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus ja 140 §:ssä tarkoitettu aluevalitus hyvinvointialueen viranomaisen tekemistä 1 momentissa tarkoitetuista päätöksistä. Valtiovarainministeriön oikeuteen tehdä valitus hallinto-oikeuden päätöksestä sovelletaan 147 §:ää.

Sosiaali- ja terveysministeriön aloite hyvinvointialueen arviointimenettelyn käynnistämisestä

Sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä valtiovarainministeriölle aloitteen arviointimenettelyn käynnistämiseksi, jos on osoittautunut, että hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on ilmeisesti vaarantunut muutoin kuin tilapäisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa ilmoituksen tehdystä aloitteesta hyvinvointialueelle.

Arvioitaessa, onko hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto ilmeisesti vaarantunut, käytetään seuraavia arviointiperusteita:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisuus tai riittävyys on vaarantunut;
- 2) sosiaali- ja terveydenhuollon laatu ei turvaa asiakas- tai potilasturvallisuutta säännösten mukaisesti;
- 3) sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekioidut asukaskohtaiset kustannukset tai niiden kehitys vaarantavat sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisen ja riittävän saatavuuden;
- 4) hyvinvointialueella ei ole sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen edellyttämää henkilöstöä, osaamista, toimintakykyä, valmiutta tai omaa palvelutuotantoa;

5) hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on muusta kuin 1–4 kohdassa tarkoitettusta syystä vakavasti vaarantunut.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä aloitteen, jos hyvinvointialueen kyky järjestää sosiaali- ja terveydenhuolto on ilmeisesti vaarantunut vähintään kahtena kolmesta peräkkäisestä kalenterivuodesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvioiden tietoihin perustuen, huomioiden kaikkien hyvinvointialueiden suoriutuminen ko. arviointiperusteilla.

Sosiaali- ja terveysministeriön aloite hyvinvointialueen lisärahoituksen myöntämisestä

Sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä aloitteen hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 11 §:ssä tarkoitetun lisärahoituksen myöntämiseksi hyvinvointialueelle ja lisärahoituksen ehdoista siten kuin mainitun lain 26 §:ssä säädetään.

1.1.12 Hyvinvointialueen henkilöstö

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluksessa työskenteli 31.12.2024 yhteensä 10 607 henkilöä, joista määräaikaista oli 2 216 henkilöä. Määräaikaisten osuus henkilöstöstä oli vuoden 2024 lopussa 21 % ja vakituisten 79 %. Määräaikaisten osuus vaihteli vuoden aikana ja selittävänä tekijänä oli muun muassa vuosilomien ja sairauspoissaolojen sijaisuudet.

31.12.2023 tilanteeseen verrattuna Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella työskenteli 57 henkilöä vähemmän kuin vuoden 2024 lopussa. Sekä määräaikaisten että vakituisten henkilöiden määrät ovat vähentyneet.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue laatii erillisen henkilöstökertomuksen, jossa on tarkemmin kuvattu henkilöstöön liittyviä asioita.

Sukupuolijakauma ja ikärakenne

Naisia Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen työntekijöistä oli 81,39 %. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 44,2 vuotta. Vakituisten palkansaajien keski-ikä oli 45,7 vuotta ja määräaikaisten 38,5 vuotta. Vakituudesta henkilöstöstä suurin henkilöstömäärä sijoittui 55–59-vuotiaiden ikäryhmään, kun taas määräaikaista henkilöstöä oli eniten ikäryhmässä 25–29 vuotta. Vuoden 2024 aikana Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelta eläköityi 209 henkilöä. Lähtövaihtuvuus oli 5 % verrattaessa irtisanoutuneiden määrää koko henkilöstöön.

Vakituisuus	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Yhteensä
Vakituiset	73	250	572	959	1 080	1 055	1 095	944	1 194	1 131	88	8 441
Määräaikaiset	89	331	381	303	239	194	166	144	132	109	128	2 216
Yhteensä	162	581	953	1 262	1 319	1 249	1 261	1 088	1 326	1 240	216	10 657

Taulukko: vakituisten ja määräaikaisten työntekijöiden ikäjakauma

Huom. Osa taulukon henkilömäärästä sisältää henkilöitä, jotka tekevät Hyvinvointialueelle sekä vakituista että määräaikaista työtehtävää. Vakanssien määrä on 10.657 kpl ja palvelussuhteita oli vuoden lopussa 10.607 kpl.

Henkilöstö ammattiryhmittäin

Suurin ammattiryhmä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella oli sairaanhoitajat ym. henkilöstö (29,3 %) ja seuraavaksi suurimpana ammattiryhmänä oli lähihoitajat ym. henkilöstö (27,7 %). Lääkärihenkilöstöä oli 5,4 % ja sosiaalityön henkilöstöä 9,6 %. Pelastusalan henkilöstön osalta sopimuspalokuntaan kuului hieman vajaa 700 työntekijää. Ensisijaisia esihenkilöitä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella 31.12.2024 oli 463 (4,4 %).

Ammattiryhmä	2024		2023	
	Vakituiset	Määräaikaiset	Vakituiset	Määräaikaiset
Palkkioperustainen palvelussuhde		224		257
Lääkärihenkilöstö	329	242	318	217
Sairaanhoitajat ym. Henkilöstö	2583	523	2565	452
Lähihoitajat ym. Henkilöstö	2254	689	2223	690
Sosiaalityön henkilöstö	840	179	815	151
Hoidon tuki- ja tutkimushenkilöstö	442	64	444	119
Pelastusalan henkilöstö*	800	23	916	25
Huolto- ja tukipalveluhenkilöstö	764	236	732	304
Hallinto- ja hallintopalveluiden henkilöstö	431	45	453	74
Yhteensä	8443	2225	8466	2032

Taulukko: Henkilöstö ammattiluokittain 31.12.2024

Lukuihin sisällytetty useampi päällekkäinen palvelussuhde. Esim. jos vakituinen sairaanhoitaja työskentelee määräaikaaisesti osastonhoitajana, hänet sisällytetään sekä vakituisiin, että määräaikaisiin lukuihin. Vakituksiakin palvelussuhteita saattaa olla useampia, esim. tilanteessa, jossa vakituinen lähihoitaja työskentelee lisäksi sopimuspalokunnassa

Poissaolot

Etelä- Pohjanmaan hyvinvointialueella poissaolot muodostuivat suurimmaksi osaksi muista poissaoloista, joihin lukeutui vuosilomat (42,40 %), perhevapaat (18,53 %), muut virka- ja työvapaat (12,95 %), kuntoutus (2,97 %) sekä koulutuksesta (1,90 %) aiheutuneet poissaolot. **Lomautuksesta aiheutuvat poissaolot olivat 1,31 %.**

Organisaatio	Vakituiset	Määräaikaiset	Yhteensä
10. Hyvinvointialueen hallinto	0,21	0,00	0,21
20. Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	30,15	8,03	38,18
30. Perhe- ja sosiaalipalvelut	12,68	3,49	16,17
40. Ikäihmisten palvelut	19,16	5,34	24,50
50. Pelastustoimi	1,54	0,28	1,82
60. Hallinto- ja strategiapalvelut	15,08	3,33	18,41
80. Hankkeet	0,36	0,35	0,71
Yhteensä	79,18	20,82	100

Taulukko: Työajan (HTV) % -perustainen jakautuminen toiminnoittain

Sairauspoissaolot

Terveysperusteisia sairauspoissaoloja oli 4,6 % työajasta, mikä tarkoittaa 20,2 poissaolopäivää/htv. Eniten terveysperusteisia poissaoloja oli ikäihmisten palveluissa. Ammattiryhmistä eniten terveysperusteisia poissaoloja oli lähihoitajat ym. henkilöstössä. 0-päivää sairastaneita koko henkilöstöstä oli 33,6 %, ja vakituisen henkilöstön osalta 29,5 %. Diagnoositiedot sairauspoissaoloista saadaan työterveyshuollon kirjoittamien sairauspoissaolojen osalta. Diagnoosiryhmistä merkittävimmät olivat mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (41,9 % sairauspoissaoloista) sekä tuki- ja liikuntaelinten sairaudet (30,3 % sairauspoissaoloista). Esihenkilön myöntämiä 1–5 pv sairauspoissaoloja oli 19 % kaikista sairauspoissaoloista. Sairauspoissaoloista 1–7 päivän pituisia oli 36,7 %, 8–29 päivän 19,7 %, 30–59 päivän 12,8 %, 60–89 päivän 8,0 %, 90–179 päivän 11,0 % ja yli 180 päivän kestoisia 11,7 %. Verrattuna edellisvuoteen sairauspoissaolojen määrä näyttää laskeneen, mutta järjestelmänvaihdon myötä kaikki sairauspoissaolot eivät vielä ole kirjautuneet raportointijärjestelmään. Tehostetut toimenpiteet työssäolopäivien lisäämiseksi aloitettiin keväällä 2024.

Palkat ja palkkiot tilikaudella

Maksetuista palkoista määräaikaisten osuus oli 21,26 %. Terveys- ja sairaanhoitopalveluissa maksettiin palkkoja 45,33 % kaikista maksetuista palkoista. Myös lisä- ja ylitöiden kustannukset olivat suurimmat terveys- ja sairaanhoitopalveluissa. Pelastustoimen osuus palkoista oli 2,64 %.

Työhyvinvointi

Vuonna 2024 organisaatiossa mahdollistettiin yhteisen työhyvinvointipäivän järjestäminen yksiköittäin, ja opiskelijaohjausrahoista kohdennettiin 50 % työyksiköiden työhyvinvoinnin edistämiseen. Ennakoivan tuen toimintamallin avulla pyrittiin tukemaan työssä jaksamista ja ylläpitämään työkykyä. Ennakoivan tuen keskusteluja kirjattiin vuoden 1389.

Työterveysneuvotteluja käytiin vuonna 2024 yhteensä 426 (v.2023 429).

Hyvinvointialueelle perustettiin kesällä 2024 Työkyky-ryhmä, jonka tavoitteena on lisätä työssäolopäiviä. Lisäksi työhyvinvointipalvelut ja työsuojelu järjesti yhteistyössä koulutuskierroksen henkilöstön työkyvyn tuen toimintamalleista, ja tämän avulla pyrittiin edistämään näiden toimintamallien mukaista toimintaa.

Hankkeiden osalta hyvinvointialue jatkoi Kevan Kestävää työelämää -hankkeessa, Pulssikyselyn pilotoinnissa sekä osallistui sosiaali- ja terveysministeriön Hyvän työn ohjelmakokonaisuuteen, jonka avulla tavoitellaan Vetoa ja pitoa sote- ja pelastusalan työhön. Hyvinvointialue lähti mukaan myös Työterveyslaitoksen JACARDI-hankkeeseen, jonka tavoitteena on edistää työkykyä ja työkyvyn lukutaitoa.

Koko henkilöstölle suunnattu Kevan työhyvinvointikysely toteutettiin loka-marraskuussa 2024. Työntekijöiden suosittelu oli tänä vuonna 69 %, kun viime vuonna 66 % suositteli työnantajaa. Myös henkilöstön työkyvyn tilaan ja perehdytyksestä huolehtimiseen oltiin kyselyn mukaan tyytyväisiä. Heikoimmat vastaukset kyselyssä saa tyytyväisyys koko organisaation johtamistapaan ja johtamisen avoimuuteen. Kyselyn yhteydessä mitattiin myös kokemusta asiakas- ja potilasturvallisuudesta, ja kyselyn mukaan 77 % kokisi olonsa turvalliseksi, jos olisi hyvinvointialueella asiakkaana tai potilaana.

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon palveluntuottajina toimivat TT Botnia ja Seinäjoen Työterveys. Työterveyshuollon painotus oli ennaltaehkäisevässä työssä. Yhteistyö työterveyshuoltojen kanssa oli aktiivista, ja työterveyshuollon toimintasuunnitelma päivitettiin loppuvuonna. Vuonna 2024 työterveyshuollon kustannukset olivat: ennaltaehkäisevä toiminta (korvausluokka I) 3 325 251,18 euroa (v.2023, 2 744 405,83 euroa), sairaanhoito (korvausluokka II) 2 997 638,13 euroa (v. 2023, 2 397 319,62 euroa ja ei korvattava toiminta (korvausluokka III) 302 270,36 euroa (v.2023,254 762,46 euroa), yhteensä 6 625 159,67 euroa (v.2023 yhteensä 5 396 487,91 euroa).

Yhteistoiminta

Yhteistoimintaneuvosto kokoontui säännöllisesti, pääsääntöisesti kerran kuukaudessa. Vuonna 2024 aikana kokoonnuttiin 10 kertaa (v.2023, 12 kertaa). Virallisten paikallisneuvottelujen lisäksi pääluottamusmiesten kanssa kokoonnuttiin useamman kerran ns. epävirallisissa palaverissa. Pääasiassa neuvotteluja käytiin palkkahinnoitteluihin ja järjestelyerien jakoon liittyvistä asioista. Koko organisaatiota koskettavat yhteistoimintamenettelyt toteutettiin kaksi kertaa. Lisäksi käytiin pienempiä yt-neuvotteluja erilaisten toiminnan muutosten yhteydessä. Vuoden 2024 alusta työsuojelun yhteistoimintaryhmä eriytyi omaksi toimikunnaksi. Työsuojelun yhteistoimintatyöryhmä kokoontui vuoden 2024 aikana 4 kertaa, samoin kuin pelastustoimen työsuojelutoimikunta. Yhteistoiminnan edistämiseksi otettiin käyttöön myös 2-4 kertaa vuodessa järjestettävät työpaikkakokoukset, johon kutsuttiin mukaan myös työsuojelun ja luottamusmiestoiminnan edustajia.

1.1.13 Ympäristöasiat

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on sitoutunut tukemaan APRIORA-hanketta, jonka tavoitteena on edistää ja parantaa Itämeren alueen vesien tilaa. Hankkeessa tutkitaan lääkejäämiä vesistöissä ja hyvinvointialue on hankkeessa sidosryhmänä mahdollistamassa näytteenoton keskussairaalan jätevesistä. Vuodelle 2024 suunnitellut näytteenotot siirtyivät vuodelle 2025.

Kestävän kehityksen periaatteet ja ympäristönäkökohdat huomioidaan hyvinvointialueen hankinnoissa huomioimalla elinkaarihinta ja tuotteen ekologisuus sekä tuotteen

loppusijoituksesta koitua haitta. PVC-muovia sisältävät tuotteet on korvattu PVC-vapailla tuotteilla niiltä osin kuin se sairaanhoidollisesti on mahdollista. Hyvinvointialueen sairaalakiinteistön sähkösovimuksissa edellytetään, että sähköstä vähintään 50 % on uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä.

Rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa sekä vuokratilajärjestelyissä on yleisesti huomioitu tilojen muuntojoustavuus ja tilatehokkuus. Rakennushankkeiden materiaalivalinnoissa on kiinnitetty huomio elinkaarikustannuksiin ja kohteisiin on valittu kestävät, pitkäikäiset ja helppohoitaiset materiaalit. Talotekniikan rakentamisessa hyödynnetään lämmön talteenottoa. Vedenkulutusta vähennetään kosketusvapailla hanoilla, vedettömällä (nihkeä pyyhintä) siivouksella ja hankkimalla vettä säästäviä laitteita. Valaistusratkaisut tehdään energiaa säästävinä ratkaisuin ottamalla käyttöön päivävalonohjaus ja läsnäolotunnistus sekä LED-valaistus eri kohteisiin rakentamisen yhteydessä.

Vuoden 2024 alussa laadittiin Tilankäytön periaatteet -asiakirja ohjaamaan tilojen yhteiskäyttöä ja samalla vähentämään tilatarpeita. Vuonna 2024 tiloja oli käytössä noin 20 000 m² vähemmän kuin vuonna 2023.

Henkilökunnan työmatkapyöräilyä on sairaalakampuksella tuettu rakentamalla lukittuja pyöräkatoksia.

Hyvinvointialueella jätteisiin liittyviä kustannuksia kohdistettiin hyvinvointialueelle vuoden 2024 aikana n. 500 000 euroa koskien n. 900 tn jätemäärää. Hyvinvointialueen kokonaisjätemäärä on kuitenkin huomattavasti suurempi, sillä yhdyskuntajäte kuuluu pääsääntöisesti vuokranantajan vastuulle, vuokratiloja oli vuoden 2024 aikana n.350 000 m². Tietosuoja- ja terveydenhuollon erityis- ja vaarallisen jätteen sopimukset kilpailutettiin vuoden 2024 lopulla.

Ympäristöasioiden kuntoon saattaminen vaaditulle tasolle vuoden 2024 aikana ei täysin toteutunut, sillä ympäristöasioiden hoitamiseen ei ole osoitettu työaikaa. Tavoitteena oli laatia yhtenäisten toimintamallien saavuttamiseksi vuoden 2024 aikana hyvinvointialueelle ympäristöjärjestelmä, johon sisältyy ympäristöpäämäärät ja -tavoitteet sekä ympäristöohjelma, mutta tavoite jäi saavuttamatta. Jäteohjetta päivitettiin kemikaali- ja lääkejätteen osalta. Jäteohjetta voidaan soveltaen käyttää koko hyvinvointialueella. Jäteohjeesta löytyy jätteen käsittelyohjeet sekä kaikki jätehuoltoa koskevat lait, asetukset ja säädökset.

Jätelain edellyttämä muovijätteen keräys käynnistyi 2024 keskussairaalan tiloissa sekä uudessa Seinäjoen perhekeskuksessa.

1.1.14 Muut ei-taloudelliset asiat

Hyvinvointialue huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Käytännössä tärkeimmät välineet korruption ja lahjonnan torjuntaan ovat hallintolain esteellisyyssäännösten noudattaminen sekä johtavilta viranhaltijoilta ja luottamushenkilöiltä kerättävät sidonnaisuusilmoitukset. Lisäksi päätöksenteossa on olennaista erottaa virkavalmistelu poliittisesta päätöksenteosta.

Käytännön toiminnassa ihmisoikeusasiat näkyvät voimakkaimmin sosiaali- ja terveydenhuollossa, jossa tehdään yksilöön voimakkaasti vaikuttavia hallintopäätöksiä ja muita ratkaisuja. Sosiaalihuollossa perustuslaissa säädettyä oikeutta välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon toteutetaan muun muassa sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla, toimeentulotuella sekä vammaisten henkilöiden osalta vammaispalveluilla ja kehitysvammalailla. Sosiaalihuollossa tarve palveluihin ja tukitoimiin on selvitettävä yksilökohtaisella tarveharkinnalla. Terveystieteiden huollossa ihmisoikeudet konkretisoituvat velvollisuutena hoitaa potilasta yhteisymmärryksessä hänen kanssaan ja potilaan oikeutena terveyden- ja sairaudenhoitoon. Yksityiselämän suoja näkyy vahvasti hyvinvointialueen toiminnassa asiakas- ja potilastietojen lainmukaisen käsittelyn kautta.

Toimivalla sisäisellä valvonnalla pyritään torjumaan korruptiota ja lahjontaa erityisesti hankinnoissa. Hyvinvointialue on myös huomionnut relevanteissa hankinnoissa ihmisoikeudet, edellyttämällä tarjoajilta sitä, että tarjoaja täyttää kansainvälisten sopimusten ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudelliset velvoitteet.

1.1.15 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on jatkanut toiminnan uudistamista. Päätöksenteko sinänsä on ollut aktiivista, mutta taloudellisesti merkittävät uudistukset eivät vielä toistaiseksi ole ottaneet suuria harppauksia. Hyvinvointialueuudistuksen toimeenpano on kuitenkin käynnissä, ja palveluja kehitetään strategisten tavoitteiden mukaisesti talouden eheyttämisen rinnalla. Vaikuttavan ja kustannustehokkaan palvelujärjestelmän muodostamista haastavat aikaisemmat rakenteet sekä uudistamisen pistemäisyys.

Alueellisen palvelujärjestelmän selkeyttäminen on kehitysvaiheessa. Yhteistyörakenteet ennaltaehkäisevien sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävien palvelujen, perustason palvelujen ja erityistason palvelujen välille on luotu vain osittain. Strategisten suunnitelmien puuttuminen näkyy yhdyspintatyön hajanaisuutena ja kuntakohtaisuutena. Panostukset elintapaohjaukseen tukevat väestön omaa toimijuutta hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Väestön keskimääräistä korkeampi palvelutarve kuvastaa tarvetta vahvistaa hyvinvointia ja terveyttä edistävien palvelujen painoarvoa palvelujärjestelmässä.

Terveyspalvelujen saatavuus on pysynyt verrattain hyvällä tasolla. Digitaalisten asiointimahdollisuuksien laajentuminen niin sosiaali- kuin perusterveydenhuollon palveluihin oli

merkittävä ja pitkään kaivattu panostus perustason palvelujen ja asiakaslähtöisyyden vahvistamiseen. Kasvavia vaikeuksia ilmeni kuitenkin lastensuojelua ja aikuissosiaalityötä koskevissa määrärajoissa. Näiden ratkaiseminen edellyttää vaikuttavia toimia, jotta myös sosiaalipalvelujen yhdenvertainen saatavuus voidaan varmistaa.

Asiakkaiden tilanteen tehokasta haltuunottoa ja ohjaamista tarkoituksenmukaisesti palveluihin edistettiin selkiyttämällä asiakasohjausta sekä laajentamalla digitaalisia asiointimahdollisuuksia. Lisäksi on tehostettu asiakas- ja potilasvirtojen hallintaa, ja siirtymät palvelujen välillä ovat sujuvoituneet.

Hyvinvointialueen organisaatorakenteet ovat edistäneet mahdollisuuksia yhteensovittava palveluja. Integroivien toimintamallien vakiinnuttaminen sote- ja perhekeskuspalveluihin on vahvasti työn alla. Sen sijaan kehittämistyö pitkäaikaisten ja henkilökohtaisten hoito- ja palvelusuhteiden varmistamiseksi näyttää jääneen toistaiseksi varsin vähäiseksi.

Tiedonhallinnan näkökulmasta alueen yhtenäinen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuus luo verrattain hyvät edellytykset palvelujen saumattomalle toteutukselle. Järjestämisen tietopohjaisuutta tulisi edistää valjastamalla ripeästi alueellisen tietoaltaan sisällöt johtamisen eri tasoille.

Alue on ponnistellut henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden varmistamiseksi. Uutena avauksena käynnistyi muun muassa kansainvälinen rekrytointi laajemmassa mittakaavassa. Toimet rekrytoinnin tehostamiseksi ja vetovoiman vahvistamiseksi eivät kuitenkaan ole tuottaneet toivottua tulosta, ja henkilöstötilanne on pysynyt haasteellisena. Tämä vaikeuttaa hyvinvointialueen mahdollisuuksia keventää palvelurakenteita ja vahvistaa omaa palvelutuotantoa. Myös toistuvat yhteistoimintaneuvottelut ovat uhka henkilöstön työhyvinvoinnille.

Palvelujen saatavuuden turvaamiseksi hyvinvointialue turvautui työvoiman vuokraukseen. Muihin hyvinvointialueisiin verrattuna käyttö oli kuitenkin maltillista. Kustannusten hallinnan näkökulmasta vuokratyövoiman käyttöön tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota nykyisessä henkilöstötilanteessa. Henkilöstön voimakkaan eläköitymisen ja väestön ikääntymiskehityksen myötä henkilöstökysymykset muodostavat merkittävän haasteen järjestämistehtävässä onnistumiselle.

Hyvinvointialueen palvelurakennetta on kevennetty lisäämällä erityisesti matalan kynnyksen palveluja ja kotiin vietäviä palveluja. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa perustaso kykenee, erikoissairaanhoidon tuella, vastaamaan yhä useamman asiakkaan hoidosta. Palvelutarpeeseen suhteutettuna näiden palvelujen järjestämiseen käytetään kuitenkin rahaa keskimääräistä enemmän, mikä kuvastaa tarvetta jatkaa rakenteellista muutosta.

Perusterveydenhuollon rooli alueen palvelujärjestelmässä on perinteisesti ollut vahva, ja palvelutarpeisiin suhteutettujen kustannusten valossa kehitys näyttää jatkuneen, mikä on

linjassa valtakunnallisten tavoitteiden kanssa. Erikoissairaanhoidon kustannukset puolestaan ovat merkittävästi vähentyneet. Toisaalta arvioinnin yhteydessä välittyi kuva, että painopisteen siirtäminen somaattisesta erikoissairaanhoidosta lähiterveyspalveluihin on osastohoidon perusmiehitysselvityksen pohjalta vasta käynnistymässä.

Ikääntymiskehityksen myötä ikääntyneiden palvelukokonaisuuteen ja -rakenteeseen kohdistuu merkittäviä uudistamispaineita. Myöhemmin jää arvioitavaksi, miten vasta valmisteltu kehittämissuunnitelma vastaa tähän haasteeseen. Ikääntyneiden palvelujen sisällöllinen uudistaminen eteni monella saralla, mutta rakenteiden keventämisessä ei saavutettu merkittävää edistymistä ja ympärivuorokautisen palveluasumisen osuus pysyi suurena. Uudistamista haastaa muun muassa alueella vielä voimassa oleva kokonaisulkoistus sopimus. Sen päättyminen vuoden 2025 lopussa antaa hyvinvointialueelle mahdollisuuksia yhtenäistää ja keventää palvelurakenteita. Ikääntyneiden palvelujen kustannukset ovat kuitenkin linjassa palvelutarpeiden kanssa, joskin painottuen selvästi raskaampiin palveluihin.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelutarpeeseen suhteutetut kustannukset ylittävät maan keskitason ja kustannusten kasvu on ollut huomattavaa. Kehittäminen on kuitenkin oikeansuuntaista avopalvelujen ja kevyempien palvelujen vahvistuessa. Vammaispalvelujen rakennemuutosta on tarpeen vauhdittaa.

Hyvinvointialueen palveluverkoston selkeyttäminen ja keventäminen varsinaisen palvelutuotannon osalta ei ole edennyt. Aihe on alueella poliittisesti hyvin latautunut, mutta järjestämistehtävässä onnistumisen kannalta kriittinen. Ilman palveluverkon optimointia alueen mahdollisuudet merkittäviin palvelurakenteen muutoksiin jäävät hyvin kapeiksi. Yhä vaikeutuva taloustilanne sekä henkilöstön saatavuus- ja väestörakenteen muutosnäkökulmät huomioiden alueen aikaisempien järjestäjien mukaan rakentuvan sote-keskusverkon tarkoituksenmukaisuutta tulisi arvioida uudelleen.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella on painetta palvelujen uudelleenjärjestämiseen ja kustannustehokkuuden parantamiseen. Vaikka lähtökohdat uudistukselle olivat varsin valoisat, muutosohjelman hidaskäynnin eteneminen on nousseena merkittäväksi riskiksi talouden saattamisessa tasapainoon vuoden 2026 loppuun mennessä. Alueen palvelutarpeeseen suhteutetut kustannukset ovat viime vuosina kasvaneet maan toiseksi eniten, eikä alijäämäkehitystä ole saatu taitettua. Yhdessä nämä kuvastavat tarvetta vahvistaa poliittisen ja viranhaltijajohdon keskinäistä luottamusta ja yhteistä näkökulmaa hyvinvointialueen toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävästä tulevaisuudesta.

Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella: Alueellinen asiantuntija-arvio, syksy 2024

1.1.16 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävimmiksi riskeiksi ja epävarmuustekijöiksi voidaan arvioida talouden hallinta ja tasapainottaminen annetussa määräajassa, UTV-ohjelman toimenpiteiden vieminen käytäntöön ohjelman mukaisessa määräajassa, palvelutarpeen kasvu iäkkäiden osalta, väestömäärän väheneminen maakunnan tasolla, hoitovelan hallinta, tietoturvallisuus ja tietojärjestelmien toiminta, kustannusten nousu ja riski työvoiman saatavuudesta ja pitovoimasta. Hyvinvointialueen tulee lisäksi ottaa erityisesti varautumisessaan ja jatkuvuudenhallinnassaan huomioon myös globaalin turvallisuusympäristön muutoksen aiheuttamat riskit.

Talous ja UTV-ohjelman toimeenpano

Lisäksi on huomioitava, että UTV-ohjelma hyväksyttiin 9.10.2023. Ohjelman laadinnan perustana oli, että alijäämäksi arvioitiin muodostuvan hieman yli 40 miljoonaa. Tilinpäätös vuodelta 2023 toteutui 45,3 miljoonaa euroa alijäämäisenä. UTV-ohjelmaa päivitettiin keväällä 2024 vuoden 2024 lainanottoehtovaltuuksien mukaisesti. Vuoden 2024 taloustilanteen edelleen heikentyessä aluehallitus teki 21.10.2024 § 306 päätöksen UTV2-ohjelman laadinnan aloittamisesta. Loppuvuoden aikana kilpailutettiin yhteistyökumppaneiden valinta UTV2-ohjelman laadintaan liittyen sekä joulukuun lopussa laadittiin suunnitelma UTV2-ohjelman aikaansaamiseksi huomioon ottaen valtioneuvoston marraskuussa 2024 tekemä päätös lainanottovaltuusehtojen täyttämiseksi.

Vaikka operatiivisesti toimialueet ovat edistäneet UTV-ohjelman toimeenpanoa, taloudelliset säästöt eivät ole toteutuneet alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Vuonna 2024 tavoiteltiin UTV-ohjelman kautta 15 250 300 euron säästöjä, joista toteutui 8 541 000 euroa.

Korkoriskien hallinnan osalta hyvinvointialue on selvityttänyt korkoriskienhallinnan strategiakartoituksen syksyllä 2023. Hyvinvointialue käynnisti loppuvuonna 2023 yhteistyön ulkopuolisen, objektiivisen toimijan kanssa, jonka kanssa hyvinvointialue arvioi yhdessä korkoriskienhallintaan liittyviä toimenpiteitä.

Strategian toteutuminen

Aluevaltuusto on hyväksynyt hyvinvointialue- ja palvelustrategian 21.11.2022.

Hyvinvointialuelain mukaan hyvinvointialueen toimintaa johdetaan aluevaltuuston hyväksymän hyvinvointialuestrategian mukaisesti. Strategia kokoaa pitkän aikavälin tavoitteet huomioiden hyvinvointialueen taloudelliset ja toiminnalliset reunaehdot.

Hyvinvointialueen valtuusto ja hallitus vastaavat strategisten valintojen ja tavoitteiden toteutumisen seurannasta ja johtavat viranhaltijat vastaavat siitä, että strategian toimeenpano ja operatiivinen toiminta ovat strategian mukaisia. Strategiassa on monia tavoitteita, joita kaikkia ei ole pystytty riittävästi edistämään nykyisessä taloudellisessa tilanteessa.

Käytännössä hyvinvointialueen UTV1 ja UTV2-ohjelmissa on luotu tarkemmat suuntaviivat strategian toteuttamiselle taloudelliset reunaehdot huomioiden.

Tämän lisäksi hyvinvointialueella on panostettu voimakkaasti OmaEP digitaalisen asioinnin alustan käyttöönottoon strategian mukaisesti, joka takaa alueellista yhdenvertaisuutta ja saatavuutta palveluissa. Edelleen palveluiden alueellista yhdenvertaisuutta ja saatavuutta on tuettu mm. ensihoidon lisäresursoinnilla. Yhtenä tavoitteena strategiassa on, että palvelujen laatu ja asiakastyytyväisyys kehittyvät positiivisesti ja palveluille on asetettu selkeät laatukriteerit. Vuonna 2024 asiakaspalautteiden keskiarvo on 8.4 asteikolla 0–10.

Saatavuuden osalta perusterveydenhuollossa kiireettömän hoidon hoitotakuun mukainen hoito toteutui 85–90 % vaaditun 14 vuorokauden sisällä. Myös suun terveydenhuollossa hoitotakuu on toteutunut pääsääntöisesti neljän kuukauden sisällä. Operatiivisella palvelualueella tavoitteessa ei täysin onnistuttu, erityisesti ortopedian ja käsikirurgian aloilla yli kuusi kuukautta hoitoa odottaneiden osuus vuoden lopussa oli 19 % ja 41 %. Edelliseen vuoteen verrattuna hoitotakuun ulkopuolelle jääneiden määrä oli + 0,4 %. Muilla palvelualueilla hoitotakuussa oli ajoittaisia ylityksiä esim. lomakausina, mutta pääsääntöisesti hoitotakuun määrärajoissa pysyttiin. Psykiatrialla alle 23-vuotiaita lapsia ja nuoria, yli 3 kk hoitoon pääsyä odottaneita, oli vuoden vaihteessa yksi.

Hyvinvointialue myöntää sosiaalipalveluja asiakkaille yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Kiireellisissä tapauksissa sosiaalipalveluja tulee tarjota välittömästi.

Palvelutarpeen arviointi on aloitettava 75 vuotta täyttäneelle henkilölle viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä yhteydenotosta. Tilanteessa, jossa asiakkaan on todettu tarvitsevan ympärivuorokautista palveluasumista, paikka tulee tarjota viimeistään kolmen kuukauden kuluessa. Ajalla 1.7.-31.12.2024 ikäihmisten palvelutarpeen arviointi selvitettiin keskimäärin kuudessa vuorokaudessa. Vastaavasti kotihoitopalvelut aloitettiin keskimäärin 7 vuorokauden ja omaishoidon tuki 18 vuorokauden kuluttua. Ympärivuorokautisen asumisen paikka tarjottiin keskimäärin 69 vuorokauden kuluttua asian vireilletulosta.

Hyvinvointialuestrategian mukaisesti yksi organisaationäkökulman päätavoitteista on, että henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä ja pito- ja vetovoima kehittyä myönteisesti. Vuonna 2024 toteutettiin koko hyvinvointialueelle työhyvinvointikysely Kevan palvelun avulla. Kyselyn perusteella henkilöstöstä 79 % kokee työkykynsä hyväksi. Kysymyksessä koskien työnantajan suosittelua tulos on kasvanut kolmella prosentilla verrattuna vuoden 2023 kyselyyn. Kyselyn mukaan 69 % työntekijöistä suosittelisi työnantajaa. Rekrytointiin liittyen hakijamäärät virkaa/toimea kohtaan ovat lisääntyneet. Erityisesti hakijoita on ollut hyvin hoitoalan tehtäviin mm. ensihoito ja esihenkilö- ja asiantuntijatehtäviin. Vuonna 2023 avointa tehtävää kohti oli keskimäärin 2,9 hakijaa, kun taas vuonna 2024 hakijoita tehtävää kohti oli keskimäärin 4,3 hakijaa. Epäselväksi jää johtuuko tulos valtakunnallisesta työmarkkinatilanteesta vai

vetovoiman parantumisesta. Haasteita rekrytoinneissa on reuna-alueiden toimien täyttämässä ja joissain ammattiryhmissä, esim. sosiaalityöntekijät ja psykologit.

Strategian yhtenä tavoitteena on, että johtamisjärjestelmä ja johtamisosaaminen mahdollistaa ja tukee tehokasta järjestämis- ja tuotantotoimintaa. Tätä tukeva uusi johtamisjärjestelmä on hyväksytty aluevaltuustossa 2024.

Talouden tilannekuvan heikentyminen on asettanut talouden hallinnan keskeiseksi tavoitteeksi. Vuonna 2024 toisen toimintavuoden aikana saimme analysoitua paremmin talouden toteuman syy-seuraussuhteita, joita avattiin muun muassa osavuosikatsauksissa ja Taloustaitaja-tunneilla. Talouden johtamisen osalta vuodelle 2024 laadittiin viikkotasoinen vuosikello, joka tuki kokonaistilanteen johtamista ja eri asiakokonaisuuksia aikatauluttamista koko organisaation tasoisesti.

Yhteenvedona voidaan todeta, että strategian tavoitteita on edistetty. Strategiset tavoitteet koskien taloutta ja sen kestävyyttä eivät ole toteutuneet.

Henkilöstön rekryointihaasteet

Rekryointitilanne kokonaisuutena parantui. Erityistyöntekijöiden rekryointi on edelleen haasteellista, muun henkilöstön osalta tilanne on parempi. Rekryointivaikeuksia on erityisesti pienemmille paikkakunnille ja hyvinvointialueen reuna-alueille. Henkilöstön vaihtuvuus aiheuttaa palvelutuotannon jatkuvuuden hallinnan riskejä sekä vaikuttavat kokonaistalouden hallintaan muun muassa vaihtuvuus-, sijais- ja ostopalvelukustannuksina. Riskiksi on tunnistettu myös se, ettei nykyinen henkilöstö kohdenna palvelutarpeen mukaisesti. Niissä hallinnollisissa työtehtävissä, joissa osittainen etätyö on mahdollista mahdollistaa etätyö henkilöstön rekryointia myös kauempaa

Tietojärjestelmät

Hyvinvointialueella on käytössä yli 800 tietojärjestelmää, joista kriittisiksi järjestelmiksi on luokiteltu 250. Kriittisen tietojärjestelmän häiriö voi vaarantaa asiakas- tai potilasturvallisuuden tai muuten haitata organisaation toimintaa.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka toimii Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tietoturva- ja tietosuojatoiminnan perustana sekä määrittelee toiminnan tavoitteet ja periaatteet. Poliitikassa kuvataan seurannan ja valvonnan vastuut. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaa täydennetään organisaation sisäisillä ohjeilla ja dokumenteilla. Toteutuessaan vakava tietoturva- tai tietosuojapöikeama voi aiheuttaa merkittävää haittaa hyvinvointialueelle ja sen asiakkaille.

Hyvinvointialueelle siirtyi sen toiminnan alkaessa suuri määrä tietojärjestelmiä eri organisaatioista. Tietojärjestelmien konsolidoinnin keskeneräisyyden takia tietoa joutuu keräämään useista eri lähteistä. Tämä hidastaa työntekoa, lisää inhimillisten virheiden mahdollisuutta sekä vaikeuttaa tietoon perustuvaa päätöksentekoa.

Turvallisuustilanteen muutos

Kansainvälinen turvallisuustilanne on epävakaata ja vaikeasti ennakoitavissa.

Kybertoimintahäiriöt, sabotaasitoiminta ja tiedustelutoiminta ovat jatkuvasti lisääntyneet.

Turvallisuustilanteen muutos on johtanut lukuisiin yhtäaikaisiin turvallisuustilanteen haasteisiin, jotka edellyttävät varautumista. Näitä ovat; toimitilojen kulunvalvonnan tehostaminen, varautuminen väestönsuojeluun, evakuointeihin, laajamittaiseen maahantuloon, säteilyltä suojautumiseen. Lisäksi varautumisessa on varmistettava sote- ja pelastuspalvelujen jatkuvuuden turvaaminen kaikissa turvallisuustilanteissa.

1.2 Selonteko hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä

Hyvinvointialuelain (611 / 2021) mukaan aluevaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, jotka Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on vahvistanut 20.06.2022.

Lain mukaan aluehallituksen tulee huolehtia hyvinvointialueen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa hyvinvointialueen varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Aluehallitus vastaa sisäisen valvonnan, riskienhallinnan, omavalvontaohjelman, varautumisen, hyvän hallinnon ja lainmukaisuuden valvonnan järjestämisestä sekä niiden toimeenpanon ja tuloksellisuuden valvonnasta. Aluehallitus hyväksyy hyvän hallinnon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, jossa on kuvattu tarkemmin eri toimijoiden vastuut ja menettelyt. Ko. ohje on hyväksytty aluehallituksessa 9.5.2023. Lisäksi aluehallitus hyväksyy omavalvontaohjelmat sekä sisäisen tarkastuksen pitkän aikavälin vuosisuunnitelman.

Toimialuejohtajat ja professiojohtajat vastaavat hyvän johtamistavan toteutumisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta vastuualueellaan. He ohjeistavat alaisiaan palvelualueita sekä raportoivat ohjeiden mukaisesti. Hyvinvointialueen kaikki esihenkilöt vastaavat oman vastuualueen hyvän johtamistavan toteutumisesta, riskien tunnistamisesta, arvioinnista, sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat ohjeiden mukaisesti.

1.2.1 Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että hyvinvointialueelle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain

säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Syksyllä 2024 hyvinvointialueen intra-sivuilla on lisätty osio Sisäisen valvonnan sisältö, tehtävät ja vastuut. Sivulla on tietoa muun muassa sisäisen valvonnan vastuista ja osialueista, menettelyistä sekä ohjaavista asiakirjoista. Tällä pyritään osaltaan varmistamaan sisäisen valvonnan osaamista koko henkilöstössä.

Hyvinvointialueen hallinnon ja toiminnan järjestämisessä ja päätöksenteossa noudatetaan hallintosääntöä siltä osin kuin laissa ei ole toisin säädetty. Hallintosääntö on viimeksi päivitetty 21.11.2022. Hallintosäännön nojalla aluehallitus on 15.1.2024 antanut tarkentavan soveltamisohjeen luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista. Hallintosäännön lisäksi hyvinvointialueella on Toimintasääntö, jossa on tarkemmin säännelty viranhaltijoiden toimivaltaa. Ensimmäinen toimintasääntö on hyväksytty aluehallituksessa 21.12.2022. Sitä on päivitetty vuoden 2023 aikana kolme kertaa ja viimeisin päivitys on hyväksytty aluehallituksessa 13.8.2024. Toimintasääntöä on päivitetty tarpeen mukaan, mikäli on havaittu puutteita tai epäselvyyksiä toimivaltuuksissa ja näitä on tarpeen mukaan. Näin on pyritty varmistamaan, että tarvittava toimivalta on säännelty. Hallintosäännöstä ja toimintasäännöstä on järjestetty vuonna 2023 koulutus, joka on tallennettu. Toimivaltuuksiin liittyvät kysymykset ovat vuoden 2024 aikana vähentyneet toiminnan alkuvaiheeseen verrattuna.

Edellä mainittujen lisäksi keskeisiä käytännön toimintaa ja päätöksentekoa ohjaavia dokumentteja ovat muun muassa Hankintavaltuudet, Hankintaohje, Talousarvion täytäntöönpano-ohje 2024, Talouden vuosikello 2024, Palvelussuhdekäsikirja, Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka, Omavalvontaohjelma sekä Asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelma. Hankintavaltuudet ja Hankintaohje on päivitetty 15.1.2024 samoin Asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelma sekä Omavalvontaohjelma. Palvelussuhdekäsikirjaa päivitetään aina tarpeen mukaan. Edellä mainittujen lisäksi toimintaa ohjataan lukuisilla muilla suunnitelmilla ja ohjeilla.

Hyvinvointialueella on käytössä ilmoituskanava vakavien ja merkittävien väärinkäytösepäilyjen ilmoittamiseen. Ilmoituskanavan taustalla on ns. ilmoittajansuojelulaki (1171/2022), jonka tavoitteena on, että työntekijä voi turvallisesti ilmoittaa, jos työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee lain soveltamisalaan kuuluvia väärinkäytöksiä

Keväällä 2023 hyvinvointialueella on aloittanut toimintansa Ohjaus- ja valvontayksikkö. Yksikössä toimii valvontapäällikkö ja valvontakoordinaattoreita. Yksikön työ painottuu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja tuottamisen valvontaan, mutta käytännössä valvontapäällikön työpanosta ja osaamista on käytetty myös muuhun sisäisen valvonnan työhön. Yksikkö laatii vuosittain valvontakertomuksen, joka sisältää yhteenvedon edellisen vuoden aikana tehdyistä valvontakäynneistä, valvontatapahtumista ja keskeisimmistä valvontahavainnoista. Valvonnan raportoinnilla ja valvontakertomuksella pyritään lisäämään

toiminnan läpinäkyvyyttä ja tuottamaan tietoa päättäjille, johdolle, esihenkilöille, henkilöstölle, asiakkaille, potilaille ja läheisille Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden laadusta ja turvallisuudesta sekä omavalvonnan ja valvonnan toteutumisesta. Saatujen tietojen pohjalta tavoitteena on kehittää omaa toimintaa ja hoito- ja palveluprosesseja tavoitteena lainmukainen, laadukas ja asiakas- ja potilasturvallinen toiminta. Vuoden 2024 alusta lukien valvontalain mukaisesti omavalvonnan seurantaraportit on julkaistu neljännesvuosittain hyvinvointialueen verkkosivuilla. Lisäksi eri palvelualueiden omavalvontasuunnitelmia julkaistaan verkkosivuilla.

Ohjaus- ja valvontayksikön yhteydessä toimii potilas- ja sosiaaliasiavastaavat (nimike muuttunut lainmuutoksen yhteydessä). Potilasasiavastaavien tehtäväalue laajeni lakimuutoksen myötä vuoden 2024 alussa. Hyvinvointialueen järjestettäväksi siirtyi sen alueella olevien yksityisen terveydenhuollon palvelujen potilasasiavastaavien tehtävät. Tässä yhteydessä myös Kuusiolinnassa Terveys Oy:n potilasasiavastaavan palvelut siirtyivät hyvinvointialueen potilasasiavastaville. He laativat toiminnastaan selvityksen, joka toimitetaan aluehallitukselle, hyvinvointialueen kuntien hallituksille sekä aluehallintovirastolle. Potilasasiavastaavien toiminnan kautta saadaan tietoa tilanteista, joissa toiminnassa mahdollisesti on ollut puutteita tai virheitä.

Vastaavalla tavalla myös asiakkaiden antama palaute, muistutukset, kantelut sekä yksilöjaostoon tehnyt oikaisuvaatimukset ja jatkovalitukset ja näistä saadut päätökset ohjaavat toimintaa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan, että hyvinvointialueen toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, sekä hyvinvointialueen omaisuus ja voimavarat turvataan.

Tammi- helmikuussa 2025 hyvinvointialueella on toteutettu edellistä vuotta koskeva Hyvän hallinnon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi. Arviointi toteutettiin samalla tavalla kuin vuotta aiemmin, jolloin siitä saadaan vertailutietoa. Arviointi toteutettiin Webropol-kyselyllä. Vastaukset pyydettiin palvelualueiden johtoryhmiltä, jotta näkemyksiä saadaan riittävän laajasti hyvinvointialueen toiminnoista ja oletuksena, että näin saadaan vastauksia henkilöiltä, jotka mahdollisesti saavat tietoa ja palautetta laajemmin henkilöstöltä. Vastauksien määrä jäi vähäisemmäksi kuin edellisvuonna, nyt vastauksia tuli 15:sta palvelualueelta yhteensä 19 eli joiltain palvelualueilta oli vastannut kaksi henkilöä.

Kyselyssä oli 48 väittämää laajasti eri aiheista. Mikäli arvio väittämästä oli "Toteutuu osittain, edellyttää kehittämistoimenpiteitä" tai "Ei toteudu, edellyttää kehittämistoimenpiteitä", pyydettiin ehdotuksia toimenpiteistä ja muita kommentteja. Ehdotuksia ja kommentteja oli vähemmän kuin edellisvuonna johtuen luonnollisesti myös vastaajien pienemmästä määrästä.

Kyselyssä saatiin viime vuonna $\frac{3}{4}$:ssa kysymyksiä vastauksia "Ei toteudu", mutta nyt näitä arvioita oli vain alle puolessa väitteistä eli tilanne on parantunut. Suurin %-osuus "Ei toteudu"-vastausta oli talousarvion riittävyttä koskevassa kysymyksessä, jossa se oli 37 %. Osuus oli myös noussut viime kyselystä, jolloin se oli 30 %. Henkilöstön rakennetta ja määrää koskevassa kysymyksessä osuus oli 26% (viime kyselyssä 35 %). Kysymyksessä "Hv-alueella toteutuu hyvän hallinnon periaatteet" ei-toteudu vastausta oli 21 %, mikä on myös enemmän kuin viime kyselyssä (15 %). Tämän kysymyksen kommentteissa tuodaan esiin päätöksenteon avoimuutta ja informointia sekä muun muassa muutostilanne ja säästöpainet. Esiin tulee nyt myös toimielinten päätöksenteko. Lisäksi esiin tulee kiire ja resurssien puute, mikä voi olla havainto siitä, että hallinnolliseen työhön käytettävä resurssi on hyvinvointialueella kohtuullisen ohut erityisesti voimakkaassa muutostilanteessa.

Kokonaisuutena arvioinnin tulokset olivat parantuneet viime kyselystä, jossa näkyi monessa kysymyksessä vielä käynnistyvän organisaation tilanne. Vastausten perusteella vaikuttaa siltä, että monia asioita on saatu edistettyä ja selkeytettyä. Esimerkiksi kysymys hallinto- ja toimintasäännössä määritellyistä toimivaltuuksista arvioitiin nyt merkittävästi paremmaksi kuin viime kyselyssä. Kommentteissa tulee vähemmän esiin varsinainen epäselvyys, nyt enemmän kommentteja siitä, onko toimivalta tarkoituksenmukainen ja mitä muutoksia olisi hyvä tehdä organisaatorakenteen muuttuessa. Myös erilaiset toimintaohjeet koetaan riittävämmiksi ja selkeämmiksi. Muutostilanne haastaa valmistelusta ja päätöksenteosta riittäväksi koettua tiedottamista. Tietoisuus talouteen liittyvistä asioista arvioidaan paremmaksi kuin edellisessä kyselyssä, mutta edelleen analysointia ja reagointia tulisi lisätä.

Kyselyn tulosten analysointi ja hyödyntäminen jatkuu siten, että toimialueilla ja hyvinvointialueen johtoryhmässä käydään läpi kyselyn tulokset.

1.2.2 Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on järjestetty vuonna 2024 yhteistyösopimuksella, jossa osapuolina ovat olleet Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueet. Vuoden 2024 alusta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle on kohdennettu yhden henkilön työpanos sisäiseen tarkastukseen. Väärinkäytösten ilmoituskanavassa tarkastuspäällikkö (sisäinen tarkastus) on toiminut ilmoitusten käsittelyryhmän jäsenenä.

Sisäinen tarkastus toimii hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa ja sisäinen tarkastus raportoi aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle. Aluehallituksen hyväksymässä toimintaohjeessa on määritelty tarkemmin mm. sisäisen tarkastuksen tarkoitus ja tehtävä, vastuu ja asema, toimivalta, toiminta-alue ja raportoinnin menettelytavat.

Sisäinen tarkastus on ollut tukemassa hyvinvointialuetta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan parantamisessa sekä tavoitteiden saavuttamisessa tarkastusten, selvitysten ja konsultointien avulla.

Sisäisen tarkastuksen työ on kohdistunut pitkän aikavälin suunnitelman (vuosisuunnittelu 2023 - 2025) mukaisiin painopistealueisiin. Sisäisen tarkastuksen työ on painottunut pääosin vuonna 2024 tarkastus- ja arviointityöhön. Lisäksi selvitysten ja konsultoinnin avulla on tuotettu tietoa mm. ylimmän johdon johtamisrakenteen kehittämiseen ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan suunnitteluun ja sisäisen valvonnan tietoisuuden lisäämiseen.

Tarkastustyössä keskityttiin mm. organisoinnin toimivuuteen, vaatimuksenmukaisuuden arviointiin, sopimusten valmisteluun ja sopimusseurantaan sekä toimivallan ja vastuiden arvioimiseen. Tarkastukset painoutuivat hallinto- ja strategiapalveluihin sekä sosiaalipalveluihin. Tarkastusten perusteella havaittiin sisäisen valvonnan osalta kohteita, jotka vaativat parantamista tai korjaamista. Tarkastuksissa asetetaan tarkastuskohteen toimesta toimenpiteitä suositusten perusteella ja niiden toteutumista seurataan. Tehtyjen seurantojen mukaan toimenpiteitä on toteutettu siten, että ne ovat parantaneet tarkastusten kokonaisarvioita merkittävästi.

Hyvinvointialueen kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toteuttamisen havaittiin vaativan vielä kehittämistä.

1.2.3 Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan hyvinvointialueen toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi ja raportoimiseksi.

Riskienhallinta on osa hyvinvointialueen päivittäistä johtamista, jolla tuetaan tavoitteiden saavuttamista ja toimintaan liittyvien mahdollisuuksien ja uhkien tunnistamista sekä vähennetään riskien aiheuttamia kustannuksia. Riskienhallinnalla varmistetaan myös talouden ja toiminnan laillisuutta ja tuloksellisuutta sekä hyvää hallintotapaa.

Riskienhallinnan menettelyt ja vastuut vaihtelevat toiminnan tason ja toimivallan mukaan. Kaikille toiminnan tasoille on kuitenkin yhteistä, että periaatteita noudatetaan, prosessit kuvataan, päätökset perustellaan ja dokumentoidaan, johdetaan luotettavalla tiedolla ja riskit arvioiden. Valvontakulttuuria vahvistetaan, sitä seurataan ja kehitetään.

Strategisiksi riskeiksi määritellään laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan sellaiset epätoivottavat tapahtumat, jotka voisivat toteutuessaan uhata merkittävästi hyvinvointialueen taloudellista

ja toiminnallista kantokykyä, sekä vaarantaa strategiassa määriteltyjen tavoitteiden, tai kriittisten menestystekijöiden toteutumista.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle on laadittu strategia, joka kokoaa pitkän aikavälin tavoitteet huomioiden hyvinvointialueen taloudelliset ja toiminnalliset reunaehdot. Aluevaltuusto päättää hyvinvointialuestrategiassa toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategian tulee perustua arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Hyvinvointialuestrategian osana on laadittu talouden ja toiminnan suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia. Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Siinä otetaan huomioon myös sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet. Hyvinvointialuestrategiasta on käynnissä strategian arviointi ja tavoitteena on käsitellä se maaliskuun lopussa. Tämän jälkeen uusi aluevaltuusto tuottaa uuden strategian. Pelastustoimen strategia-asiakirjoja ovat palvelutasopäätös ja pelastustoimen strategia. Riskianalyysi on palvelutasopäätöksen keskeinen perusteluosa. Aluevaltuusto on 20.11.2023 hyväksynyt pelastustoimen palvelutasopäätöksen vuosille 2024–2027.

Hyvinvointialue- ja palvelustrategian liitteessä on arvioitu ja kuvattu strategian keskeiset lähtökohdat, ulkoiset haasteet ja sisäiset riskit. Merkittäviin rahoitukseen, kustannusten nousuun ja henkilöstön riittävyyteen liittyvien riskien lisäksi on tunnistettu muun muassa mahdollisuuksien käyttämättä jättämiseen liittyviä riskejä koskien hyvinvointialueuudistusta (integraatio ja skaalaetu) ja digitalisaation hyödyntämättä jättäminen.

Erilaisten kohdennettujen riskien arviointi ja hallinta toteutuu hyvinvointialueella hyvällä tasolla ja siihen on olemassa ohjeistusta, prosesseja ja järjestelmiä. Lisäksi esihenkilötyössä ja johtoryhmätyöskentelyssä päivittäisen operatiivisen toiminnan kautta jatkuvasti tunnistetaan riskejä ja mietitään niihin hallintakeinoja, mutta tämä ei ole systemaattista eikä sitä välttämättä dokumentoida selkeästi riskienhallintana. Sen lisäksi hyvinvointialueella on eri

toimintoja koskien järjestelmiä ja menettelyjä, joilla saadaan tietoa vaaratapahtumista tai muista poikkeamista, joissa toiminta tai palvelu ei vastaa sääntelyä tai tavoitetta.

Hyvinvointialueen työntekijät voivat tehdä potilasturvallisuuteen, työturvallisuuteen, tietosuojaan ja henkilötietojen loukkaukseen tai onnistuneisiin tilanteisiin liittyviä ilmoituksia HaiPro -järjestelmän avulla. Pelastuslaitoksella on ollut käytössä PERA-järjestelmä. Myös asiakkaat, potilaat tai läheiset ovat kotisivujen kautta päässeet tekemään ilmoituksia. Käsittelijöinä ovat pääsääntöisesti toimineet yksiköiden esihenkilöt, mutta myös muun

muassa työsuojeluvaltuutetut, tietosuojavastaava, lääke-, laite-, tietoturvavastaavat ovat voineet ottaa kantaa esille tulleisiin ilmoituksiin. HaiPro järjestelmän tarkoituksena on ilmoitusten käsittelyn, informoinnin, kehittämistoimenpiteiden suunnittelun ja yksikötason raportoinnin kautta kehittää toimintaa syylistämättä henkilökuntaa. Potilas-, työ- ja tietoturvallisuuden laatuun panostaminen parantaa palveluita asiakaslähtöisesti ja yhdistää koko yksikön laadulliseen työskentelyyn.

Riskienhallintaan liittyviä asioita käsitellään myös toimintakertomuksen toimialuekohtaisissa osioissa.

1.2.4 Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Talouden tasapainoon saaminen ja siihen liittyvät toimenpiteet on tunnistettu ja niitä toteutetaan uudistus-, tuottavuus ja vaikuttavuusohjelmalla. Arviointikyselyn tulosten perusteella yleisten riskien tunnistaminen ja hallintatoimenpiteiden suunnittelu sekä varautuminen on parantuneet, mutta niissä on myös tarvetta kehittämiselle, mikä tulee esiin myös sisäisen tarkastuksen havainnosta kokonaisvaltaisen riskienhallinnan osalta. Tähän on suunniteltu toimenpiteet, joilla prosessia ja dokumentointia parannetaan. Riskienarviointia ja hallintakeinojen suunnittelua tulee kehittää niin, että se läpyleikkaa organisaation kaikki tasot varmistaen monipuolisen näkemyksen ja vastaavasti ymmärryksen riskeistä sekä riittävän hallintakeinojen suunnittelun. Tässä yhteydessä tulee varmistaa myös riittävä resurssi riskienhallintatyön koordinointiin.

Keväällä 2025 tehdään hallintosäännön laajempi päivittäminen, missä huomioidaan muun muassa toimielinrakenteen tarkastelu ja voidaan tehdä muita tarvittavia muutoksia ja arvioida myös sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät mahdolliset muutostarpeet. Tämän jälkeen päivitetään toimintasääntö.

Hyvinvointialueen toimintaan kohdistuu muutostarpeita, joiden suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee hyödyntää vaikuttavuusarviointeja ja niiden yhteydessä tehtäviä riskianalyyseja.

Organisaation kaikilla tasoilla tulee olla käsitys sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteistä, ja niihin liittyviä sovellusohjeita ja käytäntöjä tulee noudattaa. Intraan lisätty sivusto sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tukee tätä tavoitetta, mutta sen lisäksi tullaan järjestämään koulutusta.

HaiPro-ilmoitusten käsittelyyn tulee edelleen kiinnittää huomiota ja varmistaa, että ilmoitukset käsitellään ajoissa ja toteutetaan riittävät korjaavat toimenpiteet.

Talouden seuranta ja talousosaamisen lisäämistä jatketaan eri tasoilla ja näin varmistetaan riittävää ennakointi ja reagoiminen poikkeamiin.

Huhtikuussa 2025 valitaan uusi aluevaltuusto ja myöhemmin muut uudet luottamushenkilöt toimielimiin. Tämä tulee huomioida muun muassa koulutuksessa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toimintatuotot	136 875 393,37	166 275 049,51
Valmistus omaan käyttöön	-	-
Toimintakulut	-1 085 219 109,00	-1 077 873 197,51
Toimintakate	-948 343 715,63	-911 598 148,00
Valtion rahoitus	909 419 854,03	885 359 217,53
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 941 437,75	3 384 695,99
Muut rahoitustuotot	449 278,15	454 622,89
Korkokulut	-3 298 090,12	-2 036 647,04
Muut rahoituskulut	-83 585,77	-151 919,28
Vuosikate	-38 914 821,59	-24 588 177,91
Poistot ja arvonalentumiset	-23 138 201,33	-21 249 638,71
Satunnaiset tuotot	-	-
Satunnaiset kulut	-	1 635,61
Tilikauden tulos	-62 053 022,92	-45 836 181,01
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-	454 533,85
Tilinpäätössiirrot	-	-
Tilikauden alijäämä	-62 053 022,92	-45 381 647,16

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	12,63 %	15,43 %
Vuosikate/Poistot, %	-168,18 %	115,71 %
Vuosikate, euroa/asukas	-204,50	-129,04
Hyvinvointialueen asukasmäärä	190 288	190 543

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen eli valtion rahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate osoittaa sen määrän, joka tulorahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Jos vuosikate on negatiivinen, on hyvinvointialueen tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate hyvinvointialueen asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-38 914 821,67	-24 588 177,91
Satunnaiset erät, netto	-	-
Tulorahoituksen korjaukset	-1 121 418,00	40 521,22
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-45 092 266,03	-47 962 734,62
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	159 749,00
Psyyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	600,00	108 680,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-85 127 905,70	-72 241 962,31
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäys	-	-
Antolainauksen vähennys	40 000,00	40 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 000 000,00	28 200 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 925 507,00	-6 933 276,84
Lyhytaikaisten lainojen muutos	25 035 191,92	-1 899 874,63
Oman pääoman muutokset	1 088 599,77	-1 875 188,84
Muut maksuvalmiuden muutokset	18 307 098,85	-35 026 204,85
Rahoituksen rahavirta	75 545 383,54	-17 494 545,16
Rahavarojen muutos	-9 350 548,15	-89 736 507,47
Rahavarat 1.1.	10 506 821,70	100 243 329,17
Rahavarat 31.12.	1 156 273,55	10 506 821,70

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodella, €	-	-
Investointien tulorahoitus, %	-86,3 %	-51,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,6	-1,5
Kassan riittävyys, pv	0	3
Hyvinvointialueen asukasmäärä	190 288	190 543

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo hyvinvointialueen tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

1.4 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
A. PYSYVÄT VASTAAVAT			A. OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet			1. Peruspääoma	30 770 208,95	30 770 208,95
1. Aineettomat hyödykkeet	8 384 785,78	7 053 326,29	2. Omat rahastot	58 143,25	58 143,25
2. Muut pitkävaikutteiset m	-	-	3. Edell. tilikausien alijäämä	-44 290 807,39	2 240,00
3. Ennakkomaksut	-	-	4. Tilikauden alijäämä	-62 053 023,00	-45 381 647,16
II Aineelliset hyödykkeet			B. POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Maa- ja vesialueet	2 458 130,56	2 458 130,56	1. Poistoero	-	-
2. Rakennukset	118 523 575,78	124 015 821,58	2. Vapaaehtoiset varaukse	-	-
3. Kiinteät rakenteet ja lait	9 492 369,06	9 171 166,59	C. PAKOLLISET VARAUKSET		
4. Koneet ja kalusto	24 857 101,24	24 618 088,23	1. Eläkevaraukset	-	-
5. Muut aineelliset hyödyk	570 669,95	570 669,95	2. Muut pakolliset varauks	4 976 837,00	6 098 255,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 209 992,03	2 634 630,45			
III Sijoitukset			D. TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Osakkeet ja osuudet	59 645 520,17	32 666 846,22	1. Valtion toimeksiannot	269 530,17	269 530,17
2. Joukkovelkainakirjat	-	-	2. Lahjoitusrahastojen var	1 615 886,88	1 615 204,56
3. Muut lainasaamiset	80 000,00	120 000,00	3. Muut toimeksiantojen v	15 252,82	16 797,16
4. Muut saamiset	56 980,00	56 980,00			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			E. VIERAS PÄÄOMA		
1. Valtion toimeksiannot	16 340,01	16 340,01	I Pitkäaikainen		
2. Lahjoitusrahastojen vara	1 238 047,57	1 343 106,16	1. Joukkovelkainakirjat		
3. Muut toimeksiantojen va	6 718,16	6 718,16	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta ja vakuutuslaitoksilta	61 265 035,00	52 199 323,00
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
I Vaihto-Omaisuus			4. Lainat muilta luotonantajilta	82 718 014,00	62 639 980,00
1. Aineet ja tarvikkeet	9 593 317,13	9 951 079,68	5. Saadut ennakot		
2. Keskeneräiset tuotteet	-	-	6. Ostovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat	-	-	7. Muut velat		
4. Muu vaihto-omaisuus	-	-	8. Siirovelat		
5. Ennakkomaksut	10 111,92	10 111,92	II Lyhytaikainen		
II Saamiset			1. Joukkovelkainakirjat		
Pitkäaikaiset saamiset			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	37 460 225,92	10 294 288,00
1. Myyntisaamiset	-	-	3. Lainat julkisyhteisöiltä	-	-
2. Lainasaamiset	38 786,05	20 151,59	4. Lainat muilta luotonantajilta	5 661 219,00	5 861 219,00
3. Muut saamiset	22 134,64	28 332,30	5. Saadut ennakot	9 504 878,01	13 943 792,99
4. Siirtosaamiset	-	-	6. Ostovelat	48 136 804,36	63 509 236,90
Lyhytaikaiset saamiset			7. Muut velat	10 292 889,33	10 298 291,63
1. Myyntisaamiset	23 881 042,16	22 496 251,49	8. Siirovelat	100 360 422,27	89 290 867,60
2. Lainasaamiset	-	-			
3. Muut saamiset	11 280 517,49	38 533 178,60			
4. Siirtosaamiset	14 249 215,24	15 218 091,49			
III Rahoitusomaisuus					
1. Osakkeet ja osuudet	3 269,57	3 269,57			
2. Sijotukset rahamark.insti	-	-			
3. Joukkovelkakirjat	-	-			
4. Muut arvopaperit	-	-			
IV Rahat ja pankkisaamiset					
1. Rahat ja pankkisaamiset	1 153 003,98	10 503 552,13			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	286 761 516,57	301 485 731,05	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	286 761 516,57	301 485 731,05

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	-27,2 %	-5,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	33,1 %	28,0 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	-106 344	-45 379
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	-558	-238
Lainakanta 31.12, 1.000 €	187 104	130 995
Lainakanta 31.12, euroa/asukas	983	687
Lainat ja vuokravastuut 31.12	523 461	460 480
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	2 750	2 417
Lainasaamiset, 1.000 €	80	120
Hyvinvointialueen asukasmäärä	190 288	190 543

Vuoden 2023 lainasaamisten lukua on korjattu, virheellinen luku oli 177 t€.

TASEEN TUNNUSLUKIJEN LASKUKAAVAT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat hyvinvointialueen omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa hyvinvointialueen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon hyvinvointialueen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista ja valtion rahoituksesta.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku hyvinvointialueiden välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet hyvinvointialueella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko hyvinvointialueella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/ asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] /
Hyvinvointialueen asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista hyvinvointialueen asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta.

Hyvinvointialueen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin vieraan pääoman erät Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat julkisyhteisöiltä ja Lainat muilta luotonantajilta.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen asukasmäärällä. Hyvinvointiyhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen asukasmäärällä. Hyvinvointiyhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja hyvinvointialueen omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

HYVINVOINTIALUEEN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Valtionrahoitus	909 419 854,03	Valmistus omaan käyttöön	-
Korkotuotot	2 941 437,75	Korkokulut	3 298 090,12
Muut rahoitustuotot	449 278,15	Muut rahoituskulut	83 585,77
Satunnaiset tuotot	-	Satunnaiset kulut	-
Tulorahoituksen korjaukset	-	Tulorahoituksen korjaukset	-
Psyyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-	Pakollisten varauksien muutos -Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	1 121 418,00
Investoinnit		-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	600,00	Investointimenot	45 092 266,03
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	40 000,00	Antolainauksen lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	40 000 000,00	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	8 925 507,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	25 035 190,92	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset	1 088 599,77	Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	1 115 850 353,99	Kokonaismenot yhteensä	1 143 739 976,00

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot: 1 115 850 353,99 - 1 143 739 976,00 = -27 889 622,01

Rahavarojen muutos - Maksuvalmiuden muutokset: -9 350 548,15 - 18 539 073,86 = -27 889 622,01

1.6 Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä			
	Omistus %	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
		Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt			
Yhtiöt			
Kiinteistö ja asuntoyhtiöt			
Kiinteistö Oy Sairaalanrinne, Seinäjoki	51,0 %	X	
Kiinteistö Oy Seinäjoen Kipusiskot, Seinäjoki	70,0 %	X	
Kiinteistö Oy Seinäjoen Terveysteknologiakeskus	100,0 %	X	
Mediwest Research Center Oy, Seinäjoki	100,0 %	X	
Kiinteistö Oy Härmän Palvelukeskus, Kauhava	100,0 %	X	
Kiinteistö Oy Seinäjoen Y-talo, Seinäjoki	51,0 %	X	
Kiinteistö Oy Seinäjoen Ruukintie 2	81,0 %	x	
Osakkuusyhteisöt			
Yhtiöt			
Kiinteistö ja asuntoyhtiöt			
Kiinteistö Oy Seinäjoen Tenavkoti, Seinäjoki	49,7 %	X	
Kiinteistö Oy Ähtärin Sairaalanmäki, Ähtäri	49,9 %	X	
Liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt			
Provina Tekstiilipalvelut Oy, Seinäjoki	45,3 %	X	
Seinäjoen Työterveys Oy	28,5 %	X	
Tays Kehitysyhtiö Oy, Tampere	21,6 %	X	
Kokkaamo Ateriapalvelut Oy	45,4 %	X	
Yhteensä		13 kpl	

1.6.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Aluevaltuusto on toimintasuunnitelman yhteydessä määrittänyt tytäryhtiöille seuraavat tavoitteet:

- osingonjakovaatimusta ei ole
- Mediwest Research Center Oy:ltä (MRC) odotetaan positiivista tulosta.
- Kiinteistö Oy Seinäjoen Terveysteknologiakeskuksen odotetaan pystyvän hoitamaan veloitteensa hyvinvointialueeseen ja muiden sidosryhmien suuntaan tulorahoituksen puitteissa.
- Kiinteistö Oy Härmän Palvelukeskus yhtiö puretaan hallitusti, mikäli kassavarat tämän sallivat.

- Kiinteistö Oy Seinäjoen Kipusiskot vuokraa tilat asukkaille ja pyrkii siksi 0-tulokseen. Yhtiön odotetaan toimivan tulorahoituksella ja säilyttävän vuokrausasteen korkealla. Hyvinvointialueella on valmius luopua yhtiön omistuksesta. Yhtiön tulee selvittää aktiivisesti yhtiön tulevaisuutta olemassa oleva korjausvelka huomioiden.
- Kiinteistö Oy Seinäjoen Sairaalanrinne vuokraa asuntoja hyvinvointialueen työntekijöiden lisäksi myös muille henkilöille. Yhtiön odotetaan toimivan tulorahoituksella ja säilyttävän vuokrausasteen korkealla. Hyvinvointialueella on valmius luopua yhtiön omistuksesta.
- Kiinteistö Oy Seinäjoen Y-talon odotetaan pystyvän hoitamaan velvoitteensa hyvinvointialueen ja muiden sidosryhmien suuntaan normaalin tulorahoituksen puitteissa.

Osakkuusyhtiöiden osalta aluevaltuusto on asettanut seuraavat tavoitteet:

- Provina Tekstiilipalvelut – Tekstilservice Oy:n (ent. Seinäjoen Keskuspesula Oy) kustannuskehitys on maltillisempaa kuin Tilastokeskuksen ylläpitämän pesula- ja tekstiilivuokrauksen indeksin mukainen kustannuskehitys. Toiminnan tehokkuus kasvaa 2 %, mittarina huolletut tekstiilimäärät (kg) / tehdyt tuotannon työtunnit.
- Kiinteistö Oy Ähtärin Sairaalanmäen tavoitteena on vuokrata hyvinvointialueen vastuulla olevat tilat niin, että tilojen käyttöaste säilyy vuoden 2023 lopun tasolla.
- Kiinteistö Oy Seinäjoen Tenavakodin odotetaan pystyvän hoitamaan velvoitteensa hyvinvointialueen ja muiden sidosryhmien suuntaan normaalin tulorahoituksen puitteissa. Yhtiö toimii hyvinvointialueelta vuokratulla tontilla. Hyvinvointialueella on valmius luopua omistuksestaan yhtiössä nopeallakin aikataululla.
- Seinäjoen Työterveys Oy:n (omistusosuus 28,49 %) odotetaan pystyvän hoitamaan velvoitteensa hyvinvointialueeseen ja muiden sidosryhmien suuntaan normaalin tulorahoituksen puitteissa sekä toteuttavan toimintasuunnitelmassa asetettuja tavoitteita hyvinvointialueen työterveyshuollolle.

Tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

Kiinteistö Oy Härmän Palvelukeskus on päätetty asettaa selvitystilaan. Selvitysmiehenä toimii asianajaja Teppo Laine.

Kiinteistö Oy Seinäjoen Terveysteknologiakeskuksen tilikauden voitto oli 1 079 564,82 euroa. Tuloksen myötä yhtiön edellisenä vuotena negatiiviseksi painunut oma pääoma korjautui ja on nyt 726 195,85 euroa. Asetettu tavoite velvoitteiden hoitamisesta toteutui.

Mediwest Research Center Oy teki voittoa 102 851,74 euroa, joten se saavutti sille asetetun tavoitteen.

Kiinteistö Oy Seinäjoen Kipusiskot teki voittoa 6,18 euroa. Yhtiö pystyi hoitamaan velvoitteensa hyvinvointialueen ja muiden sidosryhmien suuntaan tulorahoituksen puitteissa. Yhtiön hallitus päätti hakea yhtiön ARA-rajoituksen purkua joulukuussa 2024.

Kiinteistö Oy Seinäjoen Sairaalanrinne teki voittoa 9,23 euroa. Yhtiö pystyi hoitamaan veloitteensa hyvinvointialueen ja muiden sidosryhmien suuntaan tulorahoituksen puitteissa. Yhtiön vuokrausaste pysyi korkeana vuonna 2024.

Kiinteistö Oy Seinäjoen Y-talon tilikauden voitto oli 472 119,42 euroa. Yhtiö pystyi hoitamaan veloitteensa hyvinvointialueelle ja muiden sidosryhmien suuntaan tulorahoituksen puitteissa hyvin. Veroa yhtiö joutuu maksamaan tuloksestaan 117 956,16 euroa.

Hyvinvointialueen myöntämiä takauksia tytäryhtiöiden lainoille oli tilikauden päättyessä 60 666 137,85 euroa. Hyvinvointialueen myöntämää pitkäaikaista lainaa tytäryhteisöille oli 0 euroa ja osakkuusyhteisöille 80 000 euroa.

Osakkuusyhtiöiden osalta tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

Provina Tekstiilipalvelut –Tekstilservice Oy (ent. Seinäjoen Keskuspesula Oy) teki tappiota 40 265,68 euroa. Yhtiön tuottavuutta on arvioitu tunnusluvulla: pesty kg/tuotannon työtunnit. Tällä mittarilla yhtiön tuottavuus on laskenut 2,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Jos tuottavuutta arvioidaan kahden vuoden takaiseen, se on noussut 5,8 %.

Kiinteistö Oy Ähtärin Sairaalanmäen ilmoituksen mukaan käyttöaste hyvinvointialueen omistamissa tiloissa on 67,23 % ottaen huomioon tilat, joita ei voi vuokrata, eli yhtiö ei saavuttanut asetettua 90 %:n tavoitetta. Yhtiön tilikauden voitto oli 481 236,19 euroa.

Kiinteistö Oy Seinäjoen Tenavakoti teki tappiota 2 576,06 euroa. Yhtiö pystyi hoitamaan veloitteensa hyvinvointialueen ja muiden sidosryhmien suuntaan.

Alustavan tilinpäätöksen mukaan Seinäjoen Työterveys Oy teki voittoa 184 406,70 euroa. Yhtiö pystyy hoitamaan veloitteensa hyvinvointialueen ja muiden sidosryhmien suuntaan tulorahoituksen puitteissa.

1.6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Päivämäärällä 29.12.2023 hyvinvointialue allekirjoitti kauppakirjat, jonka perusteella hyvinvointialue omistaa 81 % Kiinteistö Oy Seinäjoen Ruukintie 2:sta, jotka oikeuttavat hallitsemaan hyvinvointialueen käyttöön tulevia tiloja Seinäjoen perhekeskuksessa. Ennen kauppaa Kiinteistö Oy Seinäjoen Aalokko ja Kiinteistö Oy Seinäjoen Ruukintie 2 ovat fuusioituneet yhdeksi kiinteistöyhtiöksi (Kiinteistö Oy Seinäjoen Ruukintie 2). Yhtiön rakennuttamat tilat valmistuivat joulukuussa 2024.

Kiinteistö Oy Härmän Palvelukeskus on päätetty asettaa selvitystilaan. Selvitysmiehenä toimii asianajaja Teppo Laine.

1.6.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suurin osa hyvinvointialueen tytäryhtiöistä on kiinteistöosakeyhtiöitä. Tällöin yhtiöiden toiminnassa keskeisimpiä riskejä ovat vuokrausasteen putoaminen, kiinteistöjen kunto ja

korkoriski. Vuokrausasteeseen liittyvään riskiin vaikuttaa se, että hyvinvointialue on ollut merkittävin vuokralainen suurimmissa hyvinvointialueen omistamissa kiinteistöyhtiöissä. Kiinteistöosakeyhtiöissä vuokrausaste on ollut hyvä. Korkojen muutokset vaikuttavat yhtiöiden rahoituskustannuksiin ja siten myös vuokrien hintaan.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Hyvinvointialueen konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja sekä muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset (hyvinvointialuelaki 50 §). Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja sekä aluehallituksen määräämät viranhaltijat. Aluehallitus on päätöksellä 21.2.2023 § 91 määrännyt, että hallinto- ja strategiajohtaja, talousjohtaja ja talouspäällikkö kuuluvat konsernijohtoon.

Yhtiöt raportoivat toimielimiensä pöytäkirjat hallinto- ja strategiapalveluiden johtajalle ja talousjohtajalle. Tilinpäätösasiakirjojen lisäksi tytäryhtiöt toimittavat osavuosisikatsausraporttinsa, jotka liitetään hyvinvointialueen osavuosisikatsaukseen. Yhtiöiden kanssa on tarvittaessa käyty erillisiä neuvotteluita omistajaohjausta koskien. Hyvinvointialueen edustajat yhtiöiden hallituksessa ovat tarvittaessa myös antaneet informaatiota yhtiöiden asioista. Tytäryhtiöiden kanssa on käyty vuonna 2024 neuvottelut, joissa on käyty läpi yhtiöiden tulevaisuuden näkymiä, toiminnan riskejä ja yhtiöiden tavoitteita. Lisäksi on muistutettu hyvinvointialueen konserniohjeen käsittelystä yhtiöiden hallituksissa

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Toimintakertomuksessa konsernituloslaskelma, -tase ja konsernin rahoituslaskelma voidaan esittää miljoonan tai tuhannen rahayksikön tarkkuudella. Kaavojen tulee olla siten eritelty, että niistä käy ilmi konsernituloslaskelman, -taseen ja konsernin rahoituslaskelman tunnuslukujen laskemisessa tarvittavat tiedot. Hyvinvointialue- ja kuntajaoston konsernitilinpäätöksen laatimisesta antaman yleisohjeen kaavan mukaiset tarkemmin eriteltyt, vähintään tuhannen rahayksikön tarkkuudella laaditut konsernituloslaskelma, -tase ja konsernin rahoituslaskelma esitetään tilinpäätöslaskelmat -osassa.

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toimintatuotot	138 910 796,76	168 888 879,20
Toimintakulut	-1 079 802 083,35	-1 073 445 190,82
Osuus osakkuusyhtiöiden voitoista	-6 752,74	421 831,47
Toimintakate	-940 898 039,33	-904 134 480,15
Valtion rahoitus	909 419 854,03	885 359 217,53
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 953 599,01	3 395 735,63
Muut rahoitustuotot	910 587,35	606 647,03
Korkokulut	-3 486 703,68	-2 546 727,24
Muut rahoituskulut	-2 800 105,46	-2 875 901,74
Vuosikate	-33 900 808,08	-20 195 508,94
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 160 244,84	-26 305 418,69
Omistuksen eliminointierot	-	-
Arvonalentumiset	-798 576,08	-
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-61 859 629,00	-46 500 927,63
Tilinpäätössiirrot		456 169,46
Tilikauden verot	-184 844,01	-62 720,43
Laskennalliset verot	91 579,47	187 477,76
Vähemmistöosuudet	-39 144,96	73 649,03
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-61 992 038,50	-45 846 351,81
	2024	2023
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	12,90 %	15,70 %
Vuosikate / Poistot, %	-121 %	-77 %
Vuosikate, euroa / asukas	-178,15	-105,84
Hyvinvointialueen asukasmäärä	190 288	190 543
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista	12,90 %	15,70 %

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/ (Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate hyvinvointialueen asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-33 900 808,08		-20 195 508,94	
Satunnaiset erät	-		-	
Tilikauden verot	-184 844,01		-62 720,43	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 114 665,26	-35 200 317,35	-381 310,25	-20 639 539,62
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-47 455 189,38		-52 165 574,87	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-		159 749,00	
Pysyvien vastaavien luovutustulo	600,00	-47 454 589,38	48 680,00	-51 957 145,87
Toiminnan ja investointien rahavirta		-82 654 906,73		-72 596 685,49
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainauksen lisäys			-	
Antolainauksen vähennys	40 000,00		40 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		40 000,00	-	40 000,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 526 671,33		26 265 337,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 957 942,08		-11 961 409,40	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	25 035 190,92	51 603 920,17	-1 899 874,63	12 404 052,97
Oman pääoman muutokset	4 139 104,08		5 075 082,49	
Muut maksuvalmiuden muutokset	25 290 134,94	29 429 239,02	-35 774 198,48	-30 699 115,99
Rahoituksen rahavirta		-1 581 747,54		-18 255 063,02
Rajavarojen muutos				-90 851 748,51
Rahavarat 31.12.	11 519 720,27		13 101 467,80	
Rahavarat 1.1.	13 101 467,80	-1 581 747,53	103 953 216,32	-90 851 748,52

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 5 vuodelta, 1.000 €	-	-
Investointien tulorahoitus, %	-71,40 %	-38,80 %
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,9	-0,7
Kassan riittävyys	4	4

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuositake} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuositake} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuositake} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2024 1.000 €	2023 1.000 €	VASTATTAVAA	2024 1.000 €	2023 1.000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	333 447	312 567	OMA PÄÄOMA	-77 198	-14 846
Aineettomat hyödykkeet	7 888	7 125	Peruspääoma	28 484	31 439
Aineettomat oikeudet	7 878	7 053	Muut omat rahastot	58	58
Muut pitkävaikutteiset menot	10	72	Edell. tilikausien alijäämä	-43 748	-497
Ennakkomaksut	-	-	Tilikauden alijäämä	-61 992	-45 846
Aineelliset hyödykkeet	319 020	300 287	VÄHEMMISTÖOSUUDET	14 404	8 432
Maa- ja vesialueet	6 205	6 205	PAKOLLISET VARAUKSET	4 977	6 098
Rakennukset	274 804	226 011	Eläkevaraukset	-	-
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 493	9 171	Muut pakolliset varaukset	4 977	6 098
Koneet ja kalusto	26 910	26 677	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 900	1 902
Muut aineelliset hyödykkeet	867	658	VIERAS PÄÄOMA	463 387	413 118
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	741	31 565	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	237 920	213 260
Sijoitukset	6 539	5 155	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	609	698
Osakkeet ja osuudet	6 402	4 279	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	48 130	21 188
Joukkovelkalinakirjat	-	698	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	176 728	177 972
Muut lainasaamiset	80	120	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	407 470	414 704
Muut saamiset	57	58			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 261	1 366	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	72 762	100 771	Omavaraisuusaste, %	-15,40 %	-1,60 %
Vaihto-Omaisuuks	9 593	9 951	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,30 %	37,90 %
Saamiset	51 649	77 718	Kertynyt alijäämä, 1.000 €	-105 000	-46 343
Pitkäaikaiset saamiset	65	48	Kertynyt alijäämä, € / asukas	-551	-240
Lyhytaikaiset saamiset	51 584	77 670	Konsernin lainat, € / asukas	1 506	1 229
Rahoitusarvopaperit	5	5	Konsernin lainakanta, 1.000 €	286 658	234 448
Rahat ja pankkisaamiset	11 515	13 097	Lainat ja vuokravastuut, 31.12	569 921	460 480
			Lainat ja vuokravastuut, € / asukas	2 995	2 417
			Konsernin lainasaamiset 31.12, 1.000 €	80	120
			Hyvinvointialueen asukasmäärä	190 288	190 543
			Konsernin henkilöstömäärä 31.12	10 749	10 664
VASTAAVAA YHTEENSÄ	407 470	414 704			

Omavaraisuusaste, %

= 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Konsernin lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Konsernin lainat, euroa/asukas

= Konsernin lainakanta 31.12 / Hyvinvointialueen kuntien asukasmäärä 31.12

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

= Lainat ja vuokravastuut 31.12 / Hyvinvointialueen kuntien asukasmäärä 31.12

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden alijäämä on 62 053 023,00 euroa. Aluehallitus esittää, että tilikauden alijäämä merkitään edellisten tilikausien yli-/alijäämä -tilille. Päättynyt tilikausi oli hyvinvointialueen toinen alijäämäinen tilikausi. Alijäämä tulee hyvinvointialuelain 115 § mukaisesti kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Aluevaltuusto hyväksyi uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman (UTV-ohjelma) vuosille 2024–2026 kokouksessaan 9.10.2023. Ensimmäisen kerran ohjelmaa päivitettiin alkuvuodesta 2024. Ohjelma sisälsi keinoja talouden tasapainottamiseksi vuosien 2024–2026 ajalle yhteensä 56 milj. euroa. Talousarvion 2024 suunnitelmavuodet oli suunniteltu ylijäämäisiksi siten, että alijäämä tulee katettua vuoden 2026 loppuun mennessä. UTV1-ohjelman toimenpiteet eivät kuitenkaan toteutuneet odotetusti.

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 16.12.2024 talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2028. Suunnitelmavuodet on ko. taloussuunnitelmassa esitetty siten, että alijäämät tulevat katetuiksi vuoden 2027 loppuun mennessä. Aluevaltuusto päätti talousarvion 2025 hyväksyessään suunnitelmavuosien osalta, että tasapainottamistoimenpiteitä vuosille 2026 ja 2027 on yhteensä 135 milj. euroa. Talousarvion laadintavaiheessa varsinaiset sopeuttamiskeinot eivät olleet selvillä, joten sopeuttaminen

esitettiin toimintakulujen vähennysrivinä ja todettiin, että on aloitettava Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman toinen päivitys (UTV2-ohjelma) loppuvuodesta 2024, jotta sopeuttaminen etenee lainsäädännön määrittelemällä tavalla.

UTV2-ohjelmaa on valmisteltu alkuvuoden 2025 aikana. Hyvinvointialuejohtajan aluehallitukselle esittämä ohjelma sisältää sopeutuskeinoja yhteensä noin 67 milj. euron edestä. Ohjelma on jaettu operatiivisiin, aluehallituksen toimivaltaan kuuluviin sekä aluevaltuuston toimivaltaan kuuluviin toimenpiteisiin, jotka yhdessä tähtäävät 51 milj. euron sopeutukseen vuosien 2025–2026 aikana. Laadittujen painelaskelmien mukaan esitetyiden toimenpiteiden myötä kertynyttä alijäämää vuoden 2026 päättyessä olisi 103–109 milj. euroa. Kertyneen alijäämän suuruus riippuu siitä, miten valtion rahoitus kehittyy lähivuosina.

UTV2 - ohjelma oli päätöksenteossa aluehallituksessa 10.3.2025 ja 12.3.2025. Hallitus merkitsi tiedoksi operatiiviset toimenpiteet. Hallituksen toimivallassa olevien toimenpiteiden osalta ruokapalveluiden kehittämiseen liittyvät toimenpiteet palautettiin valmisteluun, muilta osin aluehallituksen toimivaltaan kuuluvat toimenpiteet hyväksyttiin. Aluevaltuuston toimivallan alla olevista toimenpiteistä aluehallitus esitti aluevaltuustolle strategisen linjauksen vaativien toimenpiteiden päättämistä. Palveluverkkoon ja osastotoiminnan kehittämiseen liittyvät toimenpiteet palautettiin valmisteluun. Ne käsitellään vielä nykyisen valtuuston aikana toukokuun 2025 loppuun mennessä.

UTV2-ohjelman valmistelun yhteydessä laadittujen talouden painelaskelmien perusteella todettiin, että koska UTV2-ohjelman toimenpiteiden myötä käyttötalous saadaan tasapainoon, mutta kertyneitä alijäämiä jää vielä katettavaksi vuoden 2026 päätteeksi, aluehallitus on kokouksessaan 10.3.2025 päättänyt käynnistää valtion lisärahoituksen haun valmistelun. Valtuus valmisteluun on annettu hyvinvointialuejohtajalle ja talousjohtajalle. Hakemus tuodaan aluehallituksen käsittelyyn huhtikuussa 2025.

Vuoden 2025 rahoituksen osalta aluehallitus on 12.3.2025 päättänyt oikaisuvaatimuksesta, joka toimitetaan valtiovarainministeriöön.

Hyvinvointialuejohtajan 10.3.2025 ja 12.3.2025 aluehallitukselle antamat esitykset UTV2-ohjelmasta ja lisärahoituksen hakemisesta muodostavat kokonaisuuden, joka noudattaa hyvinvointialuelain 115 § mukaista alijäämien kattamisvelvollisuutta vuoden 2026 loppuun mennessä.

2 Talousarvion toteutuminen

Toimialakohtaisissa toimintakatsauksissa on esitetty merkittävimmät tapahtumat, määrärahojen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.

Hyvinvointialue

	Talousarvio	Talousarviomuutos 1	Talousarviomuutos 2	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama
Toimintatuotot	160 763 200	2 247 500	-31 094 200	131 916 500	136 875 393	4 958 893	3,8
Myyntituotot	69 261 300	-70 000	-30 236 200	38 955 100	41 610 385	2 655 285	6,8
Maksutuotot	62 255 500	1 766 600	3 818 900	67 841 000	68 925 611	1 084 611	1,6
Tuet ja avustukset	19 315 200	331 700	-5 658 200	13 988 700	13 918 287	-70 413	-0,5
Muut toimintatuotot	9 931 200	219 200	981 300	11 131 700	12 421 111	1 289 411	11,6
Toimintakulut	-1 083 422 200	21 483 200	-15 132 700	-1 077 071 700	-1 085 219 109	-8 147 409	-0,8
Henkilöstökulut	-508 579 200	11 436 000	-25 284 000	-522 427 200	-526 195 088	-3 767 888	-0,7
Palvelujen ostot	-390 622 300	7 648 200	18 164 200	-364 809 900	-369 228 701	-4 418 801	-1,2
Aineet, tarvikkeet, ja tavarat	-84 396 400	1 032 200	86 900	-83 277 300	-82 538 335	738 965	0,9
Avustukset muille	-28 903 700	509 200	-5 371 500	-33 766 000	-35 219 728	-1 453 728	-4,3
Muut toimintakulut	-70 920 600	857 600	-2 728 300	-72 791 300	-72 037 257	754 043	1,0
Toimintakate	-922 659 000	23 730 700	-46 226 900	-945 155 200	-948 343 716	-3 188 516	-0,3
Valtion rahoitus	909 525 700	0	0	909 525 700	909 419 854	-105 846	0
Rahoitustuotot ja -kulut:	584 700	0	-390 000	194 700	9 040	-185 660	-95,4
Korkotuotot muilta	1 000 000	0	1 310 000	2 310 000	2 941 438	631 438	27,3
Muut rahoitustuotot muilta	665 000	0	0	665 000	449 278	-215 722	-32,4
Korkokulut	-990 000	0	-1 700 000	-2 690 000	-3 298 090	-608 090	-22,6
Muut rahoituskulut	-90 300	0	0	-90 300	-83 586	6 714	7,4
Vuosikate	-12 548 600	23 730 700	-46 616 900	-35 434 800	-38 914 822	-3 480 022	-9,8
Poistot ja arvonalennukset	-23 057 000	0	350 000	-22 707 000	-23 138 201	-431 201	-1,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 057 000	0	350 000	-22 707 000	-22 339 625	367 375	1,6
Arvonalentumiset	0	0	0	0	-798 576	-798 576	
Tilikauden tulos	-35 605 600	23 730 700	-46 266 900	-58 141 800	-62 053 023	-3 911 223	-6,7
Tilikauden yli- tai alijäämä	-35 605 600	23 730 700	-46 266 900	-58 141 800	-62 053 023	-3 911 223	-6,7
Sisäiset erät							
Sisäiset tuotot	327 070 108	0	0	327 070 108		22 675 893	6,9
Sisäiset kulut	-327 070 108	0	0	-327 070 108	349 746 001	-22 675 893	-6,9

Kokonaisuudessaan hyvinvointialueen tulos toteutui 16.12.2024 aluevaltuustossa hyväksyttyä talousarviomuutosta heikompana. Tuotot toteutuivat n. 5 milj. euroa parempina myyntituottojen, maksutuottojen ja muiden toimintatuottojen toteutuessa parempina kuin ennusteessa näytti.

Toimintakulut toteutuivat puolestaan 8,15 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Lomapalkkavelan muutoksen ja palveluiden ostojen ennakoitua suurempi toteuma vaikuttivat tähän.

Rahoitustuotoissa- ja kuluissa toteuma oli ennustettua suurempi. Korkotuottojen ja korkokulujen toteumat kompensoivat toisensa, mutta rahoitustuotoissa osinkotuotot jäivät arvioitua pienemmiksi.

Poistot toteutuivat arvioitua pienempinä, mutta arvonalentumisiin kirjattu sairaanhoitopiiriltä periytyneiden B-rakennuksen suunnittelukulujen alaskirjaus aiheutti poistojen ja arvonalentumisten talousarviomuutoksen ylityksen.

Tilikauden alijäämä oli kokonaisuudessaan 3,9 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi. Alkuperäinen talousarvio ylittyi 26,4 milj. euroa.

2.1 Hyvinvointialuehallinto

	Talousarvio	Talousarviomuutos 1	Talousarviomuutos 2	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot	2 600 000	0	-2 340 000	260 000	343 171	83 171	32
Myyntituotot	2 600 000	0	-2 600 000	0	0	0	
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	160 000	160 000	205 624	45 624	28,5
Muut toimintatuotot	0	0	100 000	100 000	137 547	37 547	37,5
Valmistus omaan käyttöön	0						
Toimintakulut	-9 026 400	176 800	-997 000	-9 846 600	-12 273 261	-2 426 661	-24,6
Henkilöstökulut	-4 012 600	54 300	-2 348 000	-6 306 300	-7 961 142	-1 654 842	-26,2
Palvelujen ostot	-4 081 600	120 300	1 435 000	-2 526 300	-3 074 658	-548 358	-21,7
Aineet, tarvikkeet, ja tavarat	-349 400	2 200	-132 000	-479 200	-523 430	-44 230	-9,2
Avustukset muille	-461 200	0	176 000	-285 200	-285 655	-455	-0,2
Muut toimintakulut	-121 600	0	-128 000	-249 600	-428 377	-178 777	-71,6
Toimintakate (sitova)	-6 426 400	176 800	-3 337 000	-9 586 600	-11 930 090	-2 343 490	-24,4
Valtion rahoitus	909 525 700	0		909 525 700	909 419 854	-105 846	0
Rahoitustuotot ja -kulut:	585 000	0	-390 000	195 000	9 964	-185 036	-94,9
Korkotuotot muilta	1 000 000	0	1 310 000	2 310 000	2 941 438	631 438	27,3
Muut rahoitustuotot muilta	665 000	0	0	665 000	448 837	-216 163	-32,5
Korkokulut	-990 000	0	-1 700 000	-2 690 000	-3 298 090	-608 090	-22,6
Muut rahoituskulut	-90 000	0	0	-90 000	-82 221	7 779	8,6
Vuosikate	903 684 300	176 800	-3 727 000	900 134 100	897 499 728	-2 634 372	-0,3
Tilikauden yli- tai alijäämä	903 684 300	176 800	-3 727 000	900 134 100	897 499 728	-2 634 372	-0,3
Sisäiset erät							
Sisäiset tuotot	7 238 000	0	0	7 238 000	13 126 538	5 888 538	81,4
Sisäiset kulut	-811 600	0	0	-811 600	-1 206 411	-394 811	-48,6

Hyvinvointialuehallinnon toteumassa näkyy lomapalkkavelan muutoksen toteutuminen 1,4 milj. euroa suurempana kuin talousarviomuutoksessa oli huomioitu. Palveluiden ostoissa potilasvakuutuksen lopullinen toteuma oli talousarviomuutoksessa ennakoitua suurempi. Valtion rahoitus toteutui 0,1 milj. euroa talousarviota pienempänä johtuen talousarvion laatimisen jälkeen tulleista muutoksista.

2.2 Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialue (TESA)

Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialueelle kuuluvat lähiterveyspalvelut, 24/7 ja sitä tukevat palvelut, medisiiniset-, operatiiviset-, kuntoutus-, mielenterveys- ja riippuvuushoidon palvelut sekä diagnostiikkakeskus. Toimintaympäristö oli edelliseen hyvinvointialueen käynnistymisvuoteen verrattuna vakiintuneempi ja toimintoja pystyttiin selkeästi kehittämään, vaikka UTV-ohjelman mukaiset säästötoimet ja toiminnan muutokset ovat meneillään. Perustason ja erityistason integroituminen on edelleen vahvistunut. Kuusiolinnan erikoissairaanhoidon vastuu siirtyi hyvinvointialueelle.

Toiminta

Keskeinen tavoite toimialueella oli hoitoon pääsyn toteutuminen hoitotakuun määräaikojen puitteissa. Perusterveydenhuollossa kiireettömän hoidon hoitotakuun mukainen hoito toteutui 85–90 % vaaditun 14 vuorokauden sisällä. Myös suun terveydenhuollossa hoitotakuu on toteutunut pääsääntöisesti neljän kuukauden sisällä. Operatiivisella palvelualueella tavoitteessa ei täysin onnistuttu, erityisesti ortopedian ja käsikirurgian aloilla yli kuusi kuukautta hoitoa odottaneiden osuus vuoden lopussa oli 19 % ja 41 %. Edelliseen vuoteen verrattuna hoitotakuun ulkopuolelle jääneiden määrä oli + 0,4 %. Muilla palvelualueilla hoitotakuussa oli ajoittaisia ylityksiä esim. lomakausina, mutta pääsääntöisesti hoitotakuun määräajoissa pysyttiin. Psykiatrialla alle 23-vuotiaita lapsia ja nuoria, yli 3 kk hoitoon pääsyä odottaneita, oli vuoden vaihteessa yksi.

Erikoissairaanhoidon lähetteiden määrissä oli merkittävää kasvua. Terveyskeskuksissa aikaisemmin ostopalveluna toteutetut erityistason hoidot, kuten tähytystutkimukset, kardiologiset tutkimukset ja erikoislääkärin vastaanotot on siirretty oman toiminnan piiriin erikoisalojen poliklinikoille. Keskitetyllä lähetteen käsittelyllä, yhtenäisellä palvelutarpeen arvioilla yhtenäisellä ja kontrollien siirrolla on ostopalvelun määrä laskenut. Kuusiolinnan alueelta erikoissairaanhoidon lähetteet ovat siirtyneet hyvinvointialueelle.

Ostopalvelujen käyttöä pystyttiin vähentämään. Palveluja on otettu omaksi toiminnaksi, myös vuokralääkäreiden käyttöä saatiin vähennettyä. Hoitoon pääsyn turvaamiseksi konsulttipalvelua ja palvelujen ostoa on jouduttu käyttämään tiettyjen erityisosaaajien vajeen vuoksi. Näitä ovat mm. hematologia, endokrinologia, ihotaudit, patologia, radiologia ja terapiapalvelut.

Vuodeosastopaikkojen määrää ja optimaalista käyttöä tarkasteltiin. Perustason vuodeosastopaikat ovat olleet keväästä lähtien yhteiskäytössä koko alueella. Uoma, potilassiirtoja helpottava järjestelmä, otettiin käyttöön. Alueellinen kotisairaala on käynnistynyt ja toiminnallisesti Palliatiivinen keskus on yhdistynyt kotisairaalaan.

Erityistason poliklinikoiden toimintojen tarkastelu ja yhtenäistäminen optimaaliseksi käynnistyi vuonna 2024 hanketyönä jatkuen vielä vuonna 2025. Tavoitteena sujuvat prosessit sekä työnjako eri ammattilaisten välillä.

Hyvinvointialueen kiirevastaanottotoiminnan muutokset käynnistettiin. Ensimmäisessä vaiheessa aukioloaikoja yhtenäistettiin. Toisessa vaiheessa 1.10.24 alkaen viikonloppujen kiirevastaanotto keskittyi Seinäjoelle (Kurikasta, Jalasjärveltä ja Lapualta). Toiminta lähti hyvin käyntiin. Muutos ei vaikuttanut oleellisesti yhteispäivystyksen läpimenoaikoihin. Ensihoidon kuljetukset yhteispäivystykseen lisääntyivät. Ensihoidon A- ja B kiireellisyysluokan tehtävien osalta palvelutasopäätöksen tavoitetta ei saavutettu. Ensihoitoa vahvistettiin yhden yksikön nostolla hoitotasolla sekä loppuvuonna Kurikan uudella ensihoidon yksiköllä.

Diagnostiikkakeskuksessa tutkimuksia kehitettiin tarkemmiksi ja nopeammiksi hyödyntämällä automatisoinnin ja tietotekniikan antamia mahdollisuuksia mm. uuden laboratorion automaattioradan käyttöönotto marraskuussa 2024. Lisääntynyt päivityksellisten tutkimusten määrä näkyi etenkin radiologialla.

Perus- ja erityistason integroidut palvelut kuntoutuksessa sekä mielenterveys- ja riippuvuushoidon palveluissa ovat toimiva ratkaisu ja kehittyvät edelleen. Kuntoutuspalvelujen toiminta toteutui suunnitellusti. Kotikuntoutuksen siirtymistä ikäpalveluista kuntoutuksen palvelualueelle 1.1.2025 alkaen valmisteltiin vuoden lopussa.

Hyvinvointialueen tavoitteiden mukaisesti erityinen painopiste on ollut digitaaliset palvelut. Niitä on lisätty ja kehitetty. Hankkeet ovat olleet voimavarana näiden eteenpäin viemisessä. OmaEp Chat- palvelu on otettu käyttöön perustason terveystalouksissa, suun terveydenhuollossa, kuntoutuksessa sekä mielenterveys- riippuvuushoidon palveluissa. Etävastaanottoja on otettu käyttöön ja ajanvarausmahdollisuuksia on hyödynnetty mm. kausi-influenssarokotuksissa. Mielenterveyspotilaiden hoidossa terapia- navigaattori on osoittautunut tarpeelliseksi.

Asiakas

Asiakastyytyväisyyttä ja asiakaspalautteita seurataan säännöllisesti ja käsitellään palveluyksiköissä. Asiakastyytyväisyys on edelleen hyvällä tasolla.

THL:n valtakunnallisessa perusterveydenhuollon asiakastyytyväisyyskyselyssä keskiarvo oli 4,5 (1–5), mikä oli valtakunnan paras tulos.

Potilaiden tekemät muistutukset vähenivät edellisvuoteen verrattuna 226 (248).

Asukkaiden hoitoon pääsyä on seurattu ja tehty tarvittavia toimenpiteitä. Asiointikanavia on pystytty monipuolistamaan, perinteisten puhelimen ja paikan päällä asiointiin lisäksi käytössä ovat laajentuneet digitaaliset kanavat, chat, sähköiset ajanvaraukset ja etävastaanotot.

Henkilöstö

35,7 % koko hyvinvointialueen henkilöstössä työskenteli terveys- ja sairaanhoidonpalveluissa. Vakituista henkilöstöä oli 2999 ja määräaikaisia 966 (tilanne 27.12.2024). Henkilöstön keski-ikä oli 42,9 vuotta. Vuoden 2024 aikana eläkkeelle siirtyi 66 henkilöä.

Terveys- ja sairaanhoidontoimialueen henkilöstömäärältään suurin palvelualue on lähiterveyspalvelut, jossa työskenteli 31 %, 24/7 ja sitä tukevissa palveluissa 11 %, operatiiviset palveluissa 21 %, medisiinisellä palvelualueella 7 %, mielenterveys- ja riippuvuushoidon palveluissa 14 % ja diagnostiikkakeskuksessa 10 %. Suurin ammattiryhmä on sairaanhoitajat, sitten lähihoitajat ja lääkärit.

UTV-ohjelmalla on ollut vaikutusta henkilökunnan rekrytointeihin -kaikkia avoimia tehtäviä ei ole täytetty, vaan ne on hoidettu määräaikaisina sijaisuuksina. Perusmiehitysselvitys on tehty ja sen täytäntöönpano käynnistetty rinnakkain toiminnallisten muutosten myötä. Ensisijaisesti on hyödynnetty eläköitymisiä ja henkilöstön siirtoja yksiköiden välillä sekä määräaikaisuuksien päättämistä.

Säästöohjelmaan liittyvät lomautukset koskivat suurta osaa toimialueen henkilöstöstä. Lomautuspäiviä oli 4115 päivää.

Henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita, mutta hoitohenkilöstön saatavuus on parantunut selvästi syksyn 2024 aikana. Reuna-alueiden perustason vuodeosastoille on ollut haasteellisempaa rekrytoida hoitohenkilökuntaa. Vajausta on ollut erityistyöntekijöistä mm. puheterapeutit, psykologit, toimintaterapeutit. Lääkärien ja hammaslääkärien saatavuus on vaihdellut eri sote-keskusten välillä vuoden aikana. Myös eri erikoisaloilla lääkäritilanne vaihtelee: operatiivisilla erikoisaloilla tilanne on paras, medisiinisillä erikoisaloilla (ihotaudit, endokrinologia, hematologia) ja diagnostiikkakeskuksessa on haastetta. Psykiatrialle lääkäritilanne on muihin hyvinvointialueisiin verrattuna hyvä.

Henkilökunnalle toteutetussa työhyvinvointikyselyssä 71 % suositteli terveys - ja sairaalapalveluita työpaikkana.

Talous

Hyvinvointialueen talousarviota muutettiin toimintavuonna kaksi kertaa; ensimmäisellä kerralla talousarvioon tehtiin UTV-ohjelman ja YT-toimenpiteiden mukaiset säästöt ja toisella kerralla talousarvio muutettiin vastaamaan loppuvuoden ennustetta.

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toteutuneet toimintatuotot alittivat keväällä hyväksytyn (Aluevaltuusto 11.3.2024 §19) muutetun talousarvion n. 25,9 milj. euroa. Alitus johtuu

suurelta osin hyvinvointialueen ja Kuusiolinnalla Terveys Oy:n välisen sopimuksen muutoksesta, jossa erikoissairaanhoidon osuus (pl. psykiatria) irrotettiin sopimuksesta. Sopimusmuutoksen myötä erikoissairaanhoidon palveluihin liittyvät myyntituotot, jotka olivat mukana budjetissa, jäivät pois. Maksutuotot ylittivät keväällä hyväksytyyn talousarvion n. 0,7 milj. euroa. Muut toimintatuotot alittivat talousarvion n. 0,2 milj. euroa.

Toimintatuotot ylittivät lopullisen muutetun talousarvion (Aluevaltuusto 16.12.2024 §137) n. 2,2 milj. euroa. Ylitystä on sekä myynti-, maksu- että muissa toimintatuotoissa. Ylitykseen vaikuttivat loppuvuoden tuottoerät, joihin ei pystytty varautumaan talousarviomuutoksen tekohetkellä. Myös yleiset muutokset laskutettavassa toiminnassa talousarviomuutosten laadintahetken jälkeen selittävät osaltaan eroa suhteessa lopulliseen muutettuun budjettiin.

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimintakulut alittivat keväällä hyväksytyyn talousarvion n. 11,2 milj. euroa. Suurelta osin alitus selittyy yllä mainitulla sopimusmuutoksella Kuusiolinnalla Terveys Oy:n kanssa, jonka seurauksena huomattava määrä palveluntuottajan laskutusta hyvinvointialueelta jäi pois vuoden aikana ja jota myös hyvitetiin alkuvuodesta tehdyn laskutuksen osalta. Tämän takia palvelujen ostot alittivat talousarvion n. 21,2 milj. euroa. Henkilöstökulut puolestaan ylittivät keväällä hyväksytyyn talousarvion n. 10,7 milj. euroa. Ylitykseen vaikuttavat muun muassa tietyt vuoden aikana tulleet palkankorotuserät, joita ei ollut tiedossa talousarvion tekohetkellä. Lisäksi osa talousarviossa mukana olleista, henkilöstökuluihin kohdentuneista, säästötoimenpiteistä ei toteutunut vuoden aikana suunnitellusti. Aineet ja tarvikkeet alittivat keväällä hyväksytyyn talousarvion n. 0,6 milj. euroa. Alitusta oli esimerkiksi lääke- ja hoitotarviketileillä. Muut toimintakulut alittivat keväällä hyväksytyyn talousarvion n. 0,2 milj. euroa. Osin alitus selittyy sillä, että tiettyjen projektien toteutusaikataulu siirtyi, minkä vuoksi suunniteltuja konehankintoja ei tehty alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Verrattuna lopulliseen muutettuun talousarvioon, toimintakulut ylittivät talousarvion n. 2 milj. euroa. Henkilöstökulujen osalta muutettu talousarvio ylittyi n. 2,1 milj. euroa. Ylitystä selittää osin se, että erilaisten palkanlisien toteuma loppuvuodesta oli ennakoitua suurempaa. Tähän vaikutti osaltaan myös suuri arkipyhien määrä loppuvuoden aikana. Palvelujen ostojen toteuma ylitti muutetun talousarvion n. 0,9 milj. euroa. Ylittäviä eriä olivat muun muassa erikoissairaanhoidon ostopalvelut, jotka toteutuivat suurempina, kuin talousarviomuutoksen aikaan arvoitiin. Lisäksi loppuvuodesta tuli myös palveluiden ostoihin kohdentuvaa takautuvaa laskutusta, josta ei ollut tietoa budjettimuutoksen tekohetkellä. Aineet ja tarvikkeet alittivat lopullisen muutetun talousarvion yhteensä n. 0,7 milj. eurolla. Euromääräisesti suurimmat alitukset olivat lääkkeissä ja hoitotarvikkeissa myös lopulliseen muutettuun budjettiin verrattessa. Muut toimintakulut alittivat lopullisen muutetun talousarvion n. 0,2 milj. eurolla.

Tilat

Seinäjoen Perhepalvelukeskus valmistui ja muutto sinne toteutui joulukuussa 2024. UTV-ohjelmaan liittyen on tilat käyty läpi ja kartoitettu mahdollisuudet optimoida niitä. Radiologian toiminnassa on selkeä tarve uusille tiloilla nykyisen keskusröntgenin osalta. Palvelualueita on osallistuttu toimitilat 2040 työryhmän työskentelyyn.

Yhteenveto

Vuonna 2024 pystyttiin turvaamaan tarpeelliset terveys- ja sairaanhoidon palvelut alueen asukkaille. Perustason- ja erityistason integroituminen on syventynyt ja toimintaa on kehitetty ja uudistettu kokonaisuutena. Digitaalisten- ja sähköisten palvelujen käyttöönotto on alkanut ja tulee edelleen lisääntymään. Tämän eteenpäin viemisessä yhteistyö ja hankkeiden mahdollistama resurssi on ollut merkittävää, mikä on huomioitava hankkeiden loppuessa.

Kuusiolinnan erikoissairanhoidon palvelujen siirtyminen hyvinvointialueen vastuulle vaikeutti talouden seurantaan edellisiin vuosiin verrattuna.

UTV1- ohjelman toimeenpano käynnistettiin. Useat vuonna 2024 valmistellut toiminnan muutokset tulevat toteutumaan tänä vuonna: osastojen H12 ja A21 yhdistyminen, POS intensiivipaikkojen sulkeminen ja päiväsairaalan käynnistyminen. Toimenpiteet tulevat jatkumaan ja kiristymään UTV2 ohjelmassa.

Palvelualueiden omissa toimintakertomuksissa on selvitetty tarkemmin vuoden 2024 toiminta.

Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyä positiivisesti	Palvelujen laatu ja asiakastyytyväisyys kehittyä positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatukriteerit	Erytishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti	Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyä myönteisesti	Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa
Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiireellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain	Asiakastyytyväisyys	Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa	Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys	Palvelutuotannon järjestämisen ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerron, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit
Terveys- ja sairaanhoidon palvelut				
Väestö saa tarpeelliset terveys- ja sairaanhoidon palvelut oikea-aikaisesti ja joustavasti. INDIKAATTORI: Hoitoon pääsy Digitaalisten palvelujen käytön lisääntymien	Asiakastyytyväisyyskyselyt NPS	Hoitotakuun toteutuminen lakisääteisessä ajassa. INDIKAATTORI: Hoitoon pääsy tiedot THL:n rekisterit.	Hyvinvoiva oikein kohdennettu henkilöstö. Ammattitaitoista henkilöstöä pystytään rekrytoimaan	Talousarvion seuranta. UTV ohjelman toteutuminen. (henkilöstökulut, ostopalvelut)
Tavoitteita seurataan, ja tarvittaessa reagoidaan.	Palvelualueilla hyödynnetään asiakastyytyväisyyskyselyjen tuloksia toiminnan kehittämisessä.	Tavoitteita seurataan jatkuvasti ja muutoksiin reagoidaan.	Sairauspoissaolojen määrä laskee.	Talousarvion toteutumista seurataan ja reagoidaan aktiivisesti.
OmaEp -digip. kehittäminen jatkunut. Chat -palvelua lisätty (lähiterveys-, kuntoutus-, suunterveydenhuollon-, mielenterveys- ja riippuvuushoidon palveluissa,) Palvelua käyttäneiden määrä on lisääntynyt: terveypalvelut 4/24 456/kk-> 12/24 3659/kk, suunth 0/390, Mieri 35/82, kuntoutus 24/43	Qpro asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset ml NPS käsitelty ja hyödynnetty palveluyksiköissä.	Esh yli 180 vrk hoitoa odottaneita 402. Kirurgialla jonossa olevista 14,7 % (277). Psykiatriassa alle 23 v 5 potilasta. PTH:ssa 14 vrk:n hoitakuu on toteutunut 85%	2024 sairauspoissaoloapäiviä yht. 55779,9 . Vuonna 2023 päiviä 60005,9 . Edellisvuoteen vrt 7 %	Toimintatuotot 66,5% ja -kulut 97,3% (henk. kulut 104,8 %, palv. ostot 83,7 %) Utv 1- ohjel. on tavoitteita, joita ei saavuteta aikataulussa (esim. minivaltavakustannukset, lähiterveyspalvelujen osastosäästöt)

	Talousarvio	Talousarvio muutos 1	Talousarvio- muutos 2	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot	75 611 000	1 800 000	-28 083 600	49 327 400	51 488 390	2 160 990	4,4
Myyntituotot	51 782 300	0	-27 394 800	24 387 500	25 415 826	1 028 326	4,2
Maksutuotot	23 269 400	1 800 000	-298 600	24 770 800	25 718 944	948 144	3,8
Tuet ja avustukset	62 600	0	-6 600	56 000	58 643	2 643	4,7
Muut toimintatuotot	496 700	0	-383 600	113 100	294 976	181 876	160,8
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	-429 050 000	8 297 500	13 324 400	-407 428 100	-409 500 942	-2 072 843	-0,5
Henkilöstökulut	-228 595 400	4 346 400	-8 538 800	-232 787 800	-234 918 347	-2 130 547	-0,9
Palvelujen ostot	-133 815 300	3 723 400	22 054 100	-108 037 800	-108 903 699	-865 899	-0,8
Aineet, tarvikkeet, ja tavarat	-62 495 300	227 700	-171 800	-62 439 400	-61 704 789	734 611	1,2
Avustukset muille	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut	-4 144 000	0	-19 100	-4 163 100	-3 974 107	188 993	4,5
Toimintakate (sitova)	-353 439 000	10 097 500	-14 759 200	-358 100 700	-358 012 552	88 148	0
Rahoitustuotot ja -kulut:					-251	-251	
Muut rahoitustuotot muilta					21	21	
Muut rahoituskulut					-272	-272	
Vuosikate	-353 439 000	10 097 500	-14 759 200	-358 100 700	-358 012 803	87 897	0
Poistot ja arvonalennukset	-5 766 300	0	250 000	-5 516 300	-5 480 675	35 625	0,6
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 766 300	0	250 000	-5 516 300	-5 480 675	35 625	0,6
Tilikauden tulos	-359 205 300	10 097 500	-14 509 200	-363 617 000	-363 493 478	123 522	0
Tilikauden yli- tai alijäämä	-359 205 300	10 097 500	-14 509 200	-363 617 000	-363 493 478	123 522	0
Sisäiset erät							
Sisäiset tuotot	100 330 908	0	0	100 330 908	115 969 494	15 638 586	15,6
Sisäiset kulut	-216 010 008	0	0	-216 010 008	-230 087 671	-14 077 663	-6,5

2.3 Perhe- ja sosiaalipalveluiden toimialueen toimintakertomus (PESO)

Vuotta 2024 voi luonnehtia vähittäisen vakiintumisen vuodeksi. Toimialueen perustehtävä sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisten palvelujen tarjoaminen alueen asukkaille on toteutunut valtaosaltaan hyvin. Avin valvontaa on toteutettu toimeentulotuen käsittelyaikojen pitävyydessä ja psykologipalvelujen saatavuudessa.

Palvelut ja niiden kehittäminen

Sosiaalihuollon palveluissa olevien asiakkaiden kokonaismäärässä ei ole THL:n tilastojen mukaan tapahtunut merkittävää muutosta aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Lastensuojeluilmoitusten määrä ylitti 7000 ilmoituksen rajan. Tässä on merkittävä nousu edellisiin vuosiin verrattuna. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tilastoissa näkyy rikoksiin, päihteisiin ja väkivaltaan liittyvien tehtävien nousu. Kriisityön tarve on noussut merkittävästi. Alueella toimii kaksi päivystysaluetta ja neljä kriisiryhmää.

Palvelujen myöntämiskriteereitä ja käytäntöjä on alueella edelleen yhteensovitettu siten, että asiakkaat saavat mahdollisimman yhdenvertaiset palvelut koko alueella. Maakunnallinen malli on saatu aikaan asiakasohjauksessa, chatissa, talousneuvolatoiminnassa, välitystileissä sekä täydentävässä ja ehkäisevässä toimeentulotuessa sekä rikosseuraamus -asiakkaan palvelupolkutyöskentelyssä. Maakunnallisia kilpailutuksia on toteutettu mm. kuljetusten yhdistämiskeskuspalvelussa, henkilökohtaisen avun ostopalveluissa, lapsiperheiden sosiaalipalveluissa ja lastensuojelun palveluissa, jotka osaltaan ovat myös yhdenmukaistaneet asiakkaille myönnettäviä palveluita. Lisäksi vuoden aikana omaishoidon palvelusetelin sääntökirja päivitettiin ja henkilökohtaiseen apuun tuli käyttöön palveluseteli koko hyvinvointialueelle muiden tuottamistapojen rinnalle. Perheiden palveluissa on työstyetty yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa asiakasprosesseja mm. ADHD-polkua ja alaikäisen nuoren päihteiden ongelmakäytön prosessia. Perhekeskustyöskentelyssä käynnistyi perhekohtaisia tiimejä, joilla tuetaan ammattilaisten ja asiakkaiden yhteistä työskentelyä perheen asiassa. Pilottialueina Lapua, Seinäjoki (Kasperin, Pajuluoma, Peräseinäjoki) ja Kurikka.

Yhdenmukaistamisen lisäksi perhe- ja sosiaalipalveluita on kehitetty monin eri tavoin.

Palveluissa on edistetty digitaalisia palveluja, kuten chat -palvelut ja myös etävastaanotto on mahdollinen asiointitapa joissakin palveluissa. Digitalisaatiosta ja tekoälystä on saatu myös apua työn kehittämisessä mm. puheentunnistuksen pilotointi. Hyvinvointialueille suunnatulla vakiinnuttamisrahalla on perheiden palveluissa voitu jatkaa perustason lasten ja nuorten mielenterveys- ja riippuvuushoidon palveluissa psykiatristen sairaanhoitajien työtehtäviä ja vahvistaa varhaisen tuen perhetyötä sekä vahvistaa omana tuotantona järjestettävää perhekuntoutusta. Vammaisten palveluissa on edistetty RAI-arvioinnin käyttöönottoa ja sekä yhteistyössä työikäisten palveluiden kanssa toimintakeskusten ja työpajojen yhteistoimintaa.

Vammaispalvelujen asumisen ja päiväaikaisen toiminnan henkilöstöä on koulutettu itsemääräämisoikeusasioihin laajasti ja asumisyksiköihin koulutettiin erikseen IMO-vastaavat. Palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa ensisijaista on kotiin annettavat palvelut sekä avopalvelut.

Heinäkuussa Kurikan perhekeskuspalvelut muuttivat uusiin toimitiloihin. Seinäjoen perhekeskuspalvelut puolestaan muuttivat uusiin tiloihin joulukuussa.

Vakiinnuttamisrahalla on myös edistetty sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen uudelleen allokoointia. Sotokeskuksissa on vahvistettu sosiaaliohjausta, sillä ajatuksella, että asiakas saa tarvittaessa myös sosiaaliohjauksen palvelua asioidessaan perusterveydenhuollossa. Tämä palvelu on tarkoitus saada vakiintuneeksi toimintamuodoksi koko maakunnan alueella. Loppuvuodesta mielenterveys- ja riippuvuuspalveluiden sosiaalityöntekijät ja -ohjaajat siirtyivät hallinnollisesti perhe- ja sosiaalipalveluihin. Seinäjoen keskussairaalassa toteutettavan sosiaalityön ja -ohjauksen uudelleen organisointi on toteutettu loppuvuodesta 2024. Kehittämistyötä on haluttu vauhdittaa myös hankkeilla, myönteiset hankepäätökset saatiin Latu auki -hankkeelle, joka toteutetaan hankekumppanuudessa THL:n kanssa sekä romanihankkeelle Prima Butti, joka toteutetaan ESR-rahoitteisena yhteistyöhankkeena Lakeuden romanit ry:n kanssa. Lisäksi olemme mukana SEAMK:n kanssa yhteistyössä toteutettavassa Soila -hankkeessa ja VTR-hankkeena toteutuvassa vaikuttavuushankkeessa.

UTV1-ohjelmaan sisältyvät toiminnan uudistamiseen ja oman tuotannon vahvistamiseen liittyvät rakennushankkeet eivät ole vielä edistyneet, mutta asioita on viety tilapalveluiden kanssa yhteistyössä eteenpäin. Ensisijaisesti olisi syytä saada rakennettua lastensuojelun arviointi- ja vastaanottoyksikkö, joka mahdollistaisi oman palvelutuotannon vahvistamisen, tilatehokkuuden ja volyymin kasvattamisen. Lisäksi nopeasti edistettäviä olisivat Järvi-Pohjanmaan alueen kehitysvammaisten asumispalveluiden ja Seinäjoen toimintakeskuksen korvaavat tilat. Hankkeet on huomioitu investointisuunnitelmassa ja ovat tätä kautta osana lainanottoneuvotteluja.

Uusi vammaispalvelulaki hyväksyttiin joulukuussa 2024. Sen toimeenpanoon on varauduttu jo vuoden 2024 aikana ja vammaispalvelun päätöksiä tekevät viranhaltijat ovat saaneet uuteen lakiin laajan koulutuksen. Lain toimeenpanon odotetaan lisäävän kustannuksia.

Yhteistyö on tiivistä kuntien ja järjestöjen kanssa eri palveluissa mm. maahanmuuttaja-asiakkuuksissa ja perhekeskustyöskentelyssä. Yhteistyörakenteet on myös luotu uusien työllisyysalueiden kanssa jo toiminnan suunnitteluvaiheessa.

Tiedontuotanto

Kansalliseen sosiaalihuollon asiakastietovarantoon (KANTA) siirryttiin lokakuussa 2024. Siirtymistä edesauttoi maakunnallinen yhteinen asiakastietojärjestelmä, joka on myös

kansallisen yhdenmukaisen tiedontuotannon pohja. Rakenteiseen kirjaamiseen ja sen kehittämiseen sekä työntekijöiden kouluttamiseen ja tiedontuotantoon on satsattu paljon. Toiminnan tueksi on mm. käynnistetty kirjaamisen tuen kehittäjätyöryhmä.

THL:n seurantarekisteri (SOSDATA) kerää toisilain nojalla meiltä kuntakohtaisia tietoja vuosineljänneksittäin. Sosiaalihuollon tiedontuotanto nousee entistä merkittävämpään rooliin tulevana vuosina myös vaikuttavuuden arvioinnin näkökulmasta.

Yksilöjaostossa on käsitelty 179 asiaa, joista enin osa koski edellisen vuoden tapaan vammaispalveluja. Muistutuksia tehtiin 111, joista 41% koski lapsiperheiden sosiaalityötä ja lastensuojelua. Sosiaaliasiamiehelle on eniten tehty yhteydenottoja vammaispalveluihin liittyen. Vertailuksi todetaan, että vammaispalveluissa on n. 4500 asiakasta.

HaiPro -ilmoituksia on tehty vuonna 2024 yhteensä 1662, ilmoitusten määrässä on nousua. Eniten ilmoituksia on tehty lastensuojeluyksiköistä ja asumispalveluista. Valvontayksikön käynneillä on asiaan kiinnitetty huomiota, kun on todettu, että HaiPro ilmoitusten tekemiseen on paikoin kynnystä ja osittain nähdään tiettyjen HaiPro ilmoitusta edellyttävien tilanteiden kuuluvan liikaa työn luonteeseen.

Henkilöstö

Henkilöstön kokonaismäärä perhe- ja sosiaalipalveluiden toimialueella joulukuun lopussa oli 1606, joista vakinaisia työntekijöitä 1250. Rekrytointitilanne osin helpottui loppuvuoden osalta, mutta edelleen on haasteellista saada henkilöstöä rekrytoitua sijaisuuksiin maakunnan reuna-alueille. Psykologien rekrytointi on edelleen vaikeaa. Perhe- ja sosiaalipalveluissa jäi eläkkeelle 18 henkilöä. Palkkausta on pystytty yhdenmukaistamaan hinnoittelutunnusten yhtenäisellä määrittelyllä

Talous

Perhe – ja sosiaalipalveluiden talousarvioon tehtiin kahdesti muutos. Ensimmäinen muutos tehtiin keväällä 2024, talousarvioon lisättiin UTV ja YT-toimenpiteiden mukaiset säästöt. Toimintatuottoja vähennettiin 69 t euroa ja toimintakuluja vähennettiin 2,4 milj. euroa. Toinen muutos tehtiin syksyllä 2024 vastaamaan tulosennustetta (Aluevaltuusto 16.12.2024 §137). Tuottoihin lisättiin 2,2 milj. euroa ja kuluja lisättiin 15,7 milj. euroa. (Taulukoissa tilikauden vertailua tehdään viimeisenä tehtyyn talousarvioon).

Perhe- ja sosiaalipalveluiden ensimmäisen talousarviomuutoksen jälkeen toimintatuotot ylittyivät 3,9 milj. euroa. Toimintatuottojen ylityksen merkittävimpinä tekijöinä uudet laskutettavat toiminnot ja asiakasmaksujen nousu tilikauden aikana. Tilinpäätöksessä tuottoja

kertyi kuitenkin ennakoitua enemmän myynti-, tuissa- ja avustuksissa- että muissa toimintatuotoissa ja ylittyivät lopulliseen talousarvioon yhteensä 1,7 milj. euroa.

Toimintakulut ylittyivät ensimmäisen talousarviomuutoksen jälkeen 21,5 milj. euroa. Merkittävimmät ylitykset olivat palvelujen ostoissa 12,0 milj. euroa ja avustuksissa 7,3 milj. euroa. Palveluiden ostojen ylitys johtui valtaosin asiakaspalvelujen ostojen palvelusopimusten sekä hintojen muutoksista tilikaudella. Avustukset ylittyivät vammaisten palveluissa ennakoitua suurempana tilikauden aikana.

Tilinpäätöksessä toimintakulut olivat ennakoitua suuremmat. Kokonaisuudessaan toimintakulut lopullisessa muutostalousarviossa ylittyivät 3,6 milj. euroa. Lopulliseen muutostalousarvioon verrattuna henkilöstökulut ylittyivät 46 t euroa. Ylitys johtui arvioitua suuremmista menojäämäpalkoista ja kertaerän summasta. Palvelujen ostot ylittyivät 2,3 milj. euroa, ylitys johtui pääosin loppuvuoteen kohdentuneesta laskutuksesta, josta ei ollut tietoa talousarviomuutoksen tekohetkellä. Aineet ja tarvikkeet olivat lähes talousarviossa ja ylittyivät 27 t euroa. Tilikauden lopussa maksettiin avustuksia enemmän kuin talousarviomuutoksen aikaan arvioitiin ja ylitys lopulliseen talousarvioon oli 1,2 milj. euroa ja pääosin ylitys vammaisten palveluissa. Muut toimintakulut toteutuivat tilikaudella talousarvion mukaisesti.

Alkuperäinen talousarvion toimintakate oli -181,9 milj. euroa UTV -ja YT toimenpiteiden jälkeen -179,6 milj. euroa ja viimeisen muutoksen jälkeen -195,3 milj. euroa ja tilinpäätöksessä toimintakate -197,2 milj. euroa, joka ylittyi 1,9 milj. euroa.

Poistot eivät toteutuneet suunnitellusti ja ylittyivät tilinpäätöksessä 25 t euroa.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024	Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyvät positiivisesti	Palvelujen laatu ja asiakastytyväisyys kehittyvät positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatuksiteerit	Erityishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti	Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyvät myönteisesti	Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa
Strategiassa määritelty päätavoitetta kuvaava indikaattori	Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiireellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain	Asiakas tyytyväisyys	Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa	Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys	Palvelutuotannon järjestämis- ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit
Toimialue:	Perhe- ja sosiaalipalvelut				
Toimialueen määrittelemä päätavoitetta kuvaava indikaattori	Palvelutarvetta kuvaavat muutokset, raskaampien palveluiden käyttö ei lisääntynyt.	Asiakas tyytyväisyys Digitaalisten palveluiden osuus kasvaa.	Erityistä tukea tarvitsevien osuus asiakkaista	Eri ammattiryhmien palkkausrankteet valmiina	Talousseuranta
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	Kotiin annettavien palvelujen määrä lisääntyy.	Asiakaspalaute, palvelun vastavuus suhteessa tarpeisiin	Tunnistetaan palveluissa nykyistä paremmin palvelujen tarpeet		Talouden seuranta ja ostopalvelujen hallinta ja muutoksiin reagoidaan nopeasti.
Seuranta Q4	Kotiin annettavien palveluiden määrää on saatu vahvistettua: arjen tuen palveluissa asiakasmäärä on lisääntynyt ja palvelu on nyt saatavilla koko maakunnan alueelle. Kotiin annettavia palveluja lisätty myös osana UTV (perhetyö, lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalvelut). Effector ohjelman hankinta tehty, edesauttaa asiakasmäärän hallintaa ja seurantaa.	Chat-palvelu on laajentunut koko peson alueelle. Vihta-ajanvarausjärjestelmän käyttöönotto laajentunut. NPS -pilotointi käynnistymässä vpl ja perheiden palveluissa (asiakaspalaute).	Koko peson osalta on erityistä tukea tarvitsevien tilannetta ja määrittelyä työstetty mm. kouluttautumalla. Osallistumme tiiviisti asiaan liittyvään kansalliseen keskusteluun ja asia on osa tehtävärakenneselitystä.	Sotesopimuksen mukainen hinnoittelutyö on toimialueella tehty. Järjestelyvaraerillä on osittain saatu korjattua palkkausta, ammattinimikkeet on yhdenmukaistettu.	Taloudenseuranta on säännöllistä ja käsitellään peso -johtoryhmässä tiiviissä yhteistyössä controllerien kanssa. Vuodelle 2025 tulossa tiivimpi poikkeamien käsittely.

	Talousarvio	Talousarviomuutos 1	Talousarviomuutos 2	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot	15 217 400	-69 200	2 234 400	17 382 600	19 097 763	1 715 163	9,9
Myyntituotot	6 673 700	0	206 900	6 880 600	7 884 472	1 003 872	14,6
Maksutuotot	5 684 400	-33 400	1 579 200	7 230 200	7 195 276	-34 924	-0,5
Tuet ja avustukset	603 100	0	-62 400	540 700	630 488	89 788	16,6
Muut toimintatuotot	2 256 200	-35 800	510 700	2 731 100	3 387 526	656 426	24
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	-197 195 300	2 410 200	-17 942 000	-212 727 100	-216 295 585	-3 568 495	-1,4
Henkilöstökulut	-75 720 500	1 561 900	-2 545 000	-76 703 600	-76 749 136	-45 536	-0,1
Palvelujen ostot	-100 629 000	805 400	-9 704 900	-109 528 500	-111 843 238	-2 314 738	-2,1
Aineet, tarvikkeet, ja tavarat	-2 158 700	42 300	616 000	-1 500 400	-1 527 196	-26 796	-1,8
Avustukset muille	-18 231 000	0	-6 124 800	-24 355 800	-25 545 399	-1 189 599	-4,9
Muut toimintakulut	-456 100	600	-183 300	-638 800	-630 626	8 174	1,3
Toimintakate (sitova)	-181 977 900	2 341 000	-15 707 600	-195 344 500	-197 197 832	-1 853 332	-0,9
Rahoitustuotot ja -kulut:	-300	0	0	-300	-1 031	-731	-243,7
Muut rahoituskulut	-300			-300	-1 031	-731	-243,7
Vuosikate	-181 978 200	2 341 000	-15 707 600	-195 344 800	-197 198 863	-1 854 063	-0,9
Poistot ja arvonalennukset	-42 600	0	0	-42 600	-67 450	-24 850	-58,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-42 600	0	0	-42 600	-67 450	-24 850	-58,3
Tilikauden tulos	-182 020 800	2 341 000	-15 707 600	-195 387 400	-197 266 313	-1 878 913	-1,0
Tilikauden yli- tai alijäämä	-182 020 800	2 341 000	-15 707 600	-195 387 400	-197 266 313	-1 878 913	-1,0
Sisäiset erät							
Sisäiset tuotot	0	0		0	82 286	82 286	
Sisäiset kulut	-29 212 700	0		-29 212 700	-33 496 729	-4 284 029	-14,7

2.4 Ikäihmisten palvelualue

Hyvinvointialueen toisen toimintavuoden aikana on edelleen kehitetty uuden organisaation yhtenäistyviä toimintamalleja. Toimintaa on tukenut jo vuonna 2023 käyttöönotetut päätöksenteon perusteet ja toimintaohjeet eri palveluissa, joita edelleen yhtenäistettiin vuoden 2024 aikana. Ammattipätevän henkilöstön saatavuuden haaste on ollut voimakkaasti esillä kuitenkin siten, että vuoden loppua kohden työmarkkinatilanne vakituisen henkilöstön osalta näytti pieniä askeleita parempaan suuntaan. Koko organisaation osalta myös sisäisen varahenkilöstön ja muun yhteiskäytössä olevan henkilöstön kehittäminen ovat tärkeitä uudistustoimenpiteitä, joita edistetään tulevankin vuoden aikana. Talouden haasteet tunnistettiin ja ikäihmisten palveluiden toimialueellakin on tehty uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman mukaisia suunnitelmia ja niiden toteutuksia työn jatkuessa tässäkin asiassa. Yksi UTV-ohjelman keskeisiä teemoja ikäpalveluissa on ollut yhteisöllisen asumisen lisääminen alueelle. Vuoden 2024 aikana toiminnan aloitti yksi uusi yksikkö ja suunnitelmat etenivät kahden muun yksikön osalta. Tekoälyratkaisujen mukaan ottaminen asiakastarpeiden tunnistamisessa ja ikäteknologian käyttäminen palvelutuotannossa ovat isoin askelin kehitettyjä asioita. Vuoden 2024 aikana laajennettiin Gillie-tekoälyn käyttöä laajemman toimijajoukon käyttöön ja syksyllä saatiin etähoivalaitteiden ja lääkerobottien kilpailutukset valmiiksi ja laitteiden laajeneva käyttöönotto etenemään.

Asiakas ja toiminta

Vanhuspalvelulain 26§:n mukaan hyvinvointialueen tulee ilmoittaa puolivuositain ikäihmisten palveluihin pääsyn odotusajat hakemusten jättöhetkestä lukien. Sosiaalihuoltolain mukaan palvelutarpeen arviointi on aloitettava tietyille asiakasryhmille seitsemän arkipäivän kuluessa asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa yhteydenotosta. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella ajalta 7–12/2024 palvelutarpeen arviointi aloitettiin keskimäärin 6 vuorokauden kuluttua tarpeen ilmaisemisesta. Kotihoitopalveluiden odotusaika oli ka. 7 vuorokautta. Osassa aluetta jonoja kotihoitopalveluihin ei ole lainkaan, mutta henkilöstöhaasteitten takia osalla aluetta palvelua joutuu odottamaan. Omaishoidon tuen hyvinvointialueella saa kaikki palvelun kriteerit täyttävät asiakkaat ja ko. palvelun osalta päätös tehdään keskimäärin 18 vuorokauden kuluessa. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen päätös tehdään keskimäärin 69 vuorokauden kuluessa hakemuksen saapumisesta.

Vuoden 2024 aikana Mm. uusien kotihoitoasiakkaiden palveluiden alkuvaiheen arviointijakso - toimintaa kehitettiin ja siten turvattiin oikea-aikaiset ja oikeamääräiset palvelut sekä kuntoutustoimenpiteet kotona asuville ikäihmisille. Kotiutumisen tuen tiimejä laajennettiin edelleen mutta kattavuus ei vielä vuonna 2024 ollut koko hyvinvointialue.

Hyvä yhteistyö eri toimijatahojen kanssa ja erityisesti ns. kotoa kotiin -toimintamalli ovat tärkeitä keinoja turvaamaan sujuva ja turvallinen asiakkaiden palvelukokonaisuus. Uusien kotihoitoasiakkaiden palveluiden alkuvaiheen arviointijakso -toimintaa kehitettiin ja siten turvattiin oikea-aikaiset ja oikeamääräiset palvelut sekä kuntoutustoimenpiteet kotona asuville ikäihmisille. Kotiutumisen tuen tiimejä laajennettiin maantieteellisesti edelleen mutta kattavuus ei vielä vuonna 2024 ollut koko hyvinvointialue. Yli toimialuerajojen tehdään jatkuvasti yhteistä kehittämistä. Hyvä esimerkki on sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskus (SoTe-tike), jossa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten yhteistyöllä turvataan hoitohenkilöstölle tukea ja asiantuntijapalveluita. SoTe-tiken toiminta-alueita on vähitellen laajennettu maan-tieteellisesti ja laajentuminen jatkuu. Vuoden 2024 osalta voidaan todeta, että noin 65 % asiakkaiden ti-lanteista johtuneista yhteydenotoista on edennyt siihen, että asiakkaan palvelutarpeeseen on voitu vastata hänen omassa kodissaan tai hänelle on järjestynyt palvelu ikäihmisten palveluyksiköstä.

Ympäri vuorokautisessa asumispalvelussa sekä kuntouttavien lyhytaikaisyksiköiden että pitkäaikaisen asumisen osalta palveluihin tulokriteereitä ja palveluiden sisältöasioita yhtenäistettiin. Myös SAS (selvitä-arvioi-sijoita) toiminnalle tehtiin yhtenäinen toimintamalli. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen osalta vuonna 2024 jatkettiin omaa sisäistä kehittämistoimintaa "Onni asuu kotona" -teemalla. Osittain tämän kehittämistoiminnan kautta varauduttiin myös vuoden 2025 alusta voimaan tulleeseen uuteen lakiin, jolla välittömään asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön minimimääräksi tuli 0,60 hoitajaa asukasta kohden.

Kotihoitopalvelut hyvinvointialueella toimivat ympäri vuorokautisesti ja turvaavat siten asiakkaiden palvelut mahdollisimman pitkään omiin koteihin. Yhteistyötä tehdään myös mm. kotisairaalan kanssa, jolloin palvelua turvataan asiakkaalle moniammatillisena tiiminä. Ikäihmisten palveluissa on loppuvuodesta tehostetusti otettu käyttöön ikäihmisten etähoivalaitteita ja lääkeannostelijoita. Kotihoidossa saatiin valmiiksi yhtenäisen kotihoitopalveluiden toiminnanohjausjärjestelmän kilpailutus. Käyttöönotto toteutuu vuoden 2025 puolella. Järjestelmän avulla koko hyvinvointialueen kotihoito saadaan yhden toiminnanohjausjärjestelmän alle ja näin henkilöstön liikuteltavuus ja käytettävyys parantuu huomattavasti.

Lakisääteinen RAI-toimintakyvyn arviointijärjestelmä on käytössä kaikissa ikäihmisten palveluissa. Koti-hoidossa ja ympäri vuorokautisessa asumispalvelussa on toteutettu RAI-tiedolla johtamisen vuosikelloa toiminnan ja johtamisen tueksi.

Ikäihmisten palveluiden asiakkaille on tehty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen valtakunnallinen kysely keväällä 2024. Kerro palvelustasi -kyselyyn vastasi Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella kotihoidon ja yhteisöllisen asuisen asiakkaista 640 ja ympäri vuorokautisen palveluasumisen asiakkaista 300. Verrattuna koko maan tilanteeseen vastaukset olivat hyvin

saman suuntaisia ikäihmisten ympärivuorokautisessa asumispalvelussa. Kotihoidon ja yhteisöasumisen asiakkaat antoivat paremmat tulokset kysymyksiin, suosittelee asiakas palvelua, kokeeko saavansa tarpeeksi palveluita ja onko hoitajilla riittävästi aikaa asiakkaalle.

Jatkuvana palautteen asiakkaat voivat antaa sähköisen Qpro-järjestelmän kautta. Ikäihmisten palveluista asiakaspalautteita tulee hyvin vähän tätä kanavaa pitkin toistaiseksi, joten niiden pohjalta johtopäätöksiä tai kehittämiskohteita ei ole juurikaan tehtävissä. Ikäpalveluissa palaute asiakkailta ja läheisiltä tulee yleisimmin suullisesti ja se on valtaosin positiivista.

Ikäihmisten palveluista tulleita oikaisuvaatimuksia käsiteltiin vuoden aikana 25 (14 % kaikista), joista 9 koski omaishoidon tukea ja 8 kotihoitopalveluita. Muistutuksia tehtiin sosiaalipalveluissa kaikkiaan 111, joista 17 koski ikäihmisten palveluita.

Henkilöstö

Ikäihmisten palveluiden vakituisen henkilöstön määrä oli noin 1900, joista asiakasohjauspalveluissa 60, toimintakyvyn tuen palveluissa 350, kotihoidossa 740 ja pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa asumispalvelussa 750 työntekijää. Vakituisen henkilöstön määrässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia vuoden aikana. Erilaisissa sijaisuuksissa oli lisäksi läpi vuoden henkilöstötarpeita ja kokonaishenkilöstömäärä vaihtelee ikäihmisten palveluissa kuukausittain 2 300 – 2 400 välillä. Vuoden aikana oli yhteensä 401 (v. 2023 518) työpaikkaa avoimena, joihin haki yhteensä 1711 (v. 2023 1 449) hakijaa eli vajaa kolme haki-jaa/työpaikka. Haettavista paikoista 298 (v. 2023 397) oli vakituisia toimia/virkoja.

Ikäihmisten palveluissa ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköiden henkilöstömäärää sitoo lakisääteinen velvoite. Velvoitteen mukaan välittömään hoito- ja hoivatyöhön osallistuvan henkilöstön määrä vuonna 2024 oli 0,65 hoitajaa/asukas. Perushenkilöstömitoitus hyvinvointialueen omissa yksiköissä oli 0,65–0,80. THL:n toukokuussa 2024 toteuttaman kolmen viikon otantaseurannan tuloksena neljä asumisyksikköä alitti lakisääteisen henkilöstömitoituksen.

Henkilöstön rekrytoinnissa on ollut kaikilla ikäihmisten palveluiden palvelualueilla haasteita, joihin on pyritty vastaamaan esimerkiksi kehittämällä sisäistä varahenkilöstöä, vuokratyöhenkilöstöä käyttämällä, rekrytoimalla oppisopimusopiskelijoita ja rekrytoimalla työntekijöitä erilaisilla tehtäväkuvilla kuten esimerkiksi hoiva-avustaja tai turva-auttaja. Lisäksi aloitettiin kansainvälinen rekrytointi, jonka kautta Viet-namista tuli syksyllä 2024 yhteensä 24 henkilön ryhmä alueen eri toimintayksiköihin lähihoitajan oppi-sopimusopiskeluun.

Ikäihmisten palveluissa sairauspoissaoloja oli vuoden mittaan suhteellisen paljon. Henkilöstö on ikääntyvää ja työ on fyysisesti raskasta sekä henkisesti kuormittavaa. Poissaolopäiviä kaikilla palvelualueilla yhteensä oli 55 400 päivää (v. 2023 56 300 päivää) (n. 31 % koko organisaation määrästä) ja poissaolopäiviä per henkilö oli keskiarvona 23,4 päivää, joka oli selkeästi korkeampi kuin koko organisaatiossa. Ikäihmisten palveluissa on noin 20 yksikköä

lähtenyt mukaan esim. työterveyslaitoksen esihenkilöille ja työyhteisöille suunnattuun hankkeeseen, joissa tavoitteena on henkilöstön työkykyhaasteiden varhainen tunnistaminen ja työssäjaksamisen lisääminen. Myös organisaation sisällä on panostettu työkykyä tukevien toimintamallien kehittämiseen, mm. työkykyjohtamisen käsikirja päivitettiin joulukuussa 2024

Talous

Talousarviota muutettiin toimintavuonna kaksi kertaa; alkukeväällä talousarvioon tehtiin UTV-ohjelman ja YT-toimenpiteiden mukaiset säästöt (aluevaltuusto 11.3.2024 §19) ja syksyllä talousarvio muutettiin vastaamaan loppuvuoden ennustetta (aluevaltuusto 16.12.2024 §137).

Ikäihmisten palveluiden toimintatuotot ylittivät keväällä hyväksytyyn talousarvion noin 3,4 milj. euroa. Maksu- ja vuokratuotot toteutuivat arvioitua suurempina. Toimintatuottojen lopullisen muutostalousarvion ylitys oli 0,3 milj. euroa.

Toimintakulut ylittivät kevään talousarvion 12,0 milj. euroa. Henkilöstökulujen ylitys (7,2 milj. euroa) johtui mm. siitä, että kaikkia palkankorotuseriä ei ollut tiedossa talousarviota tehdessä, lisäksi kaikki säästötoimenpiteet eivät toteutuneet suunnitellusti. Palvelujen ostojen ylitys oli 5,5 milj. euroa (asiakaspalvelujen ostot, matkakulut). Aineet ja tarvikkeet alittivat keväällä hyväksytyyn talousarvion 0,2 milj. euroa, alitusta oli polttoaine- ja kalustotileillä. Avustuksissa talousarvion alitus oli 0,3 milj. euroa ja muissa toimintakuluissa 79 t euroa.

Toimintakulut ylittivät lopullisen muutetun talousarvion noin 1,2 milj. eurolla.

Henkilöstökulujen ylitys (0,5 milj. euroa) johtui arvioitua suuremmista loppuvuoden erilliskorvauksista ja kertaerän summasta. Palvelujen ostot ylittivät 0,4 milj. euroa, budjettimuutoksen aikaan kaikki takautuva laskutus ei ollut tiedossa. Aineet ja tarvikkeet ylittivät lopullisen muutetun talousarvion 53 t euroa (hoitotarvikkeet). Avustukset ylittivät 0,3 milj. euroa ja muut toimintakulut ylittivät 0,1 milj. euroa.

Toimintakate oli kevään talousarviomuutoksessa 172,1 milj. euroa ja viimeisimmässä talousarviomuutoksessa 179,9 milj. euroa. Tilinpäätöksessä toimintakate oli 180,8 milj. euroa eli toimintakate toteutui lopullista muutostalousarviota 0,9 milj. euroa heikompana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuus -ohjelman seuraava vaihe on suunnittelun alla. Se tulee edelleen vaikuttamaan osaltaan toiminnan sisältöihin ja kehittämisen suuntaan. Oman toiminnan tehokkuuden jatkuva seuranta ja mm. yhtenäisen kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto kevään 2025 aikana tulevat mahdollistamaan oman kotihoitohenkilöstön liikuteltavuuden asiakastarpeiden mukaisesti aikaisempaa paremmin. Yhteisöllisen asumisen oman toiminnan laajentaminen tuo kaivatun välimuotoisen asumisen mahdollisuuksia lisää, samoin myös yhteisöllisen asumisen kilpailutus, jonka valmistumista odotellaan heinäkuulle 2025. Kilpailutuksessa on myös yhtenäinen turvapalveluiden laitteisto,

joka myös osaltaan yhtenäistää turvapalveluiden käytäntöjä. Ostopalveluissa lisäksi sekä yhteisöllisen asumispalvelun että ympärivuorokautisen asumispalvelun osalta kilpailutusprosessia aloitettiin syksyn 2024 aikana ja saatetaan loppuun vuoden 2025 aikana.

Monimuotoisen asumisen kehittäminen on keskiössä ikäihmisten asumispalveluiden muutossuunnitelmissa. Yhteisöllisen asumispalvelun lisäksi ikäihmisten perhehoidon osalta palvelumuoto laajenee asteittain sekä kiertävien perhehoitajien että perhekotien määrän kasvaessa. Myös muiden, kevyempien ja ikäihmisille soveltuvien asumisen ratkaisujen osalta hyvinvointialue toimii aktiivisesti kuntien ja yksityisten toimijoiden suuntaan mm. olemalla mukana muutaman muun hyvinvointialueen kanssa hankkeessa, jossa tätä teemaa edistetään. Kuntouttavan lyhytaikaisen asumisen toimintaa kehitetään edelleen tukemaan ikääntyvien kotona asumista ja myös turvaamaan esim. äkillisten tilanteiden palvelutarpeet silloin, kun asiakas ei tarvitse terveydenhuollon palveluita. Erityisesti terveydenhuollon osastojakson jälkeistä arviointi- ja tukitoimintaa on perusteltua lisätä alueella. Pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen ohjaututaan tulevaisuudessa oikea-aikaisesti siten, että muut monimuotoisen asumisen vaihtoehdot palveluineen on tässä kohtaa käytetty.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024	Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyvät positiivisesti	Palvelujen laatu ja asiakastytyväisyys kehittyvät positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatukriteerit	Erytshuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti	Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyvät myönteisesti	Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa
Strategiassa määritelty päätavoitetta kuvaava indikaattori	Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiireellisten	Asiakastytyväisyys	Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa	Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys	Palvelutuotannon järjestämis- ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit
Toimialue:	Ikäihmisten palvelut				
Toimialueen määrittelemä päätavoitetta kuvaava indikaattori	Ikääntyvien henkilöiden hyvinvointia tukevien palvelumuotojen kehittyminen ja saavutettavuus	Koko toimialueella on käytössä säännöllisen kotihoitopalvelun ja ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä RAI arviointi- ja laatu järjestelmä	Asiakkaiden palvelutarpeisiin vastataan oikea-aikaisesti ja tarvetta vastaavin keinoin	Työyksiköissä toteutuu uuden henkilöstön perehdytys ja kaikissa yksiköissä on ajantasainen perehdytysmateriaali Henkilöstön riittävyyden seuranta tehdään säännöllisesti: lakisääteisen henkilöstömitoituksen seuranta, asiakastyöajan seuranta,	Oman palvelutuotannon suoritteen suurimpien palvelukokonaisuuksien osalta on laskettu ja vertailua yksityisten palveluntuottajien palvelutarjontaan on tehtävissä säännöllisesti
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	75-vuotta täyttäneiden kuntalaisten hyvinvointipäivien kävijämäärä/vuosi	Saadaan ajantasaista tietoa palvelun laadusta ja josta saatavan vertailutiedon avulla voidaan palvelutoiminnan laatua edelleen kehittää. Palvelualueilla sovitaan tietyt RAI-laatumittarit ja niille tavoitearvot, joita seurataan koko vuoden	Ikäihmisten asiakasohjauksen neuvonta- ja ohjauspalveluihin tulevista yhteydenotoista enintään 25% ohjautuu palvelutarpeen arviointiin. RAI-arviointimittareita käyttäen tunnistetaan erityishuomiota vaativat asiakasryhmät ja palveluita myönnetään	Henkilöstön pito- ja vetovoima lisääntyy eli henkilöstövaihtuvuus vähenee. Poissaolopäivien määrä vähentyy	Palvelutoiminnan kustannuslaskenta on jatkuva oman toiminnan ja ostopalveluiden osalta. Palveluiden tuottamistapojen kehittämisessä keskeinen tekijä on kustannustietoisuus.
Seuranta Q4	75-vuotiaiden päivät ovat alkaneet vuoden 2024 aikana, kävijämäärät 310, jonka rinnalla osalla aluetta on ko. iän täyttäneitä hyvinvointikirjeellä, lkm. 633 kirjettä ja suoria yhteydenottoja puhelimitse 100 kontaktia.	Palvelualueista kotihoitoon ja ympärivuorokautiseen palveluasumiseen on sovittu seurattavat mittarit. Asiakasohjauksessa käytössä palvelutarpeen arvioinnin sovitut mittarit. Toimintakyvyn tuen palveluissa käytetään RAI-laatumittareita vasta soveltuvin osin, ei seurattavia mittareita.	Tilanne vuoden 2024 osalta: palvelutarpeen arviointiin on edennyt kaikista tulleista yhteydenotoista 19%. RAI-järjestelmän käyttöä ja osuutta erityistä huomiota vaativien asiakasryhmien tunnistamista kehitetään vuoden aikana.	Henkilöstön irtisanoutumisten määrä (poislukien eläköityneet) ja 1-12/2024 104 henkilöä (1-12/2023 95). Sairauspoissaolojen määrä 1-12/2024 (55 423 pv) päivää (1-12/2023 (56 320 pv)). Irtisanoutumisten osalta kehitys ei ole ollut toivottu, mutta sairauspoissaolopäivien määrä on alentunut.	Ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon kustannuslaskentaa tehdään ja kotihoitopalveluiden kustannuslaskenta valmistelussa. Kuntouttavan lyhytaikaishoivan osalta tarve toteuttaa kustannuslaskentaa. Logex costing -järjestelmän kautta tavoite saada säännönmukainen ja jatkuva kustannuslaskenta toteutumaan

	Talousarvio	Talousarviomuut os 1	Talousarviomuut os 2	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot	44 739 800	0	3 050 200	47 790 000	48 105 704	315 704	0,7
Myyntituotot	6 168 300	0	-368 300	5 800 000	5 928 709	128 709	2,2
Maksutuotot	32 861 700	0	2 638 300	35 500 000	35 656 435	156 435	0,4
Tuet ja avustukset	14 000	0	26 000	40 000	168	-39 832	-99,6
Muut toimintatuotot	5 695 800	0	754 200	6 450 000	6 520 392	70 392	1,1
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	-220 899 800	4 027 300	-10 822 500	-227 695 000	-228 438 895	-743 895	-0,3
Henkilöstökulut	-105 431 400	2 532 000	-6 700 600	-109 600 000	-110 053 275	-453 275	-0,4
Palvelujen ostot	-100 571 600	941 600	-5 170 000	-104 800 000	-105 119 965	-319 965	-0,3
Aineet, tarvikkeet, ja tavarat	-3 083 400	33 800	299 600	-2 750 000	-2 803 386	-53 386	-1,9
Avustukset muille	-10 211 500	509 200	577 300	-9 125 000	-8 949 929	175 071	1,9
Muut toimintakulut	-1 601 900	10 700	171 200	-1 420 000	-1 512 340	-92 340	-6,5
Toimintakate (sitova)	-176 160 000	4 027 300	-7 772 300	-179 905 000	-180 333 191	-428 191	-0,2
Poistot ja arvonalennukset	-369 600	0	0	-369 600	-225 197	144 403	39,1
Suunnitelman mukaiset poistot	369 600	0	0	-369 600	-225 197	144 403	39,1
Tilikauden tulos	-176 529 600	4 027 300	-7 772 300	-180 274 600	-180 558 388	-283 788	-0,2
Tilikauden yli- tai alijäämä	-176 529 600	4 027 300	-7 772 300	-180 274 600	-180 558 388	-283 788	-0,2
Sisäiset erät							
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	13 631	13 631	
Sisäiset kulut	-54 193 000	0	0	-54 193 000	-53 798 992	394 008	0,7

2.5 Pelastustoimi

Asiakas

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on tuottanut Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen säädetyt pelastus- ja turvallisuuspalvelut sekä ensivastepalvelut.

Henkilöstö

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen pelastus- ja turvallisuuspalveluja tuottaa 31 hälytysvalmiudessa olevaa paloasemaa, 130 päätoimista pelastustoimen viran- tai toimenhaltijaa ja 800 vapaaehtoista sekä sivutoimista henkilöä. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos toimii osana Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialuetta, omana organisaationaan.

Henkilöstön määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Henkilöstön työhyvinvointiin on vaikuttanut heikentävästi lukuisat toimintamallien ja hyvin käytäntöjen muutokset tai poistumiset uuden organisaation myötä. Osa muutoksista perustuu lainsäädännön muutoksiin, osa ICT järjestelmien (mm. Titania) haasteisiin ja osa sopimusten tai etuisuuksien soveltamisalan tulkintaongelmiin

Toiminta

Pelastustoiminta

Kiireellisten tehtävien hälytysmäärä oli hieman alempi kuin edellisten vuosien taso. Muutamia pitkäkestoisia hälytystehtäviä oli ja osassa hälytystehtävistä oli merkittäviä kustannustekijöitä. Vuonna 2024 sattui viisi hälytystehtävien ruuhkatilannetta, rankkasateiden ja myrskyjen takia. Näissä tilanteissa pelastuslaitoksen johtokeskus miehitetiin ja käyttöön otettiin ruuhkatilannetoimintamalli.

Kiireellisten tehtävien määrä oli 4451 (5140 paloasema hälytystä).

Valvontatoiminta

1. Yritys- ja laitoskohteiden (A1-A6 / 1–10 v) määräaikaisen palotarkastuksen määrätavoitteet saavutettiin erinomaisesti. Palotarkastusten lukumäärä oli 1296 kpl, joka oli 99 % valvontasuunnitelman mukaisista tavoitteista.

2. Asuinrakennusten ja vapaa-ajan rakennusten (B1-B2 /10 v) paloturvallisuuden itsearviointien lukumäärä oli 7584 kpl, joka oli 93 % valvontasuunnitelman mukaisista tavoitteista.

3. Kaikkinensa pelastuslaitoksen henkilöstö teki yhteensä 11 716 kpl erilaisia valvontatoimenpiteitä.

Turvallisuusviestintä

Turvallisuusviestinnän tilaisuudet tavoittivat 21 391 henkilöä, joka täyttää turvallisuusviestintäsuunnitelman mukaiset tavoitteet 11 %. Tilaisuuksia pidettiin yhteensä 320.

Talous

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen talousarvio osassa 2024 on mukana UTV- ohjelman mukaiset tehostamistoimenpiteet.

Tuottavuutta on parannettu mm. tukitoimintoja ja huoltosuunnitelmaa päivittämällä, hälytysvasteita tarkentamalla ja valmiuden nostosuunnitelmalla kiireettömissä tehtävissä, erityisesti ruuhkatilanteissa. Lisäksi johtamistoiminnassa on painotettu taloudellisen vastuun huomioon ottamista onnettomuustilanteissa.

Olennaiset muutokset toiminta-alueen/-yksikön toiminnassa ja taloudessa

Hälytys- ja kutsurahaa koskevan paikallisen sopimuksen on lisännyt pelastustoimen kustannuksia. Hälytys- ja kutsurahan paikallinen sopimus on lisännyt kiireellisten tehtävien hälytykseen tulevaa henkilöstöä, jonka myötä voidaan välttyä hälytysvasteen korotuksilta tilanteissa, joissa tehtävän pitäisi hoitua normaalisti yhdellä yksiköllä, mutta henkilöstövajeen takia tehtävälle on hälytettävä toinen yksikkö seuraavalta paloasemalta.

HYVTES 1.3.2023 voimaan tulleen ammattialalisää koskevat kirjaukset ovat lisänneet pelastustoimen kustannuksia.

Arvio tulevasta kehityksestä perusteluineen

Vuodenvaihteen 2024 pakkasjakso lisäsi pelastustoimen kiireellisten tehtävien hälytysmäärää. Merkittäviä kustannusvaikutuksia syntyi erityisesti lukuisten suurpalojen takia, jotka sattuivat 25–35 asteen pakkasessa. Näissä jouduttiin pitkäkestoisuuden lisäksi huomioimaan normaalista poikkeavat henkilöstön vaihdot jatkuvuuden hallinnan takia ja poikkeukselliset säätilanteeseen liittyvät huoltotoimenpiteet.

Toukokuun hellejakso ja kuivuus ylläpitivät maastopalovaroitusta pitkään. Toukokuulla oli merkittävä määrä maastopaloja, joista seurasi myös rakennuspaloja

Muutama merkittäviä vahinkoja aiheuttanut kaatosade/hulevesitulva esim. Seinäjoen alueen tulvat elokuun lopussa. Ilmastonmuutoksen arvioidaan osaltaan näyttäytyvät vuoden 2024 hälytystehtävissä, erilaisina sään ääri-ilmiöinä

Johtopäätökset

Pelastustoimen talouden ja toiminnan suurin muutostekijä on onnettomuuksien määrä ja -laatu. Vuosi 2024 oli talouden muutostekijöiden osalta poikkeava edelliseen vuoteen verrattuna. Kiireellisten tehtävien määrässä tapahtui pientä laskua ja erityisen merkittäviä

suuria tai pitkäkestoisia onnettomuuksia ei sattunut. Vuoden 2024 arvioidaan ainakin alkuvuoden ja alkukesän osalta poikkeavan edellisestä ja talouden muutostekijät ovat kasvattamassa pelastustoimen kustannuksia.

Palvelutoiminnan tavoitteen kuvaus	Tavoitteen kriteerit ja mittari	Toteuma 2024
Kiireellisessä pelastustoiminnassa saavutetaan palvelutasopäätöksessä hyväksytyt pelastustoiminnan toimintavalmiusajat (PeL 28 §) Onnettomuuskehityksen seuranta (PeL 43 §)	Ensimmäinen yksikkö: Riskialue I (6 min) Riskialue II (10 min) Riskialue III (20 min) Riskialue IV (- min) Tehokas pelastustoiminta: Riskialue I (11 min) Riskialue II (14 min) Riskialue III (23 min) Riskialue IV (- min) Hälytysmäärän ja – onnettomuustyyppien seuranta. Mittari: Pronto, toimenpiderekisteri (PeL 91§)	I 5:54 (43 %) II 5:35 (92 %) III 6:49 (100 %) IV 10:14 (100 %) I 7:25 (93 %) II 8:17 (91 %) III 10:18 (93 %) IV 14:00 (96 %) Toteutettu Tammikuu 2024
Onnettomuuksien ehkäisy ja valvontatoiminta	Eritystä vaara aiheuttavien kohteiden (PeL 48 §) ulkoiset pelastussuunnitelmat on tehty 100 %	Toteutunut 100 %

	Yritys- ja laitospöhteiden (A1-A6) valvonnan määrätavoite toteutuu 90 % tavoitteesta. Paloturvallisuuden Itsearviointin (B1-B2 pöhteiden) määrätavoite toteutuu 85 % tavoitteesta. Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvontatoiminnan laatua sekä vaikuttavuutta seurataan onnettomuuksien lukumäärää ja pelastustoiminnan onnistumista sekä vahinkojen, vakavasti loukkaantuneiden ja menehtyneiden lukumäärää seuraamalla. Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PeLL 93 §)	Toteutunut 99 % Toteutunut 93 %
Omatoimisen varautumisen toteutuminen	Pelastussuunnitelmien, yleisötilaisuuksien Pelastussuunnitelmien valvonnan laadun ja määrän seuranta. Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PeLL 93 §) Turvallisuusviestinnän toteutuminen 10 % väestöstä. Mittari: Pronto, toimenpiderekisteri (PeLL 91 §)	Yleisötapahtuman pelastussuunnitelmien arviointi 444 kpl ja valvonta 43 kpl Toteutunut 11 %
Pelastuslaitoksen palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia. Laadun ja vaikuttavuuden arviointi toteutuu säännöllisesti kaikissa palveluissa	Mittari: Omavalvontaohjelma (Pelastustoimen järjestämislaki 16 §)	

	Talousarvio	Talousarviomuutos 1	Talousarviomuutos 2	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot	644 500	-65 000	-180 000	399 500	462 686	63 186	15,8
Myyntituotot	229 500	-70 000	-80 000	79 500	312 860	233 360	293,5
Maksutuotot	305 000	0	-100 000	205 000	145 128	-59 872	-29,2
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	-60	-60	
Muut toimintatuotot	110 000	5 000	0	115 000	4 759	-110 241	-95,9
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	-15 333 900	-366 700	-570 000	-16 270 600	-16 316 660	-46 060	-0,3
Henkilöstökulut	-12 025 700	-413 800	-650 000	-13 089 500	-13 443 635	-354 135	-2,7
Palvelujen ostot	-2 064 700	38 200	100 000	-1 926 500	-1 606 537	319 963	16,6
Aineet, tarvikkeet, ja tavarat	-1 200 500	5 900	0	-1 194 600	-1 211 350	-16 750	-1,4
Avustukset muille	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut	-43 000	3 000	-20 000	-60 000	-55 138	4 862	8,1
Toimintakate (sitova)	-14 689 400	-431 700	-750 000	-15 871 100	-15 853 973	17 127	0,1
Poistot ja arvonalennukset	-908 100	0	100 000	-808 100	-772 629	35 471	4,4
Suunnitelman mukaiset poistot	-908 100	0	100 000	-808 100	-772 629	35 471	4,4
Tilikauden tulos	-15 597 500	-431 700	-650 000	-16 679 200	-16 626 603	52 597	0,3
Tilikauden yli- tai alijäämä	-15 597 500	-431 700	-650 000	-16 679 200	-16 626 603	52 597	0,3
Sisäiset erät							
Sisäiset tuotot	347 800	0	0	347 800	303 429	-44 371	-12,8
Sisäiset kulut	-6 582 800	0	0	-6 582 800	-7 613 488	-1 030 688	-15,7

2.6 Hallinto- ja strategiapalvelut

Hallinto- ja strategiapalvelut koostuvat tukipalveluista, hallintopalveluista, henkilöstöpalveluista, kehityspalveluista, talouspalveluista ja tietohallintopalveluista. Hallinto- ja strategiapalveluiden asiakas on hyvinvointialueen ydintoiminta. Hallinto- ja strategiapalveluiden tehtävänä on tukipalveluna auttaa siinä, että asiakkaille ja potilaille annetaan kattavat ja hyvät sekä kustannustehokkaat palvelut.

Ensimmäisenä vuonna hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä yleisön katseet kohdistuivat esimerkiksi siihen, että maksetaanko palkat ajallaan ja toimivatko tietojärjestelmät. Toisin sanoen keskiössä oli toiminnan käynnistäminen, mikä onnistui hallinto- ja strategiapalveluiden osalta hyvin. Toisena toimintavuotena 2024 prosessien kehittäminen ja toiminnan tehostaminen on ollut keskiössä. Kaikki hallinto- ja strategiapalveluiden palvelualueet ovat ottaneet osaa näihin talkoisiin. Esimerkkejä on paljon, mutta keskeisinä voidaan mainita mm. uuden henkilöstöhallinnon ohjelmiston käyttöönoton valmistelu ja onnistunut käyttöönotto vuodenvaihteessa 2024–2025. Keittiöverkkoa koskevien päätösten valmistelu ja toimeenpano sekä välinehuollon keskittäminen kolmeen toimipisteeseen. Myös Seinäjoen perhekeskuksen rakentaminen ja käyttöönoton valmistelu työllisti laajasti hallinto- ja strategiapalveluita.

Vuonna 2024 hyvinvointialueella tehtiin työhyvinvointikysely. Näissä kyselyissä oleellinen kysymys on se, kuinka iso osa työntekijöistä suosittelee hyvinvointialuetta työnantajana. Hallinto- ja strategiapalveluissa näin teki 66 % työntekijöistä, kun hyvinvointialueella keskiarvo oli 69 %.

Hallinto- ja strategiapalveluiden toimintatuotot toteutuivat 0,67 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Suurin muutos on muihin toimintatuottoihin kirjautuvissa vuokratuotoissa.

Toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan 1,35 milj. euroa viimeistä talousarviomuutosta pienempinä. Palveluiden ostot toteutuivat 5,9 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä. Muutettuun talousarvioon tuli 0,4 milj. euron alitus. Suurimmat alitukset tulivat asiantuntijapalveluiden ja ICT-palveluiden toteumisissa. Vuokratulot toteutuivat 1 milj. euroa loppuvuoden ennustetta pienempinä. Alkuperäiseen talousarvioon ylitystä tuli 1,5 milj. euroa. Kiinteistöverot toteutuivat 0,5 milj. euroa suurempina kuin alkuperäisessä talousarviossa arvioitiin.

Kokonaisuudessaan sitova toimintakate toteutui 2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,18 milj. euroa talousarviossa varattua pienempinä. Arvon alentumisena kirjattu sairaanhoitopiiriltä periytyneiden B-rakennuksen suunnittelukustannusten kirjaaminen aiheutti kokonaisuudessaan poistojen ja arvonalentumisten ylittymisen 0,62 milj. eurolla.

Yleisesti voidaan sanoa, että toimialueella toinen toimintavuosi on ollut prosessien kehittämistä ja toiminnan tehostamista. Henkilöstö on vähentynyt toimialueella 2024 ja automatisaatiota on otettu käyttöön esimerkiksi talouspalveluissa. Edellä kuvattu muutos tulee jatkumaan myös kolmantena toimintavuonna 2025. Merkittävät tehostamiset edellyttävät kuitenkin palveluverkkoa kokevien muutosten aikaansaamista, koska tiiviimpi palveluverkko tarkoittaa tukipalveluissa säästyneitä vuokria ja vähäisempää tarvetta tukipalveluille.

	Talousarvio	Talousarviomuutos 1	Talousarviomuutos 2	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot	6 650 100	250 000	364 000	7 264 100	7 934 712	670 612	9,2
Myyntituotot	1 807 500	0	0	1 807 500	2 064 686	257 186	14,2
Maksutuotot	135 000	0	0	135 000	209 827	74 827	55,4
Tuet ja avustukset	3 335 100	0	364 000	3 699 100	3 584 289	-114 811	-3,1
Muut toimintatuotot	1 372 500	250 000	0	1 622 500	2 075 910	453 410	27,9
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	-189 921 100	7 247 900	-7 077 000	-189 750 200	-188 402 322	1 347 878	0,7
Henkilöstökulut	-74 997 600	3 395 100	-5 817 000	-77 419 500	-77 559 859	-140 359	-0,2
Palvelujen ostot	-36 762 400	2 289 500	3 199 000	-31 273 900	-30 875 152	398 748	1,3
Aineet, tarvikkeet, ja	-15 094 200	718 800	-507 000	-14 882 400	-14 710 848	171 552	1,2
Avustukset muille	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut	-63 066 900	844 500	-3 952 000	-66 174 400	-65 256 463	917 937	1,4
Toimintakate (sitova)	-183 271 000	7 497 900	-6 713 000	-182 486 100	-180 467 610	2 018 490	1,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	358	358	
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	420	420	
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	-62	-62	
Vuosikate	-183 271 000	7 497 900	-6 713 000	-182 486 100	-180 467 253	2 018 847	1,1
Poistot ja arvonalennukset	-15 970 400	0	0	-15 970 400	-16 592 250	-621 850	-3,9
Suunnitelman mukaiset	-15 970 400	0	0	-15 970 400	-15 793 673	176 727	1,1
Arvonalentumiset	0				-798 576	-798 576	
Tilikauden tulos	-199 241 400	7 497 900	-6 713 000	-198 456 500	-197 059 502	1 396 998	0,7
Tilikauden yli- tai alijää	-199 241 400	7 497 900	-6 713 000	-198 456 500	-197 059 502	1 396 998	0,7
Sisäiset erät							
Sisäiset tuotot	219 153 400	0	0	219 153 400	220 250 623	1 097 223	0,5
Sisäiset kulut	-20 260 000	0	0	-20 260 000	-23 537 052	-3 277 052	-16,2

2.7 Hankkeet

Merkittävimmät kehittämishankkeet tilikaudella 2024

Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman osana on vuoden 2024 aikana viety eteenpäin erillisen vakiinnuttamis- ja kehittämisrahoituksen turvin hankkeita, jotka ovat liittyneet sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymisestä aiheutuviin tilapäisiin kustannuksiin sekä toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen, ja joiden tavoitteena on ollut mahdollistaa uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä. Tätä määrärahaa ei ole voinut käyttää suoraan hyvinvointialueiden lakisääteisiin tehtäviin, mutta se antaa mahdollisuuden rahoittaa toiminnan käynnistämiseen liittyviä kustannuksia (2023–2025), jolloin yleiskatteista rahoitusta voidaan ohjata enemmän lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Hyvinvointialueen ICT-muutoshankkeessa jatkettiin ICT-muutoksien toteutusta vuonna 2024. Hankkeeseen saatiin valtionrahoitusta sekä sosiaali- ja terveysministeriöltä että valtionvarainministeriöltä. Hankkeen toteuttaminen ja onnistuminen edellytti edelleen hankintoja sekä ICT:n että ostopalveluresurssien osalta. Lisäksi tarvittiin edelleen myös oman ICT-henkilöstön työpanosta. Hanke jatkuu osin vielä vuonna 2025.

ICT-infrastruktuurin osa-alueella muutokset oli jo pääosin toteutettu vuoden 2023 loppupuolella. Päätelaitteiden osalta tehtiin vielä tarkempaa selvitystyötä. Vanhojen organisaatioiden konesalien tyhjentäminen ja tietojärjestelmien siirrot jatkuivat vuoden 2024 loppuun saakka ja alueverkon irtisanomisia voitiin tehdä vasta, kun konesalit oli kultakin paikkakunnalta saatu tyhjäksi. Pieneltä osin työ jatkuu vielä 2025. Puhelinpalvelujen kokonaisuuden osalta jatkui palvelu- ja turvajärjestelmien haltuunotto HVA:n laajuisesti teknisesti. Lisäksi jatkui kulunvalvonnan (tietyt lukitukset) ja vastaavien päätteiden levitys HVA:n tarpeiden mukaisesti maakuntaan. Työ jatkuu vuonna 2025.

Toimialasidonnaisten (TOSI) järjestelmien osalta suurimmat muutostyöt saatiin toteutettua pääjärjestelmien osalta vuoden 2023 keväällä. Keskeiset 2024 vuodelle jääneet muutostyöt kohdistuivat kahden kotihoidon optimointijärjestelmää korvaavan järjestelmän hankintaan, digitaalisten palvelujen konsolidointiin ja vanhan sähköisen asiointialustan alasajosuunnitelmiin. Suurin muutostyö on vanhojen tietojen arkistointi, joka koskee kuntien ja kuntayhtymien vanhoja tietokantoja ja pakollisia säilytettäviä tai Kanta-arkistoon vietäviä kokonaisuuksia. Työ jatkuu vielä vuoden 2025 ajan hankerahoituksella. Tiedolla johtamisen kokonaisuuden osalta jatkettiin hyvinvointialueen muodostumiseen liittyviä pakollisia raportoinnin muutostehtäviä sekä strategisen tason raportoinnin ja tiedolla johtamisen kokonaisuuden kehittämistä. Etenkin sosiaalihuollon tietojen koostamiseen liittyvät tehtävät sekä ostopalveluiden selvitystä jatkettiin. Kansallinen yhteistyö tietojohdamisen osalta oli keskiössä vuoden 2024.

Toimialariippumattomien järjestelmien (TORI) osa-alueella vuonna 2024 puolella toteutettiin vielä tukipalvelujärjestelmien konsolidointia. Suurin yksittäinen kokonaisuus oli palkanmaksu ja osaamisenhallintajärjestelmän käyttöönotto, mikä pääosin saatiin toteutettua vuoden 2024 aikana. Tietohallinnon palvelut osa-alueella jatkettiin hyvinvointialueen sote-kokonaisarkkitehtuurityötä sekä tarkennettiin tiedonhallintamallia.

Alueellisen digitaalisen toimintaympäristön hankkeen data-allas projektissa integroitiin suunnitellusti laajasti tietoja hyvinvointialueen data-altaaseen. Data-altaan tietoja voidaan hyödyntää jatkossa laajasti tietojohdamisen, toiminnanohjauksen ja erilaisten integraatioiden tarpeisiin mm. kansalliselle tasolle toimitettavat tiedot. Tavoitteena on myös mahdollistaa eri tyyppisten tekoälyratkaisujen käyttö hyvinvointialueella. Muun muassa 2024 alussa jatkettiin vielä kuntoutuksen tekoälypilottia. Kyseisestä pilotista THL laati tutkimusjulkaisun: Iäkkään kuntoutuminen ja tekoäly: RehabScreen-työkalun kehittäminen ja pilotointi. Vuonna 2024 valmisteltiin myös mielenterveyden ennakoivaa analyysipilottia sekä arvoverkko-laskenta-analyysia ja resurssienhallinnan palvelua johtamisen tueksi.

Data-analytiikan tiekartta -projektissa kartoitettiin yhteistyössä toimittajan kanssa mahdollisia kehityskohteita eri toimialojen kanssa. Kyseiset kohteet ja niiden vaatima työ ja toteutusmahdollisuudet sekä kustannukset analysoitiin. Myös erilaisia automatisaatiotarpeita kartoitettiin.

Digitaalisen toimintaympäristön toteuttamista jatkettiin erilaisten digitaalisten paikannuspalveluiden ja automaattisen ohjauksen ja vastaavien palvelujen muodossa. Tarkoituksen on tehostaa ja automatisoida toimintaa mm. taloushallinnon rutiinitehtävissä. Samoin edistettiin tietohallinnon toiminnanohjausjärjestelmän toteutusta. Hankerahoitusta on käytetty ICT-palvelujen ja asiantuntija resurssien ostopalveluun.

APTJ ja tuotannonohjaus- ja toiminnankehittämis- hanke jatkoi vielä vuoden 2024 aikana INTO- kehitysyhteistyötä ja sen tuottamien sovellusten pilotointia yhteistyössä Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Satakunnan sairaanhoitopiirin kanssa. Keskeisiä toteutuksia olivat INTO-Potilaskuljetukset ja INTO-Tilannekuva sekä Tuotannonohjauksen alustan sekä Resurssien optimointi -sovellus. Lisäksi hankkeen tuotoksena olivat Tuotannonohjauksen alustaratkaisu sekä Resurssien optimointi -sovellus.

Vuoden 2024 alkaessa hanke siirtyi toteutusvaiheeseen, joka keskittyy sekä arkkitehtuurista ja toiminnan tarpeista nousseiden kehityspakettien (8) edistämiseen, vahvasti tukien Hyvinvointialueen strategisia tavoitteita sekä hankkeen pitkän tähtäimen tavoitetta toimintalähtöisestä tuotannonohjauksesta. Hankkeessa tehtiin markkinakartoitusta pohjautuen mm. kehityspaketteihin ja toimintalähtöisiin asiakastarpeisiin.

Markkinakartoituksen tuloksena päädyttiin aloittamaan toiminnanohjausjärjestelmän pilotti Systematic oy Finland:n kanssa. Hankkeessa aloitettiin myös toinen merkittävä strategian

mukainen tuotannonohjauksen pilotti tilaresursseihin liittyvä tila- ja työpistevaraus- sekä kapasiteettihallinnan järjestelmää koskien. Pilotti on Steerpathin tuottama ratkaisu. Pilotti keskitettiin Seinäjoen Perhekeskuksen uusiin tiloihin ja kestää vuoden 2025 ajan

UNA-hankkeen kanssa jatkettiin kehitysyhteistyötä etenkin suostumussovelluksen ja arkkitehtuurityön puitteissa. Myös tekoälykehitykseen liittyvä ekosysteemi käynnistyi vuoden 2024 aikana. Pääosin hankkeiden kustannukset muodostuivat ICT- ja asiantuntijapalveluiden ostoista sekä henkilötyöpanoksesta.

Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa hanke

Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa -hanke kuuluu Suomen kestävän kasvun ohjelmaan. Hankkeen toimintakausi on 1.1.2023-31.12.2025. Hankkeen tavoitteena on purkaa koronapandemian aiheuttaman sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa ja nopeuttaa hoitoon pääsyä pysyvästi ottamalla käyttöön uusia toimintatapoja sekä edistää sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toteutumista. Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa -hankkeella edistetään erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden perustason hoitotakuun toteutumista, kavennetaan eriarvoisuutta, panostetaan ongelmien nykyistä varhaisempaan tunnistamiseen, vaikuttavampaan ennaltaehkäisyyn, palveluiden laatuun ja kustannusvaikuttavuuteen. Lisäksi hankkeella vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, sitä tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta sekä otetaan käyttöön hoitotakuuta edistäviä digitaalisia palveluja.

Vuonna 2024 Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa -hanke keskittyi sosiaali- ja terveystalouden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehittämiseen ja hyvinvointialueen digitalisaation vahvistamiseen. Hankkeessa on tuettu vahvasti OmaEP digitaalusta ja -palvelun käyttöönottoa. Digipalveluiden kehittäminen palvelualueilla eteni etenkin chat- palveluiden ja digitaalisten ajanvarausten laajennuksina. Laajennukset näkyvät digitaalisten palveluiden käyttömäärien lisääntymisenä. Sote-tike valvomo kokonaisuus eteni suunnitellusti tuoden tilannekeskuksessa työskenteleville ammattilaisille yhtenäisen näkymän mm. reaaliaikaisesta paikkatiedosta sekä kotiin vietävien laitteiden tilanteesta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuudessa pilotoitiin kansallinen Tarmoa -digitaalinen palvelutarjotin, joka otetaan käyttöön alueellamme 1/2025. Hankkeen myötä hoitotakuun toteutumista on vahvistettu ja kansalliseen kehittämiseen osallistuttu, mikä tukee alueen sosiaali- ja terveystalouden kokonaisvaltaista kehitystä.

SONet BOTNIAAn hankkeet 2024

Koska HVA:eella on viety eteenpäin sisäisiä hankeluontoisia kehittämisprosesseja, uusia hankevalmisteluja SONet BOTNIAAn osalta vuonna 2024 on ollut aiempaa vähemmän. Sen sijaan hankkeiden toimeenpanon tukeminen on jatkunut tiiviinä paitsi erilaisina ohjaus- ja projektiryhmjäsenyyksinä, myös erilaisten kehittämistyötä edistävien foorumien tarjoamisena hankkeiden tutkijoille. Myös tulosten implementointi on tapahtunut edellä kuvattujen klubitoimintojen ja katsausten kautta. Nämä ovat olleet tärkeitä foorumeita paitsi tulosten esittelylle, myös niiden konkreettiselle juurruttamisen käynnistämiseksi työn tueksi ammattilaisten käyttöön.

- Kansa-koulu 6-hanke: SONet BOTNIAAn palveluyksikköjohtaja on toiminut hankkeen valtakunnallisen ohjausryhmän jäsenenä
- AISAPA: Sosiaalityöntekijöiden paikka ja saavutettavuus hyvinvointialueiden aikuissosiaalityössä- sosiaalityön VTR-tutkimushanke 2023–2024 (SB osatoteuttajana)
- SULAVA: Sosiaalihuollon laatu ja vaikuttavuus Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Etelä-Pohjanmaalla, RRP3 vaikuttavuustutkimushanke 2024–2025, SONet BOTNIA ja Pikassos sosiaalialan osaamiskeskuksina tutkimushankkeen toteuttajia. Vuonna 2024 SULAVA-hankkeessa on kvantitatiivisen tutkimuksen osalta onnistuneesti kehitetty aikuissosiaalityön ja lapsiperheiden palveluiden asiakkaille webropol-pohjaiset kyselylomakkeet, joilla mitataan sosiaalityön asiakaspalvelun laatua, työskentelyn laatua, työntekijän käyttämiä sosiaalisia mekanismeja, asiakkaan motivaatiota ja sitoutumista palveluun, työskentelyn tuloksia ja vaikuttavuutta sekä asiakkaiden elämänlaatua.
Kvalitatiivisen tutkimuksen osalta SULAVAssa on v.2024 tehty aikuissosiaalityön asiakirjojen haastatteluja noin 15. Haastattelut jatkuvat 2025 puolella. Lisäksi osallistuvan havainnoinnin kaikki tavoitellut viisi asiakastilannetta saatiin kerättyä vuoden 2024 aikana. Valmista materiaalia mm. hyvinvointialueiden strategiat, omavalvonta-asiakirjoja ja toimeentulotukiohjeistus on saatu pääosin kerättyä vuoden 2024 aikana.
SULAVA-hankkeen käytäntötutkimusosiossa aloitti syksyllä 2024 kolme tutkijasosiaalityöntekijää, yksi jokaiselta Sisä-Suomen YTA-alueen hyvinvointialueelta. Tutkijasosiaalityöntekijät työskentelevät SULAVA:ssa 50 % ja omassa sosiaalityöntekijän työssään 50 %. Orientoitumisen jälkeen he aloittivat omien tutkimustöidensä valmistelun, kartoittivat työpaikkojensa tutkimustarpeita ja vuoden loppuun mennessä jokaisella oli tutkimussuunnitelma valmiina.
- IPO: Ikääntyneiden palveluohjaus hyvinvointialueilla; Asiakasturvallisen ja vaikuttavan palveluohjauksen kehittäminen muuttuvissa paikoissa ja tiloissa, Sosiaalityön VTR -

tutkimushanke 2024–2025. Tarkastelutasoja ovat sote-palvelujen johtaminen, asiakastyön tekeminen ja asiakaskohtaukset. Hankkeen aikana alustavia tuloksia on reflektoitu yhteistyössä sote-palvelujen lähijohdon, IPO:a toteuttavien työntekijöiden, hyvinvointialueiden, osaamiskeskustoimijoiden ja kolmannen sektorin edustajien kanssa. SONet BOTNIA on ollut mukana alueellisten työpajojen suunnittelussa 2024, joiden toteutus 2025.

	Talousarvio	Talousarviomuutos 1	Talousarviomuutos 2	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot	15 300 400	331 700	-6 139 200	9 492 900	9 442 967	-49 933	-0,5
Myyntituotot	0	0	0	0	3 833	3 833	
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	15 300 400	331 700	-6 139 200	9 492 900	9 439 134	-53 766	-0,6
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	-21 995 700	-309 800	8 951 400	-13 354 100	-13 282 181	71 919	0,5
Henkilöstökulut	-7 796 000	-39 900	1 315 400	-6 520 500	-5 509 695	1 010 805	15,5
Palvelujen ostot	-12 697 700	-270 200	6 251 000	-6 716 900	-7 534 944	-818 044	-12,2
Aineet, tarvikkeet, ja tavarat	-14 900	1 500	-17 900	-31 300	-57 337	-26 037	-83,2
Avustukset muille	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut	-1 487 100	-1 200	1 402 900	-85 400	-180 205	-94 805	-11,1
Toimintakate (sitova)	-6 695 300	21 900	2 812 200	-3 861 200	-3 839 214	21 986	0,6
Tilikauden yli- tai alijäämä	-6 695 300	21 900	2 812 200	-3 861 200	-3 839 214	21 986	0,6
Sisäiset erät							
Sisäiset tuotot							
Sisäiset kulut	0	0	0	0	-5 657	-5 657	

2.8 Valtion rahoitus

	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtion rahoitus					
SOTE- tehtävien rahoitus	891 335 200,00	0,00	891 335 200,00	891 231 456,94	-103 743,06
Pelastustoimen rahoitus	18 190 500,00	0,00	18 190 500,00	18 188 397,09	-2 102,91
Lisärahoitus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	909 525 700,00	0,00	909 525 700,00	909 419 854,03	-105 845,97

Hyvinvointialueelle myönnetty laskennallinen rahoitus tarkistetaan jälkikäteen vuosittain vastaamaan valtakunnallisesti toteutuneita kustannuksia. Näin varmistetaan, että laskennalliset kustannukset eivät erkane todellisista kustannuksista. Vuoden 2024 jälkikäteistarkastuksen perusteella maksetaan vuonna 2026 korjauserä, jonka suuruus ei ole vielä tiedossa.

2.9 Investointien toteutuminen

Atk-verkkoon liittyvien hankintojen osalta toimitukset eivät ehtineet toteutua vuoden 2024 puolella vaan osa toteutuu vuoden 2025 puolella. ICT-investointien ylitys johtuu vuodelle 2023 suunniteltujen investointien toteutumisesta vuonna 2024.

Pelastustoimen suunnitelluista investoinneista osa ei ehtinyt toteutua vuonna 2023 ja ne siirtyivät toteutettavaksi vuonna 2024. Vastaavasti vuodelle 2024 suunnitelluista investoinneista osa siirtyi toteutuvaksi vuonna 2025.

Myös soten investointisuunnitelmaan tuli vuoden aikana muutoksia. Osa laiteinvestoinneista päätettiin jättää hankkimatta ja osassa toimitukset viivästyivät ja toteumat siirtyivät vuodelle 2025.

Hissien perusparannustöitä ei käynnistetty vuonna 2024, koska Toimitilat 2040 -hankkeen vaikutukset (lähinnä purkutyöt) olivat vielä epävarmoja.

Hva:n turvajärjestelmien määrärahatarve ylittyi sotekeskusten ennakoimattomien henkilöturvajärjestelmien puutteiden vuoksi. Erillinen turvajärjestelmiin varattu määräraha, joka on tarkoitettu ennakoimattomiin tarpeisiin, jäi käyttämättä. Tähän liittyvät tarpeet korjaantuivat hva:n turvajärjestelmien määrarahasta.

Ascom Innovan ja Unite-ohjelmistopäivityksiin varattua määrarahalla tehtiin osaston H12 hoitajakutsujärjestelmän päivitykset ja vuoden 2025 aikana päivitetään F0-tilat.

Seinäjoen perhekeskuksen (Aallokon) järjestelmien asennus käynnistyi vasta rakennusurakan vastaanoton jälkeen joulukuussa 2024 ja kustannukset ajoittuvat pääsääntöisesti vuodelle 2025.

Muuntamojen, pääkeskusiin ja kojeistoihin varattu määrärahaalla uusittiin E-rakennusosan pääkeskuksen yksi keskus ja vaihdettiin yksi rikkoontunut DRUPS-laitteisto.

Hva opasteisiin varattua määrärahaa ei ollut järkevää käyttää, sillä toimipisteiden nimeäminen valmistui vasta syksyllä. Kesäaika on paras aika asentaa ulko-opasteita. Toimipisteille asennettiin kuitenkin hyvinvointialueen tarrat kertomaan palveluntuottajasta.

Hankintakeskuksen (J-osa) laajennuksen kustannusarvio ylittyi, sillä konesalin turvallisuustasoa nostettiin kahdennetulla sähkö- ja tietoliikenneyhteydellä sekä läpivientien EMP-suojauksien lisäyksellä. Lisäksi sprinklattavien tilojen määrä lisääntyi.

Toimitilat 2040 -hanketta edistettiin erilaisin toiminnallisista ja teknisistä selvityksistä. Heikon taloustilanteen takia Toimitilat 2040 -hankkeessa tutkittiin useita rakentamisen laajuusvaihtoehtoja sairaalakampukselle sekä niiden kustannusvaikutuksia talouteen.

Seinäjoen perhekeskukseen (Aallokkoon) liittyvät lisätyöt -määräraha varattiin lisä- ja muutostöille, jotka oli rakennusurakoissa määritelty tilaajan hankinnoiksi. Pääosa lisä- ja muutostöistä ehdittiin tekemään rakennusurakan aikana, mutta joitakin lisätöitä joudutaan tekemään luovutuksen jälkeen vuonna 2025.

Toimintakeskuksen maatoihin varattua määrärahaa ei voitu käyttää vielä vuonna 2024, sillä tontin määräaikainen vuokrasopimus on vasta vuoden 2025 investointisuunnitelmassa.

Sairaalakampuksen peruskorjauksia ei ehditty tekemään kuin pieni osa, sillä vuoden 2024 lainanottovaltuus varmistui vasta huhtikuussa 2024. Tämä vaikutti suunniteltujen investointien toteutukseen. Investointiin liittyviä suunnittelu- ja rakennustöitä ei aloitettu ennen lainanottovaltuuden varmistumista. Toisaalta Toimitilat 2040 -hankkeen laajuus oli vielä epävarma, eikä päällekkäisiä tai turhia korjauksia haluttu tehdä tietämättä, puretaanko jatkossa joitain rakennusosia. Käytetyn määrärahan isoimmat kohteet olivat liikennekannen ja K0-sosiaalitilojen korjaukset.

Ikkunoiden ja ovien uusimiseen varattua määrärahaa ehdittiin käyttämään vain osittain, sillä lainanottovaltuuspäätös tuli myöhään.

Sisäilmaolosuhteiden vaatimiin korjaustöihin on varattu vuosittain samansuuruinen määräraha. Vuonna 2024 korjaustarpeita oli tavanomaista enemmän.

C-osan korjaustoimenpiteisiin varattu määrärahavaraus perustui arvioon. Arvio perustui tutkimuksiin, joista osa oli vielä tekemättä. Kohde on haastava kokonaisuus sisältäen useita rakennusautomaatiojärjestelmiä, eikä kaikkia töitä ole ehditty tehdä vuoden 2024 aikana.

Paloturvallisuuden vaatimat päivitykset -määrärahalla asennettiin automaattinen sammutusjärjestelmä keskussairaalan 00-kerrokseen. Alue oli suurin riski rakennuksen paloturvallisuuden ja savun leviämisen takia. Järjestelmän asennus etenee vaiheittain. Etenemisjärjestykseen vaikuttaa myös Toimitilat 2040 -hankkeen päätökset.

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutoksien jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama - %	Kustannusarviosta käytetty 31.12
Osakkeet ja osuudet			0	0	0	306543	-306543		
Soten laiteinvestoinnit		123888,51	10 327 000,00		10 327 000,00	6 391 034,96	-3 935 965,04	-38,1 %	
Soten ICT-investoinnit			5 203 000,00		5 203 000,00	5 498 496,71	295 496,71	5,7 %	
Pelastuslaitoksen investoinnit		582792,48	1 055 000,00		1 055 000,00	564 260,00	-490 740,00	-46,5 %	
Laitteet ja ICT-investoinnit yhteensä			16 585 000,00	0,00	16 585 000,00	12 453 791,67	-4 131 208,33	-24,9 %	
Atk-verkko			830 000,00		830 000,00	582 999,67	-247 000,33	-29,8 %	
Hissien perusparannus			200 000,00		200 000,00	0,00	-200 000,00	-100,0 %	
Kulunvalvonnan laajennus / päivitys			20 000,00		20 000,00	16 361,17	-3 638,83	-18,2 %	
LVI-teknisten järjestelmien uusiminen			130 000,00		130 000,00	131 016,20	1 016,20	0,8 %	
Kiinteistöautomaation päivitys			200 000,00		200 000,00	226 201,43	26 201,43	13,1 %	
Paloilmoitin			90 000,00		90 000,00	88 345,86	-1 654,14	-1,8 %	
Turvajärjestelmät			35 000,00		35 000,00	0,00	-35 000,00	-100,0 %	
Hva:n turvajärjestelmät			360 000,00		360 000,00	497 369,34	137 369,34	38,2 %	
Piha-alueet ja päällystystyöt			25 000,00		25 000,00	26 908,01	1 908,01	7,6 %	
Ascom Innovan ja Unite-ohjelmistopäivitykset			100 000,00		100 000,00	35 412,93	-64 587,07	-64,6 %	
Aallokon järjestelmät			698 000,00		698 000,00	56 573,70	-641 426,30	-91,9 %	
Sähköautojen latauspisteet			20 000,00		20 000,00	7 783,98	-12 216,02	-61,1 %	
Kiinteistön turvallisuuden parantaminen			50 000,00		50 000,00	52 769,68	2 769,68	5,5 %	
Muuntamot, pääkeskukset ja kojeistot			400 000,00		400 000,00	400 031,48	31,48	0,0 %	
HVA Opasteet			80 000,00		80 000,00	14 528,99	-65 471,01	-81,8 %	
UPS-laitt. Huollot ja akustot						54 722,34	54 722,34		
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä			3 238 000,00	0,00	3 238 000,00	2 191 024,78	-1 046 975,22	-32,3 %	

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio omuutokset	Talousarvio muutoksien jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannusarvioista käytetty 31.12
Hankintakeskuksen (J-osa) laajennus	6 490 000	6 607 211,05			0	203 767,94	203 767,94		6 810 978,99
Toimitilat 2040			1 000 000		1 000 000	13 942,37	-986 057,63	-98,6 %	
Aalokkoon liittyvät lisätyöt			1 871 000		1 871 000	1 507 162,86	-363 837,14	-19,4 %	
Toimintakeskuksen maatyöt			100 000		100 000	0	-100 000,00	-100,0 %	
Sairaalakampuksen peruskorjaukset		67 241,45	1 700 000		1 700 000	226 736,41	-1 473 263,59	-86,7 %	
Ikkunoiden ja ovien uusiminen			130 000		130 000	61 452,32	-68 547,68	-52,7 %	
Julkisivut			80 000		80 000	100 031,17	20 031,17	25,0 %	
Rakennekanavien pinnoitus (iv)			30 000		30 000	23 760,34	-6 239,66	-20,8 %	
Sisäilmaolosuhteiden vaatimat korjaustyöt			80 000		80 000	121 304,91	41 304,91	51,6 %	
H-osan korjaustoimenpiteet 5 vuoden käyttöajalle		231 030,92	50 000		50 000	57 482,70	7 482,70	15,0 %	
C-osan korjaustoimenpiteet 5 vuoden käyttöajalle		157 362,99	70 000		70 000	35 119,48	-34 880,52	-49,8 %	
Vesikattokorjaukset			150 000		150 000	138 218,28	-11 781,72	-7,9 %	
Paloturvallisuuden vaatimat päivitykset		273 738,02	1 250 000		1 250 000	889 481,29	-360 518,71	-28,8 %	
YC4 lääkehuone			100 000		100 000	89 715,56	-10 284,44	-10,3 %	
Kotopihlajan pyöräkatos			10 000		10 000	0	-10 000,00	-100,0 %	
Yhteensä; Rakentaminen			6 621 000,00	0,00	6 621 000,00	3 468 175,63	-3 152 824,37	-47,6 %	
Seinäjoen sote-keskus Aalokko			23 302 000,00		23 302 000,00	26 979 273,95	-3 677 273,95		
Alavuden SOTE-keskus			2 000 000,00		2 000 000,00	0,00	2 000 000,00		
Muut investoinnit yhteensä			25 302 000,00	0,00	25 302 000,00	26 979 273,95	-1 677 273,95	-6,6 %	
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ			51 746 000,00		51 746 000,00	45 092 266,03	-6 653 733,97	-12,9 %	
Investointitulot									
Rahoitusosuudet investointimenoihin			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
myynnit			0,00	0,00	0,00	600,00	600,00		
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ			0,00	0,00	0,00	600,00	600,00		

2.10 Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen

Lainanottovaltuudet	Lainanottovaltuutus	Valtuudella käynnistettävät investoinnit	Valtuutta käytetty aiemmilla	Valtuutta käytetty tilikaudella	Valtuutta käyttämättä
Vuosi 2023	241 339 385,00	112 624 000,00	78 081 925,50	4 176 000,00	30 366 074,50
Vuosi 2024	82 407 000,00	82 607 000,00	0,00	44 593 727,43	37 813 272,57

2.11 Rahoitusosan toteutuminen

	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Varsinainen toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-12 548 600,00	-22 886 200,00	-35 434 800,00	-38 914 821,70	-3 480 021,70	9,8 %
Satunnaiset erät					0,00	
Tulorahoituksen korjaukset				-1 121 418,00	-1 121 418,00	
Investointien rahavirta						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-49 048 000,00	-2 697 600,00	-51 745 600,00	-45 092 266,03	6 653 333,97	-12,9 %
Rahoitusosuudet inv.menoiin	100 000,00		100 000,00	-	-100 000,00	-100,0 %
Pysyvien vastaavien luovutustulot	100 000,00		100 000,00	600,00	-99 400,00	-99,4 %
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	-61 396 600,00	-25 583 800,00	-86 980 400,00	-85 127 905,73	1 852 494,27	-2,1 %
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-	-	-	-	-	
Antolainasaamisten vähennykset	40 000,00	-	40 000,00	40 000,00	-	0,0 %
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	49 000 000,00	-9 000 000,00	40 000 000,00	40 000 000,00	-	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-7 565 508,00	-	-7 565 508,00	-8 925 507,00	-1 359 999,00	18,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	19 900 000,00	-9 900 000,00	10 000 000,00	25 035 190,92	0,00	150,4 %
Oman pääoman muutokset	-	-	-	1 088 599,77	1 088 599,77	-
Vaikutus maksuvalmiuteen	-22 108,00	-44 483 800,00	-44 505 908,00	-27 889 622,04	1 581 095,04	-37,3

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäyksiä muille ovat hyvinvointialueen myöntämät lainat muille kuin liikelaitoksille.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa, kuinka paljon hyvinvointialue on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa, kuinka paljon lainoja on lyhennetty tilivuoden aikana. Toteutumisessa erät esitetään bruttona

vaikka, aluevaltuusto olisi talousarviossa hyväksynyt pitkäaikaisten lainojen erotuksen sitovana eränä. Sitovuustaso osoitetaan varjostettuna tms. tavalla.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Vaikutus maksuvalmiuteen -erä esitetään toteutumisvertailussa summattuna yhdellä rivillä, jos näin on menetelty myös talousarviossa. Vaikutus maksuvalmiuteen -erään sisältyy eriä, joiden muutoksia on talousarviossa vaikea arvioida. Näitä eriä ovat mm. toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten saamisten sekä korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset.

Ulkoisessa rahoituslaskelmassa Vaikutus maksuvalmiuteen -erä esitetään kuitenkin eriteltyinä. Myös talousarviossa arvioitavissa olevat merkittävät maksuvalmiuden muutokset tulisi esittää omilla riveillään.

2.12 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	1 000 € Määrärahat/toimintakulut						Tuloarviot					
	Talous- arvio	TA- muutoks	TA-muut:n jälkeen	Toteuma	Poikkeaa ma	Poikkeaa ma, %	Talous- arvio	TA- muutoks	TA- muut:n	Toteuma	Poikkeaa ma	Poikkeaa ma, %
KÄYTTÖTALOUSOSA												
Hyvinvointialuehallinto	9 026	820	9 847	12 273	2 427	24,60 %	2 600	-2 340	260	343	83	31,90 %
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	429 050	-21 622	407 428	409 501	2 073	0,50 %	75 611	-26 284	49 327	51 488	2 161	4,40 %
Perhe- ja sosiaalipalvelut	197 195	15 532	212 727	215 684	2 957	1,40 %	15 217	2 165	17 383	19 098	1 715	9,90 %
Ikäihmistien palvelut	220 900	6 795	227 695	228 439	744	0,30 %	44 740	3 050	47 790	48 106	316	0,70 %
Pelastustoimi	15 334	937	16 271	16 317	46	0,30 %	645	-245	400	463	63	15,80 %
Hallinto- ja strategiapalvelut	189 921	-171	189 750	188 402	-1 348	-0,70 %	6 650	614	7 264	7 935	671	9,20 %
Hankkeet	21 996	-8 642	13 354	13 282	-72	-0,50 %	15 300	-5 808	9 493	9 443	-50	-0,50 %
Yhteensä	1 083 422	-6 351	1 077 072	1 083 898	6 827	0,60 %	160 763	-28 848	131 917	136 876	4 959	3,80 %
TULOSLASKELMAOSA												
Valtionrahoitus							909 526		909 526	909 420	-106	0,00 %
Korkotulot							1 000	1 310	2 310	2 941	631	27,30 %
Muut rahoitustuotot							665		665	449	-216	-32,50 %
Korkokulut	-990	-1 700	-2 690	-3 298	-608	22,60 %						
Muut rahoituskulut	-90		-90	-84	7	-7,40 %						
Satunnaiset erät												
INVESTOINTIOSA												
Osakkeet ja osuudet										1	1	
Soten laiteinvestoinnit	10 327		10 327	6 391	-3 936	-38,10 %						
Soten ICT-investoinnit	5 203		5 203	5 498	295	5,70 %						
Pelastuslaitoksen investoinnit	1 055		1 055	564	-491	-46,50 %						
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 238		3 238	2 191	-1 047	-32,30 %						
Rakentamisen investoinnit	6 621		6 621	3 468	-3 153	-47,60 %						
Muut investoinnit	25 302		25 302	26 979	1 677	6,60 %						

	1 000 € Määrärahat/toimintakulut						Tuloarviot					
	Talous- arvio	TA- muutokset	TA-muut:n jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %	Talous- arvio	TA- muutoks	TA- muut:n	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
RAHOITUSOSA												
Antolainauksen muutokset												
Antolainauksen lisäys												
Antolainauksen vähennys							40			40		
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							49 000	-9 000	40 000	40 000		
vähennys	-7 566		-7 566	-8 926	-1 360							
Lyhytaikaisten lainojen muutos							19 900	-9 900	10 000	25 035		
Muut maksuvalmiuden muutokset										18 307		

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

HYVINVOINTIALUEEN TULOSLASKELMA

	2024		2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	41 610 384,88		70 652 257,42	
Maksutuotot	68 925 610,56		64 378 603,93	
Tuet ja avustukset	13 918 286,99		19 546 606,40	
Muut toimintatuotot	12 421 110,94	136 875 393,37	11 697 581,76	166 275 049,51
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-426 764 565,33		-412 552 563,64	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-88 288 384,58		-86 022 625,63	
Muut henkilöstösivukulut	-11 142 138,00		-15 496 500,35	
Palvelujen ostot	-369 228 701,25		-384 596 544,68	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-82 538 335,16		-82 951 035,89	
Avustukset	-35 219 727,85		-30 269 603,81	
Muut toimintakulut	-72 037 256,91	-1 085 219 109,08	-65 984 323,51	-1 077 873 197,51
Toimintakate		-948 343 715,71	-1 077 873 197,51	-911 598 148,00
Valtion rahoitus	909 419 854,03		885 359 217,53	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 941 437,75		3 384 695,99	
Muut rahoitustuotot	449 278,15		454 622,89	
Korkokulut	-3 298 090,12		-2 036 647,04	
Muut rahoituskulut	-83 585,77	9 040,01	-151 919,28	887 009 970,09
Vuosikate		-38 914 821,67		-24 588 177,91
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 339 625,25		-21 249 638,71	
Arvonalentumiset	-798 576,08		-	
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	-		-	
Satunnaiset kulut	-	-23 138 201,33	-	-21 249 638,71
Tilikauden tulos		-62 053 023,00		-45 837 816,62
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-	454 533,85	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		-	-	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-	1635,61	456 169,46
Tilikauden alijäämä		-62 053 023,00		-45 381 647,16

3.2 Rahoituslaskelma

HYVINVOINTIALUEEN RAHOITUSLASKELMA

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-38 914 821,67		-24 588 177,91	
Satunnaiset erät	-		-	
Tulorahoituksen korjaukset	-1 121 418,00	-40 036 239,67	40 521,22	-24 547 656,69
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-45 092 266,03		-47 962 734,62	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-		159 749,00	
Pysyvien hyödykkeiden luovutustulos	600,00	-45 091 666,03	108 680,00	-47 694 305,62
Toiminnan ja investointien rahavirta		-85 127 905,70		-72 241 962,31
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainauksen lisäys	-		-	
Antolainauksen vähennys	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 000 000,00	-	28 200 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 925 507,00	-	-6 933 276,84	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	25 035 190,92	56 109 683,92	-1 899 874,63	19 366 848,53
Oman pääoman muutokset	1 088 599,77	1 088 599,77	-1 875 188,84	-1 875 188,84
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuto	104 196,57	-	519 530,24	
Vaihto-omaisuuden muutos	357 762,55	-	-713 415,18	
Saamisten muutos	26 824 309,89	-	-21 924 833,43	
Korottomien velkojen muutos	-8 747 195,15	18 539 073,86	-12 907 486,48	-35 026 204,85
Rahoituksen rahavirta		75 777 357,55		-17 494 545,16
Rahavarojen muutos		-9 350 548,15		89 736 507,47
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 156 273,55		10 506 821,70	
Rahavarat 1.1.	10 506 821,70	-9 350 548,15	10 243 329,17	89 736 507,47

3.3 Tase

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
A. PYSYVÄT VASTAAVAT			A. OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet			1. Peruspääoma	30 770 208,95	30 770 208,95
1. Aineettomat hyödykkeet	8 384 785,78	7 053 326,29	2. Omat rahastot	58 143,25	58 143,25
2. Muut pitkävaikutteiset menot		-	3. Edell. tilikausien alijäämä	-44 290 807,39	2 240,00
3. Ennakkomaksut		-	4. Tilikauden alijäämä	-62 053 023,00	-45 381 647,16
II Aineelliset hyödykkeet			B. POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Maa- ja vesialueet	2 458 130,56	2 458 130,56	1. Poistoero	- -	- -
2. Rakennukset	118 523 575,78	124 015 821,58	2. Vapaaehtoiset varaukset	- -	- -
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 492 369,06	9 171 166,59	C. PAKOLLISET VARAUKSET		
4. Koneet ja kalusto	24 857 101,24	24 618 088,23	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	570 669,95	570 669,95	2. Muut pakolliset varaukset	4 976 837,00	6 098 255,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 209 992,03	2 634 630,45	D. TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
III Sijoitukset			1. Valtion toimeksiannot	269 530,17	269 530,17
1. Osakkeet ja osuudet	59 645 520,17	32 666 846,22	2. Lahjoitusrahastojen varat	1 615 886,88	1 615 204,56
2. Joukkovelkainakirjat	-	-	3. Muut toimeksiantojen varat	15 252,82	16 797,16
3. Muut lainasaamiset	80 000,00	176 980,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 900 669,87	1 901 531,89
4. Muut saamiset	56 980,00	-	E. VIERAS PÄÄOMA		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			I Pitkäaikainen		
1. Valtion toimeksiannot	16 340,01	16 340,01	1. Joukkovelkainakirjat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	1 238 047,57	1 343 106,16	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	61 265 035,00	52 199 323,00
3. Muut toimeksiantojen varat	6 718,16	6 718,16	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	1 261 105,74	1 366 164,33	4. Lainat muilta luotonantajilta	82 718 014,00	62 639 980,00
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT			5. Saadut ennakot		
I Vaihto-Omaisuus			6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet	9 583 205,21	9 940 967,76	7. Muut velat		
2. Keskeneräiset tuotteet		-	8. Siirovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat		-	II Lyhytaikainen		
4. Muu vaihto-omaisuus		-	1. Joukkovelkainakirjat		
5. Ennakkomaksut	10 111,92	10 111,92	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	37 460 225,92	10 294 288,00
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä	-	-
Pitkäaikaiset saamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta	5 661 219,00	5 861 219,00
1. Myyntisaamiset		-	5. Saadut ennakot	9 504 878,01	13 943 792,99
2. Lainasaamiset	38 786,05	20 151,59	6. Ostovelat	48 136 804,36	63 509 236,90
3. Muut saamiset	22 134,64	28 332,30	7. Muut velat	10 292 889,33	10 298 291,63
4. Siirtosaamiset		-	8. Siirovelat	100 360 422,27	89 290 867,60
Lyhytaikaiset saamiset					
1. Myyntisaamiset	23 881 042,16	22 496 251,49			
2. Lainasaamiset		-			
3. Muut saamiset	11 280 517,49	38 533 178,60			
4. Siirtosaamiset	14 249 215,24	15 218 091,49			
III Rahoitusomaisuus					
1. Osakkeet ja osuudet	3 269,57	3 269,57			
2. Sijoitukset rahamark.instr.	-	-			
3. Joukkovelkakirjat	-	-			
4. Muut arvopaperit	-	-			
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 153 003,98	10 503 552,13			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	286 761 516,57	301 485 731,05	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	286 761 516,57	301 485 731,05

3.4 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	2024	2023
Toimintatuotot	138 910 796,76	168 888 879,20
Toimintakulut	-1 079 802 083,35	-1 073 445 190,82
Osuus osakkuusyhtiöiden voitoista	-6 752,74	421 831,47
Toimintakate	-940 898 039,33	-904 134 480,15
Valtion rahoitus	909 419 854,03	885 359 217,53
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 953 599,01	3 395 735,63
Muut rahoitustuotot	910 587,35	606 647,03
Korkokulut	-3 486 703,68	-2 546 727,24
Muut rahoituskulut	-2 800 105,46	-2 875 901,74
Vuosikate	-33 900 808,08	-20 195 508,94
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunitelman mukaiset poistot	-27 160 244,84	-26 305 418,69
Omistuksen eliminointierot	-	-
Arvonalentumiset	-798 576,08	-
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-61 859 629,00	-46 500 927,63
Tilinpäätössiirrot	-	456 169,46
Tilikauden verot	-184 844,01	-62 720,43
Laskennalliset verot	91 579,47	187 477,76
Vähemmistöosuudet	-39 144,96	73 649,03
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-61 992 038,50	-45 846 351,81

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	-33 900 808,08		-20 195 508,94
Satunnaiset erät		-	
Tilikauden verot	-184 844,01		-62 720,43
Tulorahoituksen korjauserät	-1 114 665,26	-35 200 317,35	<u>-381 310,25</u>
			-20 639 539,62
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-47 455 189,38		-52 165 574,87
Rahoitusosuudet investointimenoihin			159 749,00
Pysyvien vastaavien luovutustulo	<u>600</u>	-47 454 589,38	<u>48 680,00</u>
			-51 957 145,87
Toiminnan ja investointien rahavirta		-82 654 906,73	-72 596 685,49
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäys			
Antolainauksen vähennys	<u>40 000,00</u>	40 000,00	<u>40 000,00</u>
			40 000,00
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 526 671,33		26 265 337,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 957 942,08		-11 961 409,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos	25 035 190,92	51 603 920,17	<u>-1 899 874,63</u>
			12 404 052,97
Oman pääoman muutokset	<u>4 139 104,08</u>	4 139 104,08	<u>5 075 082,49</u>
			5 075 082,49
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen muutokset	104 196,57		519 530,24
Vaihto-omaisuuden muutos	357 762,55		-713 415,18
Saamisten muutos	26 070 066,45		-22 640 554,47
Korottomien velkojen muutos	<u>-1 241 890,63</u>	25 290 134,94	<u>-12 939 759,07</u>
			-35 774 198,48
Rahoituksen rahavirta		81 073 159,19	-18 255 063,02
Rahoituksen rahavirta		-1 581 747,54	-90 851 748,51
Rajavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	11 519 720,27		13 101 467,80
Rahavarat 1.1.	13 101 467,80	-1 581 747,53	103 953 216,32
			90 851 748,52

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
	1.000 €	1.000 €		1.000 €	1.000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	333 448	312 567	OMA PÄÄOMA	-77 198	-14 846
Aineettomat hyödykkeet	7 888	7 125	Peruspääoma	28 484	31 439
Aineettomat oikeudet	7 879	7 053	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	10	72	Omat rahastot	58	58
Ennakkomaksut	-	-	Edellisten tilikausien alijääm	-43 748	-497
Aineelliset hyödykkeet	319 021	300 287	Tilikauden alijäämä	-61 992	-45 846
Maa- ja vesialueet	6 205	6 205	VÄHEMMISTÖOSUUDET	14 404	8 432
Rakennukset	274 805	226 011	PAKOLLISET VARAUKSET	4 977	6 098
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 492	9 171	Eläkevaraukset	-	-
Koneet ja kalusto	26 910	26 677	Muut pakolliset varaukset	4 977	6 098
Muut aineelliset hyödykkeet	867	658	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 901	1 902
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	741	31 565	VIERAS PÄÄOMA	463 387	413 118
Sijoitukset	6 540	5 155	Pitkäaikaiset korolliset lainat	237 928	213 260
Osakusyhteisöosuudet	4 807	4 279	Pitkäaikaiset korottomat lainat	602	698
Muut osakkeet ja osuudet	1 595	698	Lyhytaikaiset korolliset lainat	48 130	21 188
Muut lainasaamiset	80	120	Lyhytaikaiset korottomat lainat	176 727	177 972
Muut saamiset	57	58			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 261	1 366			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	72 762	100 771	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	407 471	414 704
Vaihto-omaisuus	9 593	9 951			
Saamiset	51 649	77 718			
Pitkäaikaiset saamiset	65	48			
Lyhytaikaiset saamiset	51 584	77 670			
Rahoitusarvopaperit	5	5			
Rahat ja pankkisaamiset	11 515	13 097			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	407 471	414 704			

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

Liitetietotaulukoissa on ilmoitettu, onko luvut esitetty tuhansina euroina vai tarkempina lukuina.

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelmapoistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyneet hyödykkeet poistetaan siirtyneiden organisaatioiden poistosuunnitelmia jatkamalla.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset koostuvat erilaisista koronvaihto- ja korkolattiasopimuksista. Sopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa ja ne on esitetty liitetiedoissa kohdassa Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt. Sopimusten tarkoituksena on korkokulujen pienentäminen ja tulevien lainojen korkoriskin hallitseminen. Sopimuksista pisin on voimassa 18.7.2051 asti.

Selvitys edellisen tilikauden vertailukelpoisuudesta

Vuoden 2024 tilinpäätös on tehty samojen periaatteiden mukaisesti kuin vertailuvuoden tilinpäätös.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki hyvinvointialueen tytäryhteisöt.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos edellisten tilikausien ja tilikauden yli/alijäämään.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä. Omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää voitto/tappio edellisistä tilikausilta vastaan.

4.2 Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella on ollut vireillä 4 riita-asian kannetta (kaikissa useita kantajia) liittyen osastonsihteerien työaikamuotoon ja siitä johtuvaan palkkasaatavaan. Riita työaikamuodosta on koskenut ajanjaksoa 4.1.2016- 22.12.2019. Oikeudellisina kysymyksinä asiassa ovat olleet mm. oikea tuomioistuin, oikea työaikamuoto ja saatavan vanhentuminen. Vaasan hovioikeus on ratkaisut yhden kanteen hyväksyen kantajien vaatimuksen. Korkein oikeus ei ole myöntänyt asiaan valituslupaa. Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeudessa on edelleen vireillä 3 kannetta. Näissä korvausvaatimusten arvioitu yhteissumma, ilman oikeudenkäyntikuluja, on noin 300.000 euroa. Vaasan hovioikeuden vastaavassa asiassa antaman ratkaisun perusteella Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on katsonut, että vireillä olevat kanteet on tarkoituksenmukaista sopia. Sovintosopimukset näiden kolmen kanteen osalta on tehty ja korvaukset tullaan maksamaan maaliskuun lopussa. Voimaanpanolain (616/2021) 18§:n mukaan henkilöstö on siirtynyt hyvinvointialueelle liikkeenluovutuksena ja

hyvinvointialueen hallitus on hyväksynyt 28.3.2022 § 30 asiaa koskevan liikkeen luovutussopimuksen. Sopimuksen mukaan liikkeenluovuttaja on vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän saatavasta. Hyvinvointialueen näkemyksen mukaan Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin velvoitteista vastaavat sen jäsenkunnat.

4.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

4.3.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Hyvinvointialuehallinto	343	2 425	343	2 425
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	51 488	77 753	51 488	77 753
Perhe- ja sosiaalipalvelut	19 098	16 957	19 098	16 957
Ikäihmisten palvelut	48 106	46 039	48 106	46 039
Pelastustoimi	463	358	463	358
Hallinto- ja strategiapalvelut	7 935	7 880	7 935	7 880
Hankkeet	9 443	14 863	9 443	14 863
Muut	-	-	-	-
Toimintatuotot* yhteensä	136 875	166 275	136 875	166 275

Hyvinvointialueen toimintatuotot		
(1.000 €)	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Myyntituotot	41 610	70 652
Maksutuoto	68 926	64 379
Tuet ja avustukset	13 918	19 547
Muut toimintatuotot	12 421	11 697
Hyvinvointialueen toimintatuotot yhteensä	136 875	166 275

4.3.2 Valtion rahoitus

Valtion rahoitus		
(1.000 €)	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Sosiaali- ja terveystalvetut	891 231	867 652
Pelastustoimi	18 188	17 707
Lisärahoitus	-	-
Valtion rahoitus yhteensä	909 419	885 359

4.3.3 Palvelujen ostot eriteltynä

Palveluiden oston erittely		
(1.000 €)	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	259 637	270 215
Muiden palvelujen ostot	109 592	114 381
Hyvinvointialueen palvelu ostot yhteensä	369 229	384 596

4.3.4 Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä

Valtuustoryhmille annetut tuet		
(1.000 €)	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Suomen keskusta	48	43
Kansallinen kokoomus	62	69
Perussuomalaiset	-	-
Pohjanmaan Sosiaalidemokraatit	24	15
Suomen Kristillisdemokraatit	-6	10
Vasemmiston valtuustoryhmä	8	10
Vapauden liitto	-	-
Vihreä liitto	5	10
Aluevaltuustoryhmä Piia Kattelus	9	5
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	150	162

4.3.5 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Aineettomat hyödykkeet

	Tasapoistojen poistoaika
Kehittämismenot	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Liikearvo	2 vuotta
Muut pitkäaikaiset menot	
ICT - ohjelmistojen käyttöoikeus	2 vuotta
Laajat ICT – järjestelmät	5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön hankkeisiin*	2 vuotta
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränne	5 vuotta
Muut	2 vuotta

Aineettomat hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	Ei poisteta
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-35 vuotta
Talousrakennukset	10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta
Asuinrakennukset	30 vuotta
Kallioluolat ja tunnelit, väestönsuojat	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	15 vuotta
Putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet	5 vuotta
ICT - laitteet	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	Käytön mukaan
Arvo- ja taideesineet	Ei poisteta
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poisteta

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Ei poisteta

* Sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja

4.3.6 Selvitys olennaisista kuluihin sisältyvistä pakollisten varauksien muutoksista

Pakollisten varausten muutokset				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2023	2022
Ei suojaava koronvaihtosopimus 1.1.	-	-	-	-
Lisäykset tilikaudella	-	-	-	-
Vähennykset tilikaudella	-	-	-	-
Ei suojaava koronvaihtosopimus 31.1.	-	-	-	-
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1	6 098	6 058	6 098	6 058
Lisäykset tilikaudella	0	900	0	900
Vähennykset tilikaudella	-1 121	-859	-1 121	-859
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12	4 977	6 099	4 977	6 099

4.3.7 Selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä eristä

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot	-	-	-	-
Satunnaiset tuotot yhteensä	-	-	-	-
Satunnaiset kulut	-	-	-	-
Satunnaiset kulut yhteensä	-	-	-	-

4.3.8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	-	-	-	-
Rakennusten luovutusvoitot	300	-	300	-
Muut luovutusvoitot	119	-	119	-
Luovutusvoitot yhteensä	419	-	419	-
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	-	-	-	-
Rakennusten luovutustappiot	-	-	-	-
Muut luovutustappiot	-	-	-	-
Luovutustappiot yhteensä	-	-	-	-

4.3.9 Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät olennaiset tuotot, jotka saatu osuuksista muissa yhtiöistä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
(1.000 €)	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	269	384
Osinkotuotot muista yhteisöistä	46	71
Yhteensä	315	455

4.3.10 Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista		
(1.000 €)	2024	2023
Investointivaraukseen poistoeron muutos	-	455
Suunnitelman mukaisten poistojen ja veropoistojen erotus (- tai +)	-	-
Poistoeron muutokset yhteensä	0	455

4.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

4.4.1 Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset		
(1.000 €)	2024	2023
-	-	-
Yhteensä	-	-

4.4.2 Eräkohtainen erittely aineettomien hyödykkeiden muutoksista

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	7 262 877	-	-	7 262 877
Lisäykset tilikauden aikana	4 001 650	-	-	4 001 650
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0	-	-	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	-	-	0
Siirrot erien välillä	0	-	-	0
Tilikauden poisto	-2 881 358	-	-	-2 881 358
Arvonlennukset ja -palautukset	-	-	-	-
Poistamaton hankintameno 31.12	8 383 169	0	0	8 383 169

4.4.3 Eräkohtainen erittely aineellisten hyödykkeiden muutoksista

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	Hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	2 458 131	124 006 446	9 087 585	24 412 073	570 700	2 634 631	163 169 565	170 432 442
Lisäykset tilikauden aikana	0	4 427 990	1 957 896	8 439 324	0	18 565 867	33 391 077	37 392 727
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden poisto	0	-9 910 861	-1 553 111	-7 994 295	0	-19 990 505	-39 448 772	-42 330 130
Arvonlennukset ja -palautukset	0	0	0	0	0	0	0	-
Poistamaton hankintameno 31.12	2 458 131	118 523 576	9 492 369	24 857 102	570 700	1 209 993	157 111 870	165 495 039

4.4.4 Maa- ja vesialueiden arvoon aktivoidut ei palautettavat liittymismaksut

Erittely maa- ja vesialueista				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet	2 282	-	2 282	-
Kiinteistöjen liittymismaksut	176	-	176	-
Muut maa- ja vesialueet	-	-	-	-
Maa- ja vesialueet yhteensä	2 458	0	2 458	0

4.4.5 Sijoitukset, osakkeet

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. Yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1	28 301 978	4 279 631	85 238	32 666 846
Lisäykset	26 979 274			26 979 274
Vähennykset tilikauden aikana		-600		-600
Siirrot erien välillä				0
Hankintameno 31.12	55 281 252	4 279 031	85 238	59 645 520
Arvonlennukset				
Kirjanpitoarvo 31.12	55 281 252	4 279 031	85 238	59 645 520

4.4.6 Sijoitukset, joukkovelkainakirjat, muut laina- ja muut saamiset

Pysyvien vastaavien sijoitukset	JVK-lainat	Saamiset konserniyhtiöiltä	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1		120 000	56 980	176 980
Lisäykset				0
Vähennykset tilikauden aikana		-40 000		-40 000
Siirrot erien välillä				0
Hankintameno 31.12	0	80 000	56 980	136 980
Arvonlennukset				
Kirjanpitoarvo 31.12	0	80 000	56 980	136 980

4.4.7 Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta		
(1.000 €)	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	-	-
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	-	-
Poistoero yhteensä	-	-

4.4.8 Omistukset muissa yhteisöissä

Omistukset muissa yhteisöissä (1.000 €) Nimi	Y-tunnus	Hyv.aluee n omistus	Konsernin omistus	*Osuus omasta pääomasta	*Osuus vieraasta pääomasta	*Osuus tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt						
Ki Oy Seinäjoen Sairaalanrinne	0240829-6	51,00		281	2 490	-
Ki Oy Seinäjoen Kipusiskot	0182264-7	70,00		33	4	-
Ki Oy Seinäjoen Terveysteknologiakeskus	1639062-1	100,00		726	59 653	1 080
Mediwest Research Center Oy	1910514-4	100,00		488	362	102
Ki Oy Seinäjoen Ruukintie 2	3276805-7	80,00		48 577	5 340	-377
Ki Oy Seinäjoen Y-talo	2077185-7	51,00		999	18 454	241
Ki Härmän Palvelukeskus	2079979-6	100,00		-1 638	1 726	-16
Osakkuusyhtiöt						
Provina Tekstiilipalvelut-Textilservice Oy	0182263-9	44,16		1 410	1 225	-17
Ki Oy Seinäjoen Tenavakoti	0240859-6	49,70		230	58	-1
Seinäjoen työterveys Oy	2788158-1	28,49		258	322	52
Ki Oy Ähtärin Sairaalanmäki	1637115-6	49,90		1 628	160	240
Tays Kehitysyhtiö	2981181-9	21,60		0	0	0
Kokkaamo Ateriapalvelut Oy	3329087-6	45,40		488	339	55

4.4.9 Saamisten erittely

Saamisten erittely				
(1.000 €)	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	-	96	-	123
Lainasaamiset	-	-	-	-
Muut saamiset	-	-11	-	642
Siirtosaamiset	-	-	-	-
Yhteensä	0	85	-	765
Saamiset omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	-	77	-	43
Lainasaamiset	80	-	120	-
Muut saamiset	-	-59	-	113
Siirtosaamiset	-	-	-	0
Yhteensä	80	18	120	156
Saamiset yhteensä	80	103	120	921

4.4.10 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	-	-	-	-
Etukäteen maksetut vuokramenot	-	-	-	-
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	-	-	-	-
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	194	294	194	262
KELA:n korvaus työterveydenhuollosta	3 095	2 845	3 095	2 845
EU-tuet ja avustukset	-	-	-	-
Muut tulojäämät	11 314	12 160	10 960	12 111
Tulojäämä yhteensä	14 603	15 299	14 249	15 218
Siirtosaamiset yhteensä	14 603	15 299	14 249	15 218

4.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

4.5.1 Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	31 439	32 852	30 770	32 645
Lisäykset	3 051	5 075	-	
Vähennykset	-6 006	-6 488		-1 875
Peruspääoma 31.12.	28 484	31 439	30 770	30 770
Muut omat rahastot 1.1.	58	60	58	60
Vahinkorahaston pääoma 1.1	58	-	58	60
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta		-2		-2
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	58	-2	58	58
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	58	58	58	58
Edellisten kausien ylijäämä 1.1.	-46 343	433	-45 382	2
Siirto vahinkorahastoon				
Hva:n omh-tukien alv-oikaisut v. 2023			1 089	
Omh-tukien alv-oikaisut v. 2023 ja kons.tp-si	2 595			
Konsernin tp-siirrot		-930		
Muut siirrot				
Edellisten kausien ylijäämä 31.12.	-43 748	-497	-44 293	2
Tilikauden yli-/ alijäämä	-61 992	-45 846	-62 053	-45 382
Oma pääoma yhteensä 31.12.	-77 198	-14 846	-75 518	-14 552

Hyvinvointialueen peruspääomaa on alennettu, osana Eskoon taseen jakamista Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueiden kesken. Alentamisella ei ole vaikutusta hyvinvointialueen taloudelliseen asemaan. Asia on tarkemmin selostettu kohdassa 1.1.4 Eskoon sosiaalipalveluiden kuntayhtymän taseen jako Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan hyvinvointialueiden kesken.

4.5.2 Edellisten tilikausien yli-/alijäämän ja tuloksenkäsittelyerät

Edellisten tilikausien yli-/alijäämän ja tuloksenkäsittelyerät		
(1.000 €)	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	-44 291	2
Tilikauden yli-/alijäämä	-62 053	-45 382
Kertynyt poistoero 31.12	-	-
Vapaaehtoiset varaukset 31.12	-	-
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksen käsittelyerät yhteensä	-106 344	-45 380

4.5.3 Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät 1.1.2030 tai sen jälkeen

Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset		
(1.000 €)	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 308	322
Lainat muilta luotonantajilta	42 913	31 369
Pitkäaikaiset velat yhteensä	69 221	31 691

Vuoden 2023 luvut on korjattu

4.5.4 Erittely pakollisista varauksista

Pakolliset varaukset				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista		-9		-9
Ympäristövastuut		-		-
Vahingonkorvausvastuut		-		-
Ei suojaavien johdannaissopimusten negatiivinen käypä arvo		-		-
Osuus kuntayhtymän alijäämästä		-		-
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	4 977	6 098	4 977	6 098
Muut pakolliset varaukset yhteensä	4 977	-	4 977	-

Tilinpäätösvuoden 2023 lukuun on korjattu lisäämällä Ähtärin sairaalan osuus tyhjästä toimitilasta, 9.201,78 eur

4.5.5 Vieraan pääoman erittely

Vieras pääoma				
(1.000 €)	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille	-	-	-	-
Saadut ennakot	-	-	-	-
Ostovelat	-	323	-	979
Muut velat	-	-	-	-
Siirtovelat	-	-	-	-
Yhteensä	0	323	0	979
Velat omistusyhteisöille	-	-	-	-
Saadut ennakot	-	-	-	-
Ostovelat	-	11 460	-	10 646
Muut velat	-	14	-	13
Siirtovelat	-	-	-	282
Yhteensä	0	11 474	0	10 941
Vieras pääoma yhteensä	0	11 797	0	11 920

4.5.6 Sekkilimiitti erittely

Sekkitililimiitti		
(1.000 €)		
	2024	2023
Luotollisen sekkitalin limiitti 31.12 (Danske Bank)	20 000	20 000
siitä käyttämättä oleva määrä	4 965	20 000

4.5.7 Taseen ulkopuoliset velat

Luottokortit		
Käytössä oleva limiitti		
	2024	2023
Mastercard Corporate Card, limiitti 29.000 euroa	6 994	4 170
Mastercard Corporate Card, limiitti 1.000 euroa	39	-
Yhteensä käytössä limiittiä	7 033	4 170

4.5.8 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	-	-	-	-
Menojäämät	-	-	-	-
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jak.	78 434	73 697	78 434	73 697
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaks.	9 773	9 692	9 773	9 692
Korkojaksotukset	796	410	796	410
Muut menojäämät	12 176	6 199	11 357	5 492
Lyhyet siirtovelat yhteensä	101 179	89 998	100 360	89 291
Siirtovelat yhteensä	101 179	89 998	100 360	89 291

5 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

5.1 Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Velat, joiden vakuudeks annettu kiinnityksiä				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-	-	-	-
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	-	-	-	-
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	-	-	-	-
Lainat muilta luotonantajilta	-	-	-	-
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	-	-	-	-
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	-	-	-	-

5.2 Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-	-	-	-
Panttattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	-	-	-	-
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Panttattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	-	-	-	-
Lainat muilta luotonantajilta	-	-	-	-
Panttattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	-	-	-	-
Panttattujen osakkeiden kirjanpitoarvo yht.	-	-	-	-

5.3 Vakuudet

Vakuudet				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinteistöt				
Pantatut arvopaperit				
Omasta puolesta annetut vakuudet yhteensä	0	0	0	0
Konseriin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinteistöt				
Pantatut arvopaperit				
Konseriin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet yhteensä	0	0	0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Muiden puolesta annetut vakuudet yhteensä				
Vakuudet yhteensä	0	0	0	0

5.4 Vuokravastuut

Vuokravastuut				
(1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	336 356	329 488	336 356	329 485
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	7 005	9 596	7 005	8 429
Maa-alueiden vuokravastuut				
Muut vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	343 361	339 084	343 361	337 914
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 793	3 358	3 793	3 358
*PPP - hankkeet		-	-	-
Sopimukseen sisältyvät		-	-	-

* *Public-private-partnerships*

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta

5.5 Vastuositoumukset

Vastuositoumukset				
Järjestelyiden tarkoitus (1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset saman konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	141 846	141 346	141 846	141 346
Jäljellä oleva pääoma	81 820	85 281	81 820	85 281
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma				

5.6 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyiden tarkoitus (1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Professuurit	196	515	196	515
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	384	346	384	346
Sopimusvastuut yhteensä	196	515	196	515
Arvonlisäveron palautusvastuu	8 413	27 791	13 708	15 604
Perustamishankkeiden valitionosuuden palautusvastuu				

5.7 Suojaustarkoituksessa tehtyjen koronvaihtosopimukset

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	2024	2023
Koronvaihtosopimus 11132276 Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus on otettu suojaamaan 10 500 000 euron OP:n bullet-lainan FI80 5419 0182 2625 96 korkoa. Pankki maksaa korkoa Euribor 3 kk ja sairaanhoitopiiri maksaa 2,13 % p.a. Sopimus alkaa bullet-lainan eräpäivästä lukien ko. lainan pääomalle. Sopimus on voimassa 26.9.2028-28.9.2048 Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	10 500 000 320 561	10 500 000 522 245
Koronvaihtosopimus 14220652 Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus on otettu suojaamaan 12 000 000 euron OP:n bullet-lainan FI57 5419 0182 2583 54 korkoa. Pankki maksaa korkoa Euribor 3 kk ja sairaanhoitopiiri maksaa 0,23 % p.a. Sopimus alkaa bullet-lainan eräpäivästä lukien ko. lainan pääomalle. Sopimus on voimassa 10.7.2028-10.7.2048 Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	12 000 000,00 3 756 800,90	12 000 000,00 3 839 435,87
Tehostettu koronvaihtosopimus ETPOHSAIR5 Koronvaihtosopimus päätetyn sopimuksen 11132195 tilalle. Ajalle 10.11.2022-10.11.2023. Korko kiinteä 1,13 %, jos Euribor 3 kk on alle 3,5 % ja sen yläpuolella Euribor 3 kk -2,37 % Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	9 066 669,00 351 521,36	10 200 002,00 484 823,59
Korkokattosopimus 21011387 Korkokatto Kuntarahoituksen 10 000 000 euron lainalle ajalle 18.7.2022-18.7.2026. Pankki maksaa Euribor 6 kk - 1 % erotuksen Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	10 000 000,00 310738,71	10 000 000,00 561 983,72
Tehostettu koronvaihtosopimus ETPOHSAIR6 Tehostettu koronvaihtosopimus Kuntarahoituksen 10 000 000 euron lainalle. Ajalle 19.7.2026.-18.7.2051, korko kiinteä 1,98 %, jos euribor 6 kk on alle 4 % ja sen yläpuolella Euribor 6 kk -2,02 %-yksikköä Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	10 000 000,00 -449 637,94	10 000 000,00 -477 469,86
Vain sopimuksessa 11132276 on määritelty ennaikaiset päättymispäivät, jotka ovat 25.6.2029, 26.6.2034, 27.6.2039 ja 27.6.2044. Muut sopimukset on mahdollista purkaa markkinahintaan.		

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	2024	2023
Vuoden 2024 aikana tehdyt korkosuojaukset		
Koronvaihtosopimus 30541390		
Koronvaihtosopimus Kuntarahoituksen 50 % bullet-lainalle 25 000 000 euroa. Ajalle 5.2.2025-5.8.3034, hyvinvointialue maksaa kiinteää korkoa 2,309 %, pankki maksaa Euribor 6 kk		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	12 500 000	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-6 753,84	-
Koronvaihtosopimus 14220652		
Koronvaihtosopimus Kuntarahoituksen lainalle 18722/17, ajalle 10.5.2024-10.11.2032. Hyvinvointialue maksaa kiinteää korkoa 2,682 %, pankki maksaa Euribor 3 kk.		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	9 066 669,00	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	188 305,05	-
Koronvaihtosopimus 352075		
Koronvaihtosopimus Kuntarahoituksen lainalle 19008/17, ajalle 29.7.2024-29.1.2038. Hyvinvointialue maksaa kiinteää korkoa 2,826 %, pankki maksaa Euribor 3 kk		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	11 988 892,00	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	503 556,72	-

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
Konsernissa on lisäksi voimassa seuraavat koronvaihtosopimukset:		
Kiinteistö Oy Seinäjoen Terveysteknologiakeskus	2024	2023
Koronvaihtosopimus 23.5.2022-20.9.2032 Danske Bankin lainaan		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	16 932 076,88	17 948 717,92
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	660 162,00	964 288,00
Kiinteistö Oy Seinäjoen Y-talo		
Koronvaihtosopimukset		
Tilikauden päättyessä voimassa olleilla koronvaihtosopimuksilla on suojattu vaihtuvakorkoisten Kuntarahoituksesta olevien lainojen korkoriskiä. Koronvaihtosopimukset on käsitelty kirjanpidossa suojaavina ja ne eräänntyvät erittelyn mukaisesti.		
OP Yrityspankki Oyj 3, voimassa 11.12.2017 - 11.12.2042		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	11 695 152,00	12 345 556,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-690 237,81	-583 798,74
OP Yrityspankki Oyj 4, voimassa 8.10.2018 - 8.4.20242		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	11 258 080,00	11 903 240,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-732 046,29	-631 749,33
Molempia sopimuksia koskee molemminpuolinen purkuehto, jonka nojalla ehdon käyttäjä voi purkaa sopimuksen markkinahintaan. Purkuehto on käytettävissä ennenaikaisina päättymispäivinä 22.12.2027, 22.12.2032 ja 22.12.2037. Tehtyjen laskelmien perusteella voidaan todeta, että korkojen noustessa lainasalkun korkokustannukset olisivat suuremmat ilman tehtyjä johdannaisia kuin johdannaisten kanssa, eli korkosuojaukset tuottavat Kiinteistö Seinäjoen Y-talolle tavoiteltua suojaa korkoriskiltä. Sopimusten korontarkistuskannat eräänntyvät neljännesvuosittain.		

5.8 Pakollisiin varauksiin kirjatut koronvaihtosopimukset

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyiden tarkoitus (1.000 €)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Koronvaihtosopimukset				
Nimellisarvo	-	-	-	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-	-	-	-

6 Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

6.1 Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön määrä 31.12		
	2024	2023
Hyvinvointihallinto	19	19
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	3 955	3 881
Perhe- ja sosiaalipalvelut	1 601	1 538
Ikäihmisten palvelut	2 407	2 374
Pelastustoimi	831	926
Hallinto- ja strategiapalvelut	1 762	1 861
Hankkeet	92	100
Henkilöstön määrä yhteensä	10 667	10 699

6.2 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut		
(1.000 €)	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	526 195	514 072
Henkilöstökuluja aktivoitu hyödykkeisiin	406	-
Henkilöstökulut yhteensä	526 601	514 072

6.3 Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2024	2023
Suomen Keskusta	38 141	44 655
Kansallinen kokoomus	10 626	40 328
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	38 015	11 723
Perussuomalaiset	1 563	6 781
Suomen Kristillisdemokraatit	7 794	2 967
Vasemistoliitto	2 715	1 790
Vihreä liitto	342	1 086
Vapauden liitto	896	660
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	100 092	109 990

6.4 Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastajien palkkiot		
	2024	2023
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	53 613	63 336
Tilintarkastajan lausunnot	-	1 426
Tarkastuslautakunnan avustaminen	-	16 206
Muut palkkiot	35 773	42 590
Palkkiot yhteensä	89 386	123 558

6.5 Hyvinvointialueen ja intressitahojen väliset liiketoimet

Hyvinvointialueen liiketoimet, joita ei ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin koskevat sen hankintalain mukaisia sidosyksiköitä, joihin se on määräysvaltasuhteessa. Koska kyseessä olevat yhtiöt eivät toimi markkinoilla, on esimerkiksi osa vuokrasopimuksista rakennettu niin, että ne eivät tuottaisi liikevoittoa hyvinvointialueen tytäryhtiölle.

7 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

Markkinoilla tapahtuva taloudellinen toiminta

Markkinoilla tapahtuva taloudellinen toiminta Kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan. Hyvinvointialueen toimintaa on käyty läpi toiminnoittain markkinoilla tapahtuvan toiminnan tunnistamiseksi. Markkinoilla tapahtuvaa toimintaa on sisällytetty vuonna 2024 seuraaviin toimintoihin: ravintohoito, laboratorio- ja kuvantamispalvelut, tila- ja tekniikkapalvelut, muut hallinto- ja tukipalvelut sekä pelastustoimen palvelut.

Tuotot kohdistettiin markkinoilla tapahtuvalle toiminnalle suoraan laskutettavan vastapuolen perusteella. Kustannukset, mukaan lukien sisäinen laskutus ja vyörytykset sekä poistot, on kohdistettu käyttämällä kohdistusperusteena markkinaehtoisen toiminnan tuottojen suhdetta kokonaistuottoihin. Tehdyn arvion mukaan, tämä antaa riittävän oikean kuvan markkinoilla tapahtuvan toiminnan kustannuksista, sillä hinnoittelun taustalla on kustannuslaskentaa ja myytävien tuotteiden hinnat on määritelty siten, että ne kattavat aiheutuneet kustannukset. Eriytettävän toiminnan toimintokohtaiset tuloslaskelmat on esitetty seuraavilla sivuilla.

Ruokapalveluiden, muiden hallinto- ja tukipalveluiden, tila- ja tekniikkapalveluiden sekä pelastustoimen eriytetyt tuloslaskelmat eivät ole kaikin osin vertailukelpoisia vertailuvuoden kanssa. Ruokapalveluiden vuoden 2023 eriytetyssä tuloslaskelmassa oli mukana toimintaa, jonka voidaan katsoa olevan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla ja jonka osalta eriyttäminen kirjanpidossa ei ole perusteltua. Muiden hallinto- ja tukipalveluiden eriytettyyn tuloslaskelmaan on vuodelle 2024 sisällytetty ulospäin myytävää puhtaanapitopalvelua, joka ei ollut mukana vuoden 2023 luvuissa. Tila- ja tekniikkapalveluiden eriytetyssä tuloslaskelmassa eriytetyn toiminnan kulujen jakautumista tiliryhmille on tarkennettu. Pelastustoimen eriytetyssä tuloslaskelmassa vuosien välisen muutoksen taustalla on vuoden 2024 alkupuoliskolla toteutettu muutos, jossa pelastustoimen ulkoinen myynti rajattiin koskemaan vain lakisääteisten palveluiden myyntiä.

Laboratorio- ja kuvantamispalvelut

RAPORTTI YHTEENSÄ	Eriytettävä toiminta 2024	Eriytettävä toiminta 2023
TOIMINTATUOTOT		
MYYNITUOTOT	1 238 038,94	1 216 055,20
MAKSUTUOTOT		0,00
TUET JA AVUSTUKSET		0,00
MUUT TOIMINTATUOTOT		0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 238 038,94	1 216 055,20
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT	-499 512,43	-488 926,43
PALVELUJEN OSTOT	-337 863,42	-369 429,75
AINEET, TARVIKKEET JA	-245 375,33	-232 486,20
MUUT TOIMINTAKULUT	-87 393,40	-58 795,34
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 170 144,58	-1 149 637,71
TOIMINTAKATE	67 894,36	66 417,49
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-67 894,92	-66 623,51
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-67 894,92	-66 623,51
TILIKAUDEN TULOS	0,00	-206,02
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0,00	-206,02

Ruokapalvelut

RAPORTTI YHTEENSÄ	Eriytettävä toiminta 2024	Eriytettävä toiminta 2023
TOIMINTATUOTOT		
MYYNTITUOTOT	1 174 906,04	1 356 622,09
MAKSUTUOTOT	0,00	327,34
TUET JA AVUSTUKSET	0,00	12 498,73
MUUT TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 174 906,04	1 369 448,16
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT	-520 323,81	-745 098,18
PALVELUJEN OSTOT	-162 815,88	-270 646,20
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-355 605,64	-444 913,49
AVUSTUKSET	0,00	-12 202,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-129 461,94	-83 589,42
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 168 207,27	-1 556 449,29
TOIMINTAKATE	6 698,77	-187 001,13
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-6 698,77	-12 800,90
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-6 698,77	-12 800,90
TILIKAUDEN TULOS	0,00	-199 802,03
TILIKAUDEN YLJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0,00	-199 802,03

Muut hallinto- ja tukipalvelut

RAPORTTI YHTEENSÄ	Eriytettävä toiminta 2024	Eriytettävä toiminta 2023
TOIMINTATUOTOT		
MYYNTITUOTOT	149 099,96	94 581,53
TUET JA AVUSTUKSET	0,00	0,00
MUUT TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	149 099,96	94 581,53
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT	-66 347,78	-8 637,48
PALVELUJEN OSTOT	-9 964,07	-23 506,68
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-71 987,29	-57 818,43
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 012,17	-1 886,42
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-150 311,31	-91 849,01
TOIMINTAKATE	-1 211,35	2 732,52
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-920,87	-5 736,45
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-920,87	-5 736,45
TILIKAUDEN TULOS	-2 132,23	-3 003,93
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 132,23	-3 003,93

Tila- ja tekniikkapalvelut

RAPORTTI YHTEENSÄ	Eriytettävä toiminta 2024	Eriytettävä toiminta 2023
TOIMINTATUOTOT		
MYYNTITUOTOT	37 349,54	40 783,68
MAKSUTUOTOT	0,00	0,00
TUET JA AVUSTUKSET	0,00	0,00
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 646 481,38	1 528 338,08
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 683 830,92	1 569 121,76
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT	-9 130,48	-11 646,34
PALVELUJEN OSTOT	-10 228,40	-180 305,02
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-16 452,27	-38 968,17
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 647 489,57	-1 123 378,30
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 683 300,72	-1 354 297,83
TOIMINTAKATE	530,20	214 823,93
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0,00	-0,00
MUUT RAHOITUSKULUT	0,00	-0,48
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	0,00	-0,48
VUOSIKATE	530,20	214 823,45
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-530,20	-210 001,42
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-530,20	-210 001,42
TILIKAUDEN TULOS	0,00	4 822,03
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0,00	4 822,03

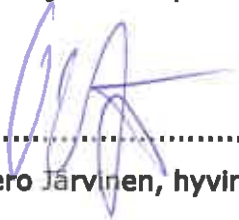
Pelastustoimi

RAPORTTI YHTEENSÄ	Eriytettävä toiminta 2024	Eriytettävä toiminta 2023
TOIMINTATUOTOT		
MYYNTITUOTOT	4 498,70	41 506,35
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 582,00	1 890,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 080,70	43 396,35
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT	0,00	-9 288,71
PALVELUJEN OSTOT	-503,37	-1 894,20
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 775,23	-14 189,03
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 411,29	-6 541,84
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 689,89	-31 913,78
TOIMINTAKATE	390,81	11 482,57
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	390,81	11 482,57

8 Allekirjoitukset ja merkinnät

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Seinäjoella 31 päivänä maaliskuuta 2025

Tero Järvinen, hyvinvointialuejohtaja

Lasse Hautala

Sami Keskinen

Anneli Jääteenmäki

Lasse Anttila

Esko Ahonen

Paula Sihto

Helena Tuuri-Tammela

Jaakko Pukkinen

Kai Pöntinen

Elina Kärnä

Marko Valnionpää

Riitta Kangasluoma

Sirkka Penttilä

Tilinpäätösmerkintä:

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Seläjoella 23.4. 2025

KPMG Oy Ab

.....
Elina Pesonen KHT, JHT